

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΓΕΩΠΟΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ ΙΧΘΥΟΛΟΓΙΑΣ
ΚΑΙ ΥΔΑΤΙΝΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ**

ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**«Η Δυναμική των εξαγωγών των ελληνικών γαρίδων στην αγορά της
Ευρωπαϊκής Ένωσης»**

Σταύρος Λάνταβος

ΒΟΛΟΣ, 2011

**«Η Δυναμική των εξαγωγών των ελληνικών γαρίδων στην αγορά της Ευρωπαϊκής
Ένωσης»**

Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή:

- 1) **Κωνσταντίνος Πολύμερος**, Επίκουρος Καθηγητής, Μάρκετινγκ και Πολιτική στην Πρωτογενή Παραγωγή, Τμήμα Γεωπονίας Ιχθυολογίας και Υδάτινου Περιβάλλοντος, Σχολή Γεωπονικών Επιστήμων, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, ***Επιβλέπων***,
- 2) **Ιωάννης Μποζιάρης**, Επίκουρος Καθηγητής, Υγιεινή και Συντήρηση Ιχθυηρών, Τμήμα Γεωπονίας Ιχθυολογίας και Υδάτινου Περιβάλλοντος, Σχολή Γεωπονικών Επιστήμων, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, ***Μέλος***,
- 3) **Άρης Ψιλοβίκος**, Επίκουρος Καθηγητής, Αειφορική Διαχείριση Υδάτων, Τμήμα Γεωπονίας Ιχθυολογίας και Υδάτινου Περιβάλλοντος, Σχολή Γεωπονικών Επιστήμων, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, ***Μέλος***

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα ήθελα να εκφράσω τις ειλικρινείς μου ευχαριστίες σε όλους αυτούς τους ανθρώπους που συνέβαλαν στο να φέρω σε πέρας την παρούσα Προπτυχιακή Διπλωματική Εργασία. Ιδιαίτερα θα ήθελα να ευχαριστήσω τον Επιβλέποντα της εργασίας αυτής, κ. Κωνσταντίνο Πολύμερο για την πολύτιμη βοήθειά του και τη διαρκή υποστήριξή του, τόσο κατά τη διεξαγωγή της έρευνας όσο και κατά τη συγγραφή της παρούσας εργασίας, καθώς και τα μέλη της εξεταστικής επιτροπής μου, αποτελούμενη από τους 1) κ. Ιωάννη Μποζιάρη και 2) κ. Άρη Ψιλοβίκο, για τις χρήσιμες συμβουλές τους και την καθοδήγησή τους καθ' όλα τα στάδια διεκπεραίωσης της εργασίας.

Τέλος, θα ήθελα να εκφράσω τις ευχαριστίες μου στην οικογένειά μου για την αμέριστη συμπαράσταση, βοήθεια και προ πάντων κατανόηση και ανοχή καθ' όλο το χρονικό διάστημα των σπουδών μου.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στη παρούσα εργασία έγινε μια προσπάθεια παρουσίασης της υφισταμένης κατάστασης του κλάδου των γαρίδων, με κύρια αναφορά στην εκτίμηση των εξαγωγικών μεριδίων αγοράς των γαρίδων στην αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης-EU15, για την χρονική περίοδο από το έτος 1999 έως και το 2010. Η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε βασίζεται στα μερίδια αγοράς και είναι αποτέλεσμα ανασκόπησης της διεθνούς βιβλιογραφίας. Από τα αποτελέσματα προέκυψε ότι, η Ευρωπαϊκή Ένωση εμφανίζει σταθερές εισαγωγές από το έτος 1999 έως και το 2010. Οι κυριότερες εξαγωγικές χώρες είναι η Ινδία, η Κίνα, η Αργεντινή, η Ολλανδία, το Μπαγκλαντές, η Ισπανία, το Βέλγιο, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ινδονησία, και η Γαλλία. Η Ελλάδα παρουσιάζει μια αξιοσημείωτη συμμετοχή στην αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς από το έτος 1999 έως και το 2010 η συνολική της εξαγωγίμη ποσότητα ήταν 8.760 τόνοι. Οι εισαγωγές της Ελλάδος από την αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης κινούνται σε ικανοποιητικά επίπεδα με εξαίρεση ίσως τα έτη 1999 και 2005. Εν τέλει, οι γαρίδες σήμερα έχουν αποκτήσει συνεχώς αυξανόμενη ζήτηση και είναι ένα είδος ακριβό το οποίο εντάσσεται στην ομάδα των προϊόντων πολυτελείας και οι ελληνικές εξαγωγές γαρίδας προς την αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης χαρακτηρίζονται από μία ανοδική τάση τα τελευταία χρόνια. Συνοψίζοντας, οι γαρίδες αποτελούν αντικείμενο σοβαρού εξωτερικού εμπορίου τόσο στο τομέα των εξαγωγών όσο και στο τομέα των εισαγωγών. Επομένως, πολλές χώρες έχουν σαν κύριο στόχο την αγορά της Ευρωπαϊκής ένωσης για την εξαγωγή γαρίδων με σκοπό την επίτευξη των μέγιστων δυνατών στόχων τους.

Λέξεις Κλειδιά: εξαγωγές, γαρίδα, Ελλάδα, Ευρωπαϊκή Ένωση

Keywords: exports, shrimp, Greece, European Union

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

| | |
|---|------|
| 1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ | 1 |
| 1.1. Περιγραφή είδους..... | 1 |
| 1.2. Θρεπτική αξία-Κατανάλωση..... | 2 |
| 1.3. Κυριότερα είδη γαρίδας..... | 3 |
| 1.4. Αλειεία..... | 4 |
| 1.5. Βιολογία..... | 5 |
| 1.6. Εκτροφή γαρίδων..... | 6 |
| 1.6.1. Στρατηγικές..... | 8 |
| 1.6.2. Περιβαλλοντικές απαιτήσεις..... | 9 |
| 1.7. Σκοπός..... | 10) |
| 2. ΥΛΙΚΑ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ | 12 |
| 2.1 Υλικά..... | 12 |
| 2.2 Μεθοδολογία..... | 12 |
| 3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ-ΣΥΖΗΤΗΣΗ | 14 |
| 3.1 Οι εξαγωγές γαρίδων προς την αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης..... | 15 |
| 3.1.1 Ινδία..... | 17 |
| 3.1.2 Κίνα..... | 19 |
| 3.1.3 Αργεντινή..... | 20 |
| 3.1.4 Ολλανδία..... | 22 |
| 3.1.5 Μπαγκλαντές..... | 24 |
| 3.1.6 Ισπανία..... | 25 |
| 3.1.7 Βέλγιο..... | 27 |
| 3.1.8 Ηνωμένο Βασίλειο..... | 28 |
| 3.1.9 Ινδονησία..... | 30 |
| 3.2 Οι εξαγωγές των χωρών στην αγορά της Ε.Ε σε αξία (ευρώ)..... | 32 |
| 3.3 Ελλάδα..... | 33 |
| 3.3.1 Η προέλευση των γαρίδων στην Ελλάδα | 33 |
| 3.3.2 Οι εξαγωγές της Ελλάδας στην αγορά της Ε.Ε..... | 34 |
| | 37 |

| | | |
|-----------|---|-----------|
| 3.3.3 | Οι εισαγωγές της Ελλάδας από την αγορά της Ε.Ε..... | 37 |
| 3.3.4 | Οι εισαγωγές της Ελλάδας από τις υπόλοιπες χώρες | 38 |
| 3.3.5 | Οι εξαγωγές της Ελλάδας προς τις υπόλοιπες χώρες..... | 41 |
| 4. | ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ..... | 48 |
| 4.1 | Ανακεφαλαίωση της εργασίας..... | 48 |
| 4.2 | Συμπεράσματα για την συμμετοχή της Ελλάδας | 48 |
| 4.3 | Συμπεράσματα για τη συμμετοχή των υπόλοιπων χωρών | 50 |
| 5. | ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ..... | 53 |
| 5.1 | Ελληνική Βιβλιογραφία..... | 53 |
| 5.2 | Ξένη Βιβλιογραφία..... | 53 |
| 5.3 | Ηλεκτρονική Βιβλιογραφία..... | 55 |
| 6. | ABSTRACT..... | 56 |
| | ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ | |

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Περιγραφή είδους

Γαρίδες (shrimp), είναι η γενική ονομασία αρθρόποδων που περιλαμβάνει πολλές οικογένειες που ανήκουν στην υπόταξη Κολυμβητικά και στην τάξη Δεκάποδα. Το χαρακτηριστικότερο είδος είναι η κοινή γαρίδα *Parapenaeus longirostris*. Τα πόδια τους είναι μεταπλασμένα σε όργανα πλεύσεως. Αξίζει να σημειωθεί η ικανότητά τους να αναπλάθουν ένα τμήμα του σώματός τους αν πάθει βλάβη ή το χάσουν (αναγεννητική ικανότητα), η οποία υπάρχει σε όλα τα καρκινοειδή. Απαντώνται σε όλες τις θάλασσες και στα γλυκά νερά, όπως επίσης εκτρέφονται για το κρέας τους σε ιδιαίτερα ενυδρεία. Υπάρχουν περίπου 8.500 είδη δεκάποδων, συμπεριλαμβανομένων 2.000 είδη γαρίδων, για το θαλάσσιο και γλυκό νερό (Walters *et al.* 2007).

Όπως σε όλα τα αρθρόποδα, η γαρίδα έχει σώμα πλατύ από τα πλάγια, που αποτελείται από τον κεφαλοθώρακα και την κοιλιά. Το σώμα της φθάνει σε μήκος από 5 μέχρι 15 cm και είναι επενδυμένο από όστρακο, το οποίο είναι εύκαμπτο. Τα μάτια της είναι σύνθετα και μισχωτά. Ο κεφαλοθώρακας έχει ένα ζεύγος επάνω γνάθων, δύο ζεύγη νηματοειδών κεραιών, τρία ζεύγη γναθικών ποδιών και επίσης πέντε ζεύγη βαδιστικών ποδιών. Επίσης, στο μέρος αυτό βρίσκεται και μια χαρακτηριστική προεξοχή, που ονομάζεται ρόστρο. Στο ρόστρο υπάρχουν 7-8 δόντια. Αναπνέει με βράγχια, τα οποία βρίσκονται στις ενώσεις των ποδιών με το θώρακα. Η κοιλιά της είναι μακριά και βρίσκεται κάτω από τον κεφαλοθώρακα, ενώ καταλήγει σε ένα ζεύγος ουροποδίων μαζί με την ουρά της, το οποίο λέγεται τέσλο. Τα ουροπόδια αυτά σχηματίζουν ένα είδος βεντάλιας και διευκολύνουν στη μετακίνηση των ζώων. Ζει κοντά στο βυθό και όχι σε

μεγάλα βάθη. Το χειμώνα μετακινείται στα βαθιά και ξαναεμφανίζεται το Μάιο. Το είδος αυτό είναι παμφάγο. Τρέφεται με φυτικούς και ζωικούς οργανισμούς. Τέλος απαντάται στη Μεσόγειο θάλασσα, τον Ατλαντικό, τη Βόρεια θάλασσα και τη Βαλτική (Νεοφύτου 2005).

Το 1975, ο κλάδος της υδατοκαλλιέργειας των γαρίδων αντανάκλωσε το 2,5% της συνολικής παραγωγής γαρίδας, φτάνοντας σταδιακά στο 30% στη δεκαετία του 1990. Οι γαρίδες είναι ένα από τα πιο σημαντικά προϊόντα του παγκόσμιου εμπορίου αλιείας. Το εμπόριο της γαρίδας έχει ανθίσει στις αναπτυσσόμενες χώρες και το ποσοστό τους αγγίζει περίπου το 75% των αλιευμάτων γαρίδας σε όλο τον κόσμο, είτε από τη καλλιέργεια είτε από την αλιεύσή τους. Περίπου το 80% των καλλιεργούμενων γαρίδων προέρχονται από την Ασία, με τη Ταϊλάνδη, τη Κίνα, την Ινδονησία και την Ινδία να παρουσιάζονται ως κορυφαίοι χώρες-παραγωγοί (Σχ. 54, Παράρτημα). Στο δυτικό ημισφαίριο, ο Ισημερινός είναι η σημαντικότερη χώρα παραγωγής γαρίδας. Ο γίγαντας τίγρης *Penaeus monodon* ξεπερνάει κατά το ήμισυ την συνολική παραγωγή της γαρίδας (Rönnbäck 2001).

1.2 Θρεπτική αξία-Κατανάλωση

Το αρθρόποδα, γενικά, έχουν εύγευστο κρέας, το οποίο είναι περιζήτητο και πλούσιο σε ασβέστιο και πρωτεΐνη, ενώ αποτελεί και πηγή χοληστερόλης.

Οι γαρίδες αποτελούν εξαιρετική πηγή πρωτεΐνης και σεληνίου. Ενδεικτικά, μία κούπα γαρίδες (128 g) μπορεί να καλύψει το 87% της ημερήσιας συνιστώμενης πρόσληψης σε σελήνιο, που έχει αντικαρκινικές ιδιότητες. Είναι, επίσης, τροφή πλούσια σε ω-3 λιπαρά οξέα, βιταμίνες B12 και D, ασβέστιο, μαγνήσιο και φώσφορο. Λόγω της μεγάλης περιεκτικότητάς της σε πρωτεΐνη υψηλής βιολογικής αξίας, μπορεί να αντικαταστήσει επάξια τη ζωϊκή πρωτεΐνη του κρέατος και των πουλερικών. Αρκετοί αποφεύγουν τις γαρίδες, επειδή περιέχουν υψηλές ποσότητες

χοληστερίνης. Εντούτοις, έρευνες έχουν δείξει ότι η μέτρια κατανάλωση γαρίδων, λόγω της χαμηλής περιεκτικότητάς τους σε κορεσμένα λίπη και της υψηλής τους περιεκτικότητας σε ω-3 λιπαρά οξέα, μπορεί να αυξήσει την «καλή» χοληστερίνη και να μειώσει τα τριγλυκερίδια στο αίμα.

1.3 Κυριότερα είδη γαρίδας

Υπάρχουν αρκετά είδη γαρίδας. Σήμερα είναι γνωστά γύρω στα 2.000 είδη. Στον ελληνικό χώρο το πιο γνωστό είναι το γένος *Penaeus*, στο οποίο ανήκει η μεγάλη γαρίδα, χρώματος σταχτί. Το μεσογειακό είδος λέγεται κοινώς γάμπαρη και φθάνει σε μήκος τα 20 εκατοστά. Υπάρχουν επίσης πιο μικρά είδη, με κοκκινωπό χρώμα, που φέρουν αιχμηρό ασπίδιο με δόντια. Οι μικρές γαρίδες λέγονται και “ζαβογαρίδες”, εξαιτίας του μεγέθους τους. Οι μεγάλες γαρίδες του γλυκού νερού έχουν μεγάλες κεραίες και μικρό κεφάλι. Οι τελευταίες ανήκουν στην τάξη Αμφίποδα.

Ο Holthuis (1980) αναφέρει ότι, ανάμεσα στα 300 είδη της οικογένειας *Penaeidae* που καταγράφονται σε όλο τον κόσμο, μόνον 80 είναι εμπορικά. Τα ακόλουθα είναι τα πιο σημαντικά από οικονομική και εμπορική άποψη :

1. *Penaeus monodon* : Η μεγαλύτερη ομάδα της οικογένειας *Penaeidae*. Χαρακτηρίζεται από υψηλά ποσοστά επιβίωσης. Επιβιώνει σε ένα ευρύ φάσμα θερμοκρασίας και αλατότητας για σύντομο χρονικό διάστημα.
2. *Penaeus indicus* and *Penaeus merguensis* (λευκή γαρίδα) : Οι προνύμφες και οι ενήλικες από τα δύο αυτά είδη μοιάζουν μεταξύ τους. Πρόκειται για ταχέως αναπτυσσόμενη ομάδα. Το βάρος τους κυμαίνεται από 10-20 gr σε υψηλή πυκνότητα πληθυσμού και 20-30 gr με χαμηλό συντελεστή πυκνότητας. Και οι δύο

ομάδες είναι ανεχτές σε υψηλή αλατότητα, αλλά είναι μη ανεχτές σε κακή διαχείριση.

3. *Metapenaeus ensis* (Greasyback shrimp) : Διακρίνεται από σύντομη περίοδο ανάπτυξης σε λίμνες (2-3 μήνες). Κυμαίνονται από 10-15 gr και είναι πιο ανθεκτικά στη διακίνηση.

1.4 Αλιεία

Γενικά, η γαρίδα παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον στην αλιεία με συνέπεια πολλά εργαλεία και μέσα να χαρακτηρίζονται ομοίως π.χ. η απόχη «γαριδολόγος», τα γαριδάδικα (αλιευτικά σκάφη), η γαριδότρατα (είδος μηχανότρατας) και τα γαριδόδιχτα. Η αλιεία της γαρίδας γίνεται είτε κατά την απλούστερη μέθοδο με ειδική απόχη άχρωμη, είτε με ψιλά δίχτυα επίσης άχρωμα, είτε τέλος με ψηλούς κιούρτους. Η επαγγελματική τους όμως αλιεία γίνεται με μεγάλα αλιευτικά σκάφη, τα γαριδάδικα, συνήθως μηχανότρατες, που αλιεύουν με ειδικά ψιλά δίκτυα, τα γαριδόδιχτα σε παράκτια μέρη με αμμώδη βυθό.

Η παγκόσμια αλιεία (παραγωγή) γαρίδων υπολογίζεται σε 1,1 εκατομμύρια τόνους ετησίως. Παράλληλα, όμως, από το 12ο αιώνα εφαρμόζεται και η γαριδοκαλλιέργεια. Στην Ελλάδα η αλιεία της γαρίδας παρακολουθείται από την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία, τόσο η εσωτερική όσο και η υπερπόντια που πραγματοποιείται από μεγάλα ελληνικά αλιευτικά σκάφη σε περιοχές της Βόρειας και Δυτικής Αφρικής και ιδίως στη θαλάσσια περιοχή του Μαρόκου που καλύπτονται από διμερείς συμβάσεις. Έτσι για το 2003 η ελληνική εσωτερική αλιεία γαρίδας ήταν 1.280 περίπου τόνοι, ενώ η υπερπόντια ήταν 391,2 τόνοι (Σχ. 55, Παράρτημα).

1.5 Βιολογία

Τα δεκάποδα (*Decapoda*) αποτελούνται από εμπορικά και σημαντικά είδη γαρίδων διαφόρων ειδών, καβούρια και αστακούς. Αποτελούνται από περίπου 1.100 γένη με περίπου 8.321 είδη, αλλά ο αριθμός αυτός αυξάνεται χρόνο με το χρόνο. Σύμφωνα με τον Holthuis (1980), οι γαρίδες περιλαμβάνουν περίπου 33 γένη με περίπου 2.500 είδη, από το οποία λιγότερο από 300 είδη έχουν οικονομικό και εμπορικό ενδιαφέρον. Μεταξύ των δεκάποδων καρκινοειδών, τα *Penaeids* αποτελούν διακεκριμένη ομάδα των εμπορικά σημαντικών ειδών (MuseumVictoria 2011).

Το σώμα των γαρίδων είναι σχεδόν πλευρικά συμπιεσμένο με οδοντωτό ρύγχος και μεγάλη κοιλιά από τον κεφαλοθώρακα και το κεφάλι. Τα περισσότερα από τα είδη φέρουν μικρή κλιμακωτή σπονδυλική στήλη, ενώ οι κεραίες έχουν μεγάλη πλάκα, όπως κλίμακας. Οι περέοποδοι είναι λεπτοί και ενίοτε μεγάλοι. Τα πλεοπόδια ή κολυμβητικά πόδια είναι καλά ανεπτυγμένα και παρών σε όλα τα τμήματα της κοιλιακής χώρας (Phillips *et al.* 1993).

Η οικογένεια *Penaeoidea* είναι η σημαντικότερη ομάδα των γαρίδων. Διακρίνονται από τις γαρίδες της Καραϊβικής, λόγω της διαφορετικής αναπαραγωγικής λειτουργίας τους (τα γονιμοποιημένα ωάρια γεννιούνται μέσα στο νερό όπου και αναπτύσσονται και δεν επωάζονται από το θηλυκό, όπως στις γαρίδες της Καραϊβικής), καθώς και από μορφολογικές και άλλες βιολογικές διαφορές. Με μόνο 5 οικογένειες και περίπου 400 είδη σε τροπικούς και υποτροπικούς οικοτόπους, η ταξινομική και μορφολογική ποικιλία τους είναι χαμηλότερη σε σχέση με τις γαρίδες της Καραϊβικής. Ωστόσο, ιδιαίτερα τα μέλη της οικογένειας *Penaeidae*, σημειώνουν ταχεία ανάπτυξη και εκρήξεις πληθυσμού. Για το λόγο αυτό, περισσότερο από το 70% της παραγωγής γαρίδας στον κόσμο στον τομέα της αλιείας

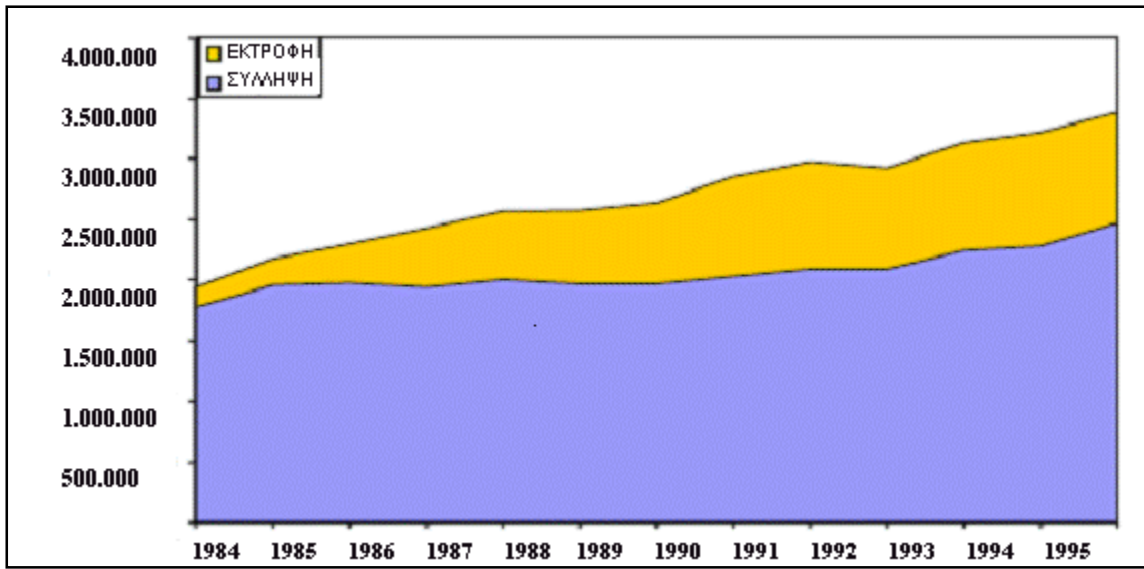
και της υδατοκαλλιέργειας αποτελείται από *Penaeoid* είδη, ιδίως τα μέλη του γένους *Penaeus* (UCSlouisiana 2011).

1.6 Εκτροφή γαρίδων

Αν και η καλλιέργεια γαρίδας υφίσταται από τη δεκαετία του 1930, στις αρχές της δεκαετίας του 1980 άρχισε να γίνεται σημαντικός παράγοντας για την παγκόσμια βιομηχανία αλιείας. Η παραγωγή και εκτροφή γαρίδας (Εικ. 1) αυξήθηκε γρήγορα κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1980 και της δεκαετίας του 1990 και μέχρι το 1995 αντιπροσώπευε περίπου το 30% της συνολικής προσφοράς στο κλάδο των υδατοκαλλιεργειών (Fast 1992).



Εικόνα 1. Κλωβός εκτροφής γαρίδων



Σχήμα 1. Παγκόσμια παραγωγή γαρίδας από 1984-1996 (εκτροφή-σύλληψη).
Πηγή: FAO

Μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του 1980, οι περισσότερες από τις γαρίδες που διακινούνταν παγκοσμίως ήταν από συλλήψεις μηχανότρατων. Από τότε η εκτροφή γαρίδων έχει αναπτυχθεί και έχει εξαπλωθεί γρήγορα. Η σύγχρονη καλλιέργεια γαρίδας γεννήθηκε στη δεκαετία του 1930, όταν ο Motosaku Fujinaga πέτυχε ωοτοκία της γαρίδας *Kuruma (Penaeus japonicus)*. Ο Fujinaga καλλιεργούσε προνύμφες από στάδια ανάπτυξης σε εμπορεύσιμο μέγεθος στο εργαστήριο, και πέτυχε την παραγωγή τους σε εμπορική κλίμακα. Ο Fujinaga κοινοποίησε τα ευρήματά του σε άρθρα, το 1935, 1941, 1942 και 1967, συμβάλλοντας σημαντικά στην ανάπτυξη στη βιομηχανία της γαρίδας.

Αν και η πρώτη επιτυχημένη προσπάθεια καλλιέργειας γαρίδων έλαβε χώρα στην Ιαπωνία, η χώρα δεν έγινε ποτέ σημαντικός παραγωγός σε γαρίδες. Σημαντική έρευνα για την δημιουργία εκκολαπτηρίων έγινε στην Κίνα, την Ταϊβάν, την Ευρώπη και τις ΗΠΑ σε όλη τη δεκαετία του 1970. Από τα μέσα της δεκαετίας του 1970 μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του 1980, όταν οι αλιείς και οι φορείς εκμετάλλευσης εκκολαπτηρίων άρχισαν

να τροφοδοτούν μεγάλες ποσότητες νεαρών γαρίδων στους παραγωγούς, η παραγωγή των εκτρεφόμενων γαρίδων εκτινάχθηκε (Σχ. 1). Κατά την περίοδο 1985 έως 1995, αρκετές νέες χώρες παραγωγής εισήλθαν στη βιομηχανία (Hagler *et al.* 1997).

Ο πρωτοφανής ρυθμός ανάπτυξης της καλλιέργειας γαρίδων προέκυψε από μια σειρά ευνοϊκών χαρακτηριστικών και προϋποθέσεων:

- Υψηλή τιμή αγοράς
- Καθιερωμένη διανομή και κυκλώματα εμπορίας.
- Ανάπτυξη τεχνολογίας εκκολαπτηρίων (κυρίως στην Ασία).
- Η ανεκτικότητα των γαρίδων σε ένα ευρύ φάσμα απαιτήσεων, συμπεριλαμβανομένης και της αλατότητας.
- Σύντομο πρόγραμμα εσοδείας-απόδοσης καλλιέργειας (3-4 μήνες).

1.6.1 Στρατηγικές

Οι τρεις γενικές στρατηγικές για την καλλιέργεια γαρίδας είναι η εκτατική εκτροφή, η ημι-εντατική εκτροφή, καθώς και η εντατική εκτροφή (Εικ. 2). Η κάθε στρατηγική που χρησιμοποιείται διατάσσει το μέγεθος της λίμνης, τη πυκνότητα πληθυσμού, το επίπεδο της διαχείρισης της λίμνης, το κόστος επένδυσης και το δυναμικό παραγωγής. Η εκτατική εκτροφή χρησιμοποιεί μεγάλες λίμνες με χαμηλή πυκνότητα εκτροφής. Απαιτείται μικρή διαχείριση και λιγιστές επενδύσεις, αλλά η παραγωγή είναι χαμηλή. Το άλλο άκρο είναι η εντατική καλλιέργεια, χρησιμοποιώντας μικρές λίμνες με υψηλή πυκνότητα εκτροφής. Το υψηλό επίπεδο της διαχείρισης και των επενδύσεων που

απαιτούνται, αποδίδουν μια αρκετά καλή παραγωγή. Τέλος, η ημι-εντατική καλλιέργεια βρίσκεται μεταξύ των δύο προαναφερθέντων στρατηγικών (Rosenberry 1997).

1.6.2 Περιβαλλοντικές απαιτήσεις

Οι περιβαλλοντικοί παράγοντες που απαιτούνται σε μια προσπάθεια εκτροφής γαρίδων είναι αρκετοί και η ορθή παρακολούθησή τους επιφέρει καλύτερα αποτελέσματα στην παραγωγή:

- Αλατότητα: Το εύρος της αλατότητας κυμαίνεται από 10 – 25 ppt .
- Θερμοκρασία: Η συνιστώμενη βέλτιστη θερμοκρασία για την καλή ανάπτυξη και τα ποσοστά επιβίωσης των γαρίδων είναι 25 – 30 °C. Σε χαμηλότερες θερμοκρασίες, ο ρυθμός ανάπτυξης επηρεάζεται, σε αντίθεση με τις υψηλότερες θερμοκρασίες.
- Επίπεδο DO: Το ελάχιστο αποδεκτό επίπεδο DO είναι 3 – 4 ppm. Κάτω από 2 ppm οι γαρίδες εμφανίζουν υπερκινητικότητα ακολουθούμενη από κολύμπι κοντά στην επιφάνεια και μετά ο θάνατος.
- Επίπεδο pH: Το βέλτιστο pH είναι 7 - 8,5. Για pH από 5 και κάτω είναι θανατηφόρο για τις γαρίδες.
- Μικροχλωρίδα: Ο πληθυσμός των μικροοργανισμών στη λίμνη ήταν, επίσης, σημαντική παράμετρος στη καλλιέργεια γαρίδων. Το φυτοπλαγκτόν είναι μικροσκοπικά φυτά που χρησιμοποιούνται ως τροφή για τις γαρίδες και τις προνύμφες τους. Η λίμνη πρέπει να έχει το βέλτιστο πληθυσμό των εν λόγω μικροοργανισμών. Μελέτες έχουν δείξει ότι έως και 70 % του συνολικού

οξυγόνου που χρησιμοποιείται από γαρίδες και ψάρια οφείλεται στο φυτοπλαγκτόν, στα βακτήρια και σε άλλους μικροοργανισμούς που βρίσκονται κοντά στην επιφάνεια του νερού (Johnston *et al.* 2000).



Εικόνα 2. Υπερσύγχρονη μονάδα εντατικής εκτροφής γαρίδας.

1.7 Σκοπός

Ο κύριος σκοπός στην παρούσα εργασία ήταν η παρουσίαση της κατάστασης του κλάδου των γαρίδων στην Ελλάδα, καθώς και η ανάλυση των ελληνικών εξαγωγών ειδικότερα στην αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης-EU15.

Ειδικότερα, οι επιμέρους στόχοι είχαν ως εξής:

1. Παρουσίαση της κατάστασης του κλάδου των γαρίδων σε διεθνές, ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, όσον αναφορά την παραγωγή- εισαγωγές-εξαγωγές.
2. Ανάλυση της αγοράς των γαρίδων σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης-EU15.

- 2.1 Υπολογισμός τάσης συνολικών εξαγωγών.
- 2.2 Προσδιορισμός των κυριοτέρων εξαγωγικών χωρών.
3. Διερεύνηση της συμμετοχής της Ελλάδας στο ενδοκοινοτικό εμπόριο των γαρίδων.
4. Διερεύνηση μεριδίων αγοράς των κυριοτέρων εξαγωγικών χωρών στην αγορά της Ευρωπαϊκής ένωσης-EU15.
5. Διερεύνηση μεριδίων αγοράς των ελληνικών εξαγωγών γαρίδων στην αγορά της Ευρωπαϊκής ένωσης-EU15.
6. Προσδιορισμός τάσεων των εξαγωγικών μεριδίων αγοράς της Ελλάδας στην αγορά της Ευρωπαϊκής ένωσης-EU15.

2.ΥΛΙΚΑ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ

Στα πλαίσια της παρούσας εργασίας έγινε προσπάθεια παρουσίασης της υφισταμένης κατάστασης του κλάδου των γαρίδων, με κύρια αναφορά στην εκτίμηση των εξαγωγικών μεριδίων αγοράς των γαρίδων στην αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την χρονική περίοδο από το έτος 1999 έως και το 2010.

2.1 Υλικά

Τα στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν στη παρούσα εργασία, αφορούν βιβλιογραφικές αναφορές για τα εισαγωγικά μέρη της, όπως και για την μεθοδολογία που εφαρμόστηκε, αλλά και στατιστικά δεδομένα που αντλήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία (EUROSTAT). Τα στοιχεία αφορούν κατά κύριο λόγο την Ελλάδα και μετέπειτα την Ινδία, την Κίνα, την Αργεντινή, την Ολλανδία, το Μπαγκλαντές, την Ισπανία, το Βέλγιο, το Ηνωμένο Βασίλειο και την Ινδονησία, όπου κατέχουν πρωταρχικό ρόλο στο εμπόριο των γαρίδων. Το χρονικό διάστημα που αναφέρονται τα παραπάνω στοιχεία ξεκινά από το 1999 και τελειώνει το 2010.

2.2 Μεθοδολογία

Μεταξύ των μεθόδων που έχουν ευρύτατα χρησιμοποιηθεί προκειμένου να προσδιοριστεί η ικανότητα διάτρησης (drill) νέων και διατήρησης (maintaining) υπαρχόντων αγορών και κατ' επέκταση ο βαθμός της ανταγωνιστικότητας των εξαγωγών σε επιλεγμένες αγορές-στόχους, είναι η ανάλυση των μεριδίων αγοράς (Bowen & Pelzman 1984, Rigaux 1971).

Η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε στην παρούσα εργασία βασίζεται στα μερίδια αγοράς και είναι αποτέλεσμα ανασκόπησης της διεθνούς βιβλιογραφίας.

Ο υπολογισμός των μεριδίων αγοράς έγινε με βάση τις ποσότητες των προϊόντων που έχουν προορισμό την αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είτε αυτά προέρχονται από την Ελλάδα ή από τον υπόλοιπο κόσμο. Ειδικότερα, μερίδιο αγοράς ορίζεται ως ο λόγος της ποσότητας που εξάγει μια χώρα σε μια συγκεκριμένη αγορά, προς τη συνολική ποσότητα που εξάγεται σε αυτήν την αγορά από τις υπόλοιπες χώρες.

Δίδεται από τη σχέση: $\text{Μερίδιο αγοράς} = Q_{ij} / \Sigma Q_{ij}$

Όπου Q=Ποσότητα

i=χώρα

j=κατηγορία προϊόντων

Το επίπεδο της τιμής του μεριδίου αγοράς υποδηλώνει την ικανότητα διάτρησης νέων αγορών ή διατήρησης υπαρχόντων που διαθέτει μια χώρα σε σχέση με κάποια άλλη για ένα συγκεκριμένο προϊόν, που διοχετεύεται σε μια συγκεκριμένη αγορά. Επίσης, η εξέλιξη των μεριδίων αγοράς για μια σειρά ετών αποτελεί σημαντική πληροφορία για τον προσδιορισμό της ανταγωνιστικής θέσης διαφόρων χωρών που εξάγουν το ίδιο προϊόν σε μια συγκεκριμένη αγορά (Πολύμερος και συν. 2003).

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ-ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Τα μερίδια αγοράς των κυριότερων εξαγωγικών χωρών προς την αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης φαίνονται στον Πίνακα 1.

Πίνακας 1. Κυρίαρχες εξαγωγικές χώρες προς την Ευρωπαϊκή Ένωση-EU15.

| Χώρα | 1999-2010 (Τόνοι) |
|------------------|--------------------------|
| Ινδία | 215.576,2 |
| Κίνα | 215.172,4 |
| Αργεντινή | 203.104,7 |
| Ολλανδία | 134.302,0 |
| Μπαγκλαντές | 113.185,1 |
| Ισπανία | 106.280,8 |
| Βέλγιο | 87.704,8 |
| Ηνωμένο Βασίλειο | 84.045,6 |
| Ινδονησία | 47.695,5 |

Πηγή: Eurostat

3.1 Εξαγωγές γαρίδων προς την αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση μια από τις σημαντικότερες αγορές γαρίδων παγκοσμίως, επιδικνύει μια σταθερή τάση στις εισαγωγές γαρίδων τα τελευταία δεκαπέντε χρόνια.

Πίνακας 2. Οι εξαγωγές των κυριότερων χωρών στην Ευρωπαϊκή Ένωση-EU15

(ποσότητα σε τόνους).

| ΠΕΡΙΟΔΟΣ | 1999 | 2000 | 2001 | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | Σύνολο |
|------------------|----------|----------|----------|----------|----------|----------|----------|----------|----------|----------|----------|----------|-----------|
| ΙΝΔΙΑ | 7.014,9 | 9.128,1 | 10.158,4 | 21.238,6 | 25.782,7 | 16.923,9 | 17.341,6 | 19.708,6 | 22.138,3 | 24.713,7 | 22.894,2 | 18.533,2 | 215.576,2 |
| ΚΙΝΑ | 11.742,3 | 19.004,2 | 16.316,2 | 1.646,7 | 118,9 | 1.867,5 | 25.494,5 | 25.44,2 | 27199,8 | 27.306,9 | 30.767,9 | 27.963,3 | 215.172,4 |
| ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ | 13.351,7 | 20.253,2 | 28.744,2 | 21.755,4 | 15.952,4 | 97.46,3 | 3.017,5 | 12.454 | 19.148,1 | 14.447,1 | 18.372,5 | 25.862,3 | 203.104,7 |
| ΟΛΛΑΝΔΙΑ | 9.753,6 | 8.447 | 12.211,2 | 17.709,8 | 14.039,8 | 18.453,9 | 15.463,4 | 8.837,6 | 7.806,8 | 8.150,3 | 6.859,3 | 6.569,3 | 134.302 |
| ΜΠΑΝΓΚΛΑΝΤΕΣ | 5.370,7 | 6.775,8 | 8.232,8 | 10.476,2 | 11.561,1 | 10.592,8 | 12.215,3 | 10.562,4 | 12.121,7 | 9.532,2 | 7.948 | 7.796,1 | 113.185,1 |
| ΙΣΠΑΝΙΑ | 3.858,2 | 7.541,5 | 7.923,4 | 7.107,9 | 7.844,3 | 9.819,4 | 6.100,8 | 7.601,2 | 12.930,5 | 13.310,7 | 12.834,3 | 9.408,6 | 106.280,8 |
| ΒΕΛΓΙΟ | 7.185,9 | 7.468,2 | 6.654,2 | 6.571,8 | 8.500,2 | 6.839,1 | 4.777,2 | 5.840,6 | 6.963,7 | 10.762,9 | 8.323 | 7.818 | 87.704,8 |
| ΗΜΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ | 7.550,4 | 9.092,2 | 9.786,8 | 11.458,4 | 9.737,4 | 8.540,2 | 6.673,1 | 5.692 | 5.131,4 | 3.932,3 | 3.481,3 | 2.970,1 | 84.045,6 |
| ΙΝΔΟΝΗΣΙΑ | 1.905,3 | 2.307,4 | 2.808,4 | 4.558,2 | 8.280,5 | 11.505,7 | 4.315,9 | 3.757,8 | 2.052,4 | 2.481,8 | 2.334,3 | 1.387,8 | 47.695,5 |
| ΕΛΛΑΔΑ | 181,2 | 160,2 | 293,3 | 521,5 | 341,5 | 825,3 | 952,2 | 1.150,9 | 967 | 1.011,7 | 895,9 | 1.459,3 | 8.760 |

Πηγή: Eurostat

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του Πίνακα 2, ο οποίος μας παρουσιάζει τις εξαγωγές γαρίδων των διαφόρων χωρών στην αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι κυριότερες εξαγωγικές χώρες είναι η Ινδία, η Κίνα, η Αργεντινή, η Ολλανδία, το Μπαγκλαντές, η Ισπανία, το Βέλγιο, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Ινδονησία.

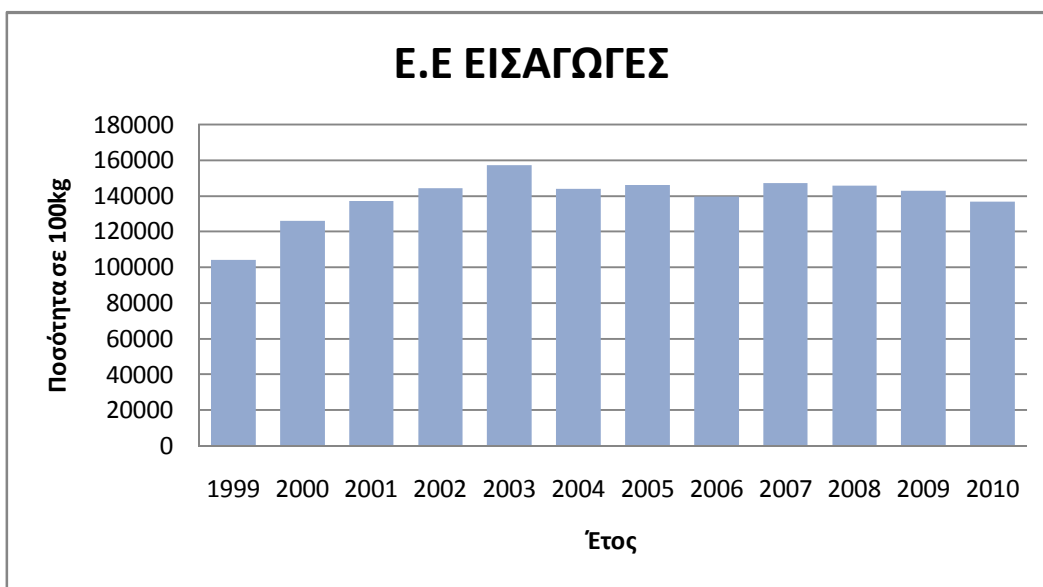
Η Ευρωπαϊκή Ένωση εμφανίζει μια σταθερή εισαγωγή γαρίδων από το έτος 1999 έως και το 2010, με πολύ μικρές αυξομειώσεις να παρατηρούνται από το 2003 έως και το 2008. Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται οι ποσότητες σε τόνους ανά έτος που εισάγει η Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και την συνολική ποσότητα των υπό μελέτη ετών.

Πίνακας 3: Εισαγωγές γαρίδων στην Ευρωπαϊκή Ένωση-EU15.

| Έτος | Ε.Ε (Τόννοι) |
|-------------|---------------------|
| 1999 | 104.263,7 |
| 2000 | 126.093,1 |
| 2001 | 137.001,7 |
| 2002 | 144.159,8 |
| 2003 | 157.159,7 |
| 2004 | 143.982,1 |
| 2005 | 145.962,7 |
| 2006 | 139.665,8 |
| 2007 | 146.952,1 |
| 2008 | 145.507 |
| 2009 | 142.869,1 |
| 2010 | 136.522,8 |
| ΣΥΝ | 1.670.139,6 |

Πηγή: Eurostat

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του Σχήματος 2, οι μέγιστες εισαγωγές που πραγματοποιεί η Ευρωπαϊκή Ένωση παρατηρούνται το έτος 2003 με 157.159,7 τόνους ενώ η ελάχιστη το 1999 με 104.263,7 τόνους. Η συνολική ποσότητα γαρίδων που έχει εισαχθεί στην αγορά της Ε.Ε για το σύνολο των υπό μελέτη ετών ανέρχεται στους 1.670.139,6 τόνους.



Σχήμα 2. Εισαγωγές γαρίδων στην Ευρωπαϊκή Ένωση-EU15 (ποσότητα σε 100kg).
Πηγή: Eurostat

3.1.1 Ινδία

Η Ινδία αποτελεί την κυρίαρχη χώρα στις εξαγωγές γαρίδας στην αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στον Πίνακα 4 παρουσιάζεται η εξαγώμενη ποσότητα προς την Ευρωπαϊκή Ένωση για κάθε έτος ξεχωριστά από το 1999 έως και το 2010 καθώς επίσης και η συνολική ποσότητα για τη συγκεκριμένη περίοδο.

Πίνακας 4: Εξαγωγές γαρίδας από την Ινδία στην Ε.Ε.

| ΕΤΟΣ | ΙΝΔΙΑ |
|-------------|------------------|
| 1999 | 7.014,9 |
| 2000 | 9.128,1 |
| 2001 | 10.158,4 |
| 2002 | 21.238,6 |
| 2003 | 25.782,7 |
| 2004 | 16.923,9 |
| 2005 | 17.341,6 |
| 2006 | 19.708,6 |
| 2007 | 22.138,3 |
| 2008 | 24.713,7 |
| 2009 | 22.894,2 |
| 2010 | 18.533,2 |
| ΣΥΝ | 215.576,2 |

Πηγή: Eurostat

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του Σχήματος 20 (Παράρτημα), η Ινδία παρουσιάζει μια ανοδική πορεία, εμφανίζοντας μια έκρηξη στις εξαγωγές το έτος 2002 και 2003, φτάνοντας και στη μέγιστη ποσότητα εξαγωγής προς την αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης το έτος 2003.

Όσον αφορά στα μερίδια αγοράς η Ινδία καταλαμβάνει το 12,9% του συνόλου της προσφερόμενης ποσότητας γαρίδας από το έτος 1999 έως και το 2010 (Σχ. 19,

Παράρτημα). Ειδικότερα από το 2003 έως και το 2010 το ποσοστό ξεπερνάει το 14% φτάνοντας το μέγιστο το 2003 με ποσοστό 16,5% (Σχ. 11, Παράρτημα).

3.1.2 Κίνα

Η Κίνα είναι η δεύτερη πιο σημαντική χώρα στην εξαγωγή γαρίδας προς την Ευρωπαϊκή Ένωση με συνολική ποσότητα από το έτος 1999 έως και το 2010 τους 215.172,4 τόνους. Στο Πίνακα 5, εκτός από την συνολικές εξαγωγές γαρίδας παρουσιάζονται και η ανά έτος εξαγωγές από τη Κίνα.

Πίνακας 5: Εξαγωγές γαρίδας από την Κίνα στην Ε.Ε.

| ΕΤΟΣ | ΚΙΝΑ |
|-------------|------------------|
| 1999 | 11.742,3 |
| 2000 | 19.004,2 |
| 2001 | 16.316,2 |
| 2002 | 1.646,7 |
| 2003 | 118,9 |
| 2004 | 1.867,5 |
| 2005 | 25.494,5 |
| 2006 | 25.744,2 |
| 2007 | 27.199,8 |
| 2008 | 27.306,9 |
| 2009 | 30.767,9 |
| 2010 | 27.963,3 |
| ΣΥΝ | 215.172,4 |

Πηγή: Eurostat

Στο Σχήμα 21 (Παράρτημα) καταγράφεται μια σταθερή ανοδική τάση των εξαγωγών από τη Κίνα προς την αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εξαιρώντας τα έτη 2002, 2003 και 2004 όπου η συμμετοχή της Κίνας ήταν εξαιρετικά μειωμένη σε σχέση με τα άλλα έτη, με το μέγιστο των εξαγωγών να παρουσιάζεται το έτος 2009 με 30.767,9 τόνους. Αντίστοιχα η ελάχιστη συμμετοχή παρατηρείται το έτος 2003 μόλις με 118,9.

Αναλύοντας τα μερίδια αγοράς, η Κίνα για το σύνολο των ετών εμφανίζει ποσοστό 12,88% (Σχ. 19, Παράρτημα). Το 2009 το ποσοστό της βρίσκεται στο 21,4% (Σχ. 17, Παράρτημα) φτάνοντας τη μέγιστη συμμετοχή, ενώ τη περίοδο από το έτος 2005 μέχρι το 2010 ξεπερνάει σχεδόν κατά 5% το μερίδιο αγοράς της πρωτοπόρου Ινδίας με ποσοστό 19,1% έναντι 14,6% (Σχ.13-18, Παράρτημα).

3.1.3 Αργεντινή

Η Αργεντινή παρουσιάζει μια αξιοσημείωτη συμμετοχή στην αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς από το έτος 1999 έως και το 2010 η συνολική της εξαγωγίμη ποσότητα είναι 203.104,7 τόνους. Στον Πίνακα 6 που ακολουθεί, παρουσιάζονται οι ποσότητες σε τόνους που εξάγονται από την Αργεντινή προς την Ευρωπαϊκή Ένωση ανά έτος καθώς και η συνολική ποσότητα εξαγωγών.

Πίνακας 6: Εξαγωγές γαρίδας από την Αργεντινή στην Ε.Ε.

| ΕΤΟΣ | ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ |
|-------------|------------------|
| 1999 | 13.351,7 |
| 2000 | 20.253,2 |
| 2001 | 28.744,2 |
| 2002 | 21.755,4 |
| 2003 | 15.952,4 |
| 2004 | 9.746,3 |
| 2005 | 3.017,5 |
| 2006 | 12.454 |
| 2007 | 19.148,1 |
| 2008 | 14.447,1 |
| 2009 | 18.372,5 |
| 2010 | 25.862,3 |
| ΣΥΝ | 203.104,7 |

Πηγή: Eurostat

Αναλύοντας το Σχήμα 22 (Παράρτημα) διακρίνουμε δύο ξεχωριστές περιόδους εξαγωγών γαρίδας, η πρώτη ξεκινάει το 1999 και τελειώνει το 2004, φτάνοντας το μέγιστο το 2001 με 28.744,2 τόνους. Στη συνέχεια ακολουθεί η χρονιά με τις λιγότερες εξαγωγές με 3.017,5 τόνους το 2005, όπου είναι και η ελάχιστη προσφορά γαρίδων προς την αγορά της

Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η δεύτερη περίοδος ξεκινάει το 2006 και ακολουθεί μια ανοδική πορεία, φτάνοντας τους 25.862,3 τόνους το 2010.

Η Αργεντινή παρουσιάζει σε σχέση με τα μερίδια αγοράς ποσοστό 12,6% (Σχ. 19, Παράρτημα) στο σύνολο των ετών. Ειδικότερα από το έτος 2000 έως και το έτος 2003 το ποσοστό κυμαίνεται μεταξύ 13% και 17% (Σχ. 8-11, Παράρτημα). Τέλος το 2004, 2005 και 2006, σημαντική είναι η μείωση του μερίδιο αγοράς της Αργεντινής κατά 9 με 10%.

3.1.4 Ολλανδία

Η Ολλανδία εμφανίζει συνολικές εξαγωγές γαρίδας προς την αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης από το έτος 1999 έως και το έτος 2010 περίπου 134.302 τόνους παρουσιάζει μια αξιοσημείωτη συμμετοχή. Ο Πίνακας 7 παρουσιάζει τις ποσότητες σε τόνους ανά έτος καθώς και τη συνολική ποσότητα γαρίδων.

Πίνακας 7: Εξαγωγές γαρίδας από την Ολλανδία στην Ε.Ε.

| ΕΤΟΣ | ΟΛΛΑΝΔΙΑ |
|-------------|-----------------|
| 1999 | 9.753,6 |
| 2000 | 8.447 |
| 2001 | 12.211,2 |
| 2002 | 17.709,8 |
| 2003 | 14.039,8 |
| 2004 | 18.453,9 |
| 2005 | 15.463,4 |

| | |
|------------|----------------|
| 2006 | 8.837,6 |
| 2007 | 7.806,8 |
| 2008 | 8.150,3 |
| 2009 | 6.859,3 |
| 2010 | 6.569,3 |
| ΣΥΝ | 134.302 |

Πηγή: Eurostat

Στο Σχήμα 23 (Παράρτημα) παρατηρούμε μία ανοδική πορεία στις εξαγωγές από την Ολλανδία, από το 1999, φτάνοντας στο μέγιστο των εξαγωγών γαρίδας το έτος 2004 με 18.453,9 τόνους. Από εκεί και έπειτα με εξαίρεση το έτος 2005 παρατηρείται μια σημαντική πτώση στις εξαγωγές, φτάνοντας το ελάχιστο το 2010 με 6.569,3 τόνους.

Σε σχέση με τα μερίδια αγοράς, η Ολλανδία παρουσιάζει ποσοστό της τάξεως του 8,04% στο σύνολο των ετών (Σχ. 19, Παράρτημα), μεγαλώνοντας την διαφορά στην κατάταξη από τις τρεις κυρίες δυνάμεις στις εξαγωγές γαρίδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση Ινδία, Κίνα και Αργεντινή. Αναλυτικότερα από το έτος 2001 έως και το 2005, το μερίδιο αγοράς της Ολλανδίας κυμαίνεται από 9 έως και 11% (Σχ. 9-13, Παράρτημα), παρουσιάζοντας την μέγιστη συμμετοχή της. Τέλος στη περίοδο 2006-2010 το μερίδιο αγοράς κυμαίνεται από 4.5 έως και 6% (Σχ. 14-18, Παράρτημα).

3.1.5 Μπαγκλαντές

Το Μπαγκλαντές με συνολικές εξαγωγές γαρίδας στην αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης από το έτος 1999 έως και το έτος 2010 τους 113.185,1, αποτελεί την πέμπτη κατά σειρά χώρα. Στο Πίνακα 7 αναφέρονται οι ποσότητες σε τόνους ανά έτος καθώς και η συνολικές εξαγωγές γαρίδας.

Πίνακας 7: Εξαγωγές γαρίδας από το Μπαγκλαντές στην Ε.Ε.

| ΕΤΟΣ | ΜΠΑΓΚΛΑΝΤΕΣ |
|-------------|--------------------|
| 1999 | 5.370,7 |
| 2000 | 6.775,8 |
| 2001 | 8.232,8 |
| 2002 | 10.476,2 |
| 2003 | 11.561,1 |
| 2004 | 10.592,8 |
| 2005 | 12.215,3 |
| 2006 | 10.562,4 |
| 2007 | 12.121,7 |
| 2008 | 9.532,2 |
| 2009 | 7.948 |
| 2010 | 7.796,1 |
| ΣΥΝ | 113.185,1 |

Πηγή: Eurostat

Στο Σχήμα 24 (Παράρτημα) διακρίνουμε μια σταθερή εξαγωγή γαρίδας προς την αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης με μέγιστη πρόσφορα το έτος 2005 με 12.215,3 τόνους, ενώ το ελάχιστο παρατηρείται στο πρώτο έτος της μελέτης μας με 5.370,7.

Το μερίδιο αγοράς που καταλαμβάνει το Μπαγκλαντές στο σύνολο των ετών ανάγεται σε ποσοστό 6,8% (Σχ. 19, Παράρτημα). Αναλυτικότερα, από το 2003 μέχρι και το 2007 το μερίδιο αγοράς του Μπαγκλαντές κυμαίνεται από 6,5 έως και 8% (Σχ. 11-15, Παράρτημα). Εν συνεχεία διακρίνουμε μικρή πτώση στις εξαγωγές έως και το 2010 όπου είναι και το τελευταίο έτος της μελέτης μας, όπου το ποσοστό φτάνει στο 5,7% (Σχ. 18, Παράρτημα).

3.1.6 Ισπανία

Η Ισπανία παρουσιάζει μια αξιοσημείωτη εξαγωγή γαρίδας τα τέσσερα τελευταία χρόνια της περιόδου μελέτης μας, προς την αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης με συνολική πρόσφορα από το 1999 έως και το 2010 τους 106280,8 τόνους. Οι ποσότητες σε τόνους ανά έτος όπως και η συνολική ποσότητα γαρίδων στην αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης από την Ισπανία, παρουσιάζονται στον Πίνακα 8.

Τα αποτελέσματα των υπολογισμών των μεριδίων αγοράς συντελούν σε ένα ποσοστό της τάξης του 6,3% (Σχ. 19, Παράρτημα) για το σύνολο των υπό μελέτη ετών. Το μέγιστο μερίδιο αγοράς το συναντούμε κατά το έτος 2008 και αντιστοιχεί σε ποσοστό 9,1% (Σχ. 16, Παράρτημα), ενώ το ελάχιστο το 1999 με 3,7% (Σχ. 7, Παράρτημα). Ειδικότερα παρατηρούμε μια ανοδική πορεία στην εξαγωγή γαρίδας από την Ισπανία με εξαίρεση τα έτη 2002, 2005, 2006 και 2010 όπου παρατηρούνται μικρές μεταβολές.

Πίνακας 8:Εξαγωγές γαρίδας από την Ισπανία στην Ε.Ε.

| ΕΤΟΣ | ΙΣΠΑΝΙΑ |
|-------------|------------------|
| 1999 | 3.858,2 |
| 2000 | 7.541,5 |
| 2001 | 7.923,4 |
| 2002 | 7.107,9 |
| 2003 | 7.844,3 |
| 2004 | 9.819,4 |
| 2005 | 6.100,8 |
| 2006 | 7.601,2 |
| 2007 | 12.930,5 |
| 2008 | 13.310,7 |
| 2009 | 12.834,3 |
| 2010 | 9.408,6 |
| ΣΥΝ | 106.280,8 |

Πηγή: Eurostat

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του Σχήματος 25 (Παράρτημα) η μέγιστη συμμετοχή της Ισπανίας προς την αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης διακρίνεται κατά το έτος 2008 με 13.310,7 τόνους. Σε αντίθεση με το ελάχιστο που το διακρίνουμε 1999 με 3.858,2 τόνους. Γενικότερα παρατηρείται μια σταθερή τάση εξαγωγών από το 2000 έως και το 2003.

3.1.7 Βέλγιο

Το Βέλγιο με συνολικές εξαγωγές γαρίδας προς την αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης από το 1999 έως και το 2010 τους 87.704,8 τόνους παρουσιάζει αξιοσημείωτη συμμετοχή. Στον Πίνακα 9 καταγράφονται οι ποσότητες σε τόνους ανά έτος καθώς και οι συνολικές εξαγωγές γαρίδας.

Πίνακας 9: Εξαγωγή γαρίδας από το Βέλγιο στην Ε.Ε.

| ΕΤΟΣ | ΒΕΛΓΙΟ |
|-------------|-----------------|
| 1999 | 7.185,9 |
| 2000 | 7.468,2 |
| 2001 | 6.654,2 |
| 2002 | 6.571,8 |
| 2003 | 8.500,2 |
| 2004 | 6.839,1 |
| 2005 | 4.777,2 |
| 2006 | 5.840,6 |
| 2007 | 6.963,7 |
| 2008 | 10.762,9 |
| 2009 | 8.323 |
| 2010 | 7.818 |
| ΣΥΝ | 87.704,8 |

Πηγή: Eurostat

Αναλύοντας το Σχήμα 26 (Παράρτημα) διακρίνουμε τη μέγιστη συμμετοχή από το Βέλγιο στην αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης το έτος 2008 με 10.762,9 τόνους ενώ το ελάχιστο παρατηρείται το 2005 με 4.777,2 τόνους. Ειδικότερα παρουσιάζεται σταθερή τάση εξαγωγών από το 1999 έως και το 2004.

Όσον αναφορά στο μερίδιο αγοράς που καταλαμβάνει το Βέλγιο στο σύνολο των ετών, αυτό αντανακλάται σε ποσοστό 5,2% (Σχ. 19, Παράρτημα). Το μέγιστο μερίδιο αγοράς εμφανίζεται το έτος 2008 με ποσοστό 7,3% (Σχ. 16, Παράρτημα), ενώ το ελάχιστο κατά το έτος 2005 με 3,2% (Σχ. 13, Παράρτημα). Αναλυτικότερα τα μερίδια αγοράς του Βελγίου στην αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης κυμαίνονται από 4 έως και 5% με εξαίρεση το 6,3% της τριετίας από το 2008 έως το 2010.

3.1.8 Ηνωμένο Βασίλειο

Το Ηνωμένο Βασίλειο διακρίνεται από μια ομαλή πτώση στις εξαγωγές γαρίδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση μετά το 2002. Στον Πίνακα 10 που ακολουθεί παρουσιάζονται οι ποσότητες σε τόνους που εξάγονται από το Ηνωμένο Βασίλειο με προορισμό την Ευρωπαϊκή Ένωση ανά έτος, όπως επίσης και η συνολική συμμετοχή.

Πίνακας 10: Εξαγωγή γαρίδας από το Ηνωμένο Βασίλειο στην Ε.Ε.

| ΕΤΟΣ | ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ |
|-------------|-------------------------|
| 1999 | 7.550,4 |
| 2000 | 9.092,2 |
| 2001 | 9.786,8 |
| 2002 | 11.458,4 |
| 2003 | 9.737,4 |
| 2004 | 8.540,2 |
| 2005 | 6.673,1 |
| 2006 | 5.692,0 |
| 2007 | 5.131,4 |
| 2008 | 3.932,3 |
| 2009 | 3.481,3 |
| 2010 | 2.970,1 |
| ΣΥΝ | 84.045,6 |

Πηγή: Eurostat

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του Σχήματος 27 (Παράρτημα) το μέγιστο των εξαγωγών παρατηρείται το 2002 με 11.458,4 τόνους ενώ το ελάχιστο το 2010 με 2.970,1 τόνους.

Τα αποτελέσματα των υπολογισμών των μεριδίων αγοράς αντικατοπτρίζουν το ποσοστό του 3% (Σχ. 19, Παράρτημα) για το σύνολο των υπό μελέτη ετών. Αναλυτικότερα το

μέγιστο μερίδιο αγοράς παρουσιάζεται το 2003 με 5,3% (Σχ. 11, Παράρτημα). Τέλος στα υπόλοιπα έτη το μερίδιο αγοράς του Ηνωμένο Βασίλειου κυμαίνεται στο 2 με 3%.

3.1.9 Ινδονησία

Η Ινδονησία εμφανίζει συνολικές εξαγωγές γαρίδας προς την αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης τους 47.695,5 τόνους. Διακρίνεται από χαμηλή και σταθερή τάση εξαγωγών, με εξαίρεση τα έτη 2003 και 2004 οπού παρατηρείται σημαντική άνοδος στις εξαγωγές. Στον Πίνακα 11 που ακολουθεί, παρατίθενται οι ποσότητες σε τόνους ανά έτος. Επιπλέον παρουσιάζεται και η συνολική ποσότητα εξαγωγών γαρίδας της Ινδονησίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση για το σύνολο των υπό μελέτη ετών.

Πίνακας 11: Εξαγωγή γαρίδας από την Ινδονησία.

| ΕΤΟΣ | ΙΝΔΟΝΗΣΙΑ |
|-------------|------------------|
| 1999 | 1.905,3 |
| 2000 | 2.307,4 |
| 2001 | 2.808,4 |
| 2002 | 4.558,2 |
| 2003 | 8.280,5 |
| 2004 | 11.505,7 |
| 2005 | 4.315,9 |
| 2006 | 3.757,8 |
| 2007 | 2.052,4 |

| | |
|------------|-----------------|
| 2008 | 2.481,8 |
| 2009 | 2.334,3 |
| 2010 | 1.387,8 |
| ΣΥΝ | 47.695,5 |

Πηγή: Eurostat (2011)

Αναλύοντας το Σχήμα 28 (Παράρτημα) διακρίνουμε την «έκρηξη» που παρατηρείται στην προσφορά γαρίδων το 2003 και 2004. Η μέγιστη εξαγωγή γαρίδων παρατηρείται το 2004 με 11.505,7 τόνους ενώ η ελάχιστη το 2010 με 1.387,8 τόνους.

Το μερίδιο αγοράς που αντικατοπτρίζει τις εξαγωγές γαρίδας από την Ινδονησία με προορισμό την αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης φτάνει μόλις το 2,86% (Σχ. 19, Παράρτημα). Είναι επόμενο, σύμφωνα με το Σχήμα 12 (Παράρτημα), να εμφανίζει το μέγιστο μερίδιο αγοράς το 2004 με 7,9%. Ειδικότερα, από το 1999 έως και το 2002 και από το 2005 έως και το 2010 τα ποσοστά κυμαίνονται μεταξύ 1 και 3%.

3.2 Οι εξαγωγές των χωρών στην αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε αξία (ευρώ)

Πίνακας 12: Οι εξαγωγές των κυριότερων χωρών στην Ευρωπαϊκή Ένωση-EU15 σε αξία (ευρώ).

| ΠΕΡΙΟΔΟΣ | 1999 | 2000 | 2001 | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | Μέσος Όρος | Μέγιστο | Ελάχιστο | Μεταβολή |
|---------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|------------|------------|-------------|-------------|------------|------------|-------------|-------------|-------------|------------|-------------|
| ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ | 104.079.197 | 176.506.682 | 211.788.578 | 134.592.695 | 141.129.540 | 75.309.969 | 34.285.568 | 105.886.248 | 104.437.878 | 97.438.237 | 90.620.388 | 161.295.211 | 119.780.849 | 211.788.578 | 34.285.568 | 177.503.010 |
| ΚΙΝΑ | 46.265.596 | 89.782.723 | 73.968.867 | 7.232.587 | 706.987 | 5.733.877 | 81.611.847 | 84.427.529 | 80.096.728 | 76.593.334 | 87.223.844 | 88.216.945 | 60.155.072 | 89.782.723 | 706.987 | 89.075.736 |
| ΙΣΠΑΝΙΑ | 27.364.177 | 63.467.718 | 66.411.595 | 54.280.087 | 58.082.830 | 57.197.120 | 42.487.081 | 52.964.724 | 70.440.350 | 85.956.406 | 69.440.662 | 59.301.528 | 58.949.523 | 85.956.406 | 27.364.177 | 58.592.229 |
| ΙΝΔΙΑ | 21.371.750 | 31.278.110 | 33.759.989 | 53.254.078 | 77.669.838 | 48.059.253 | 46.259.786 | 60.418.442 | 70.136.701 | 80.309.355 | 73.657.304 | 59.723.777 | 54.658.199 | 80.309.355 | 21.371.750 | 58.937.605 |
| ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ | 44.451.832 | 60.305.809 | 65.386.681 | 62.154.616 | 54.373.777 | 45.994.214 | 38.459.299 | 34.286.778 | 31.864.257 | 22.749.562 | 18.880.081 | 19.151.795 | 41.504.892 | 65.386.681 | 18.880.081 | 46.506.600 |
| ΒΕΛΓΙΟ | 35.151.895 | 46.518.667 | 42.041.268 | 35.832.378 | 34.144.015 | 30.609.238 | 28.037.686 | 32.378.885 | 38.580.510 | 46.122.704 | 42.064.900 | 39.609.936 | 37.591.007 | 46.518.667 | 28.037.686 | 18.480.981 |
| ΜΠΑΓΚΛΑΝΤΕΣ | 24.452.240 | 39.493.898 | 34.775.359 | 35.407.205 | 32.600.610 | 25.050.283 | 27.658.080 | 37.683.219 | 52.508.898 | 39.981.569 | 23.688.615 | 27.763.702 | 33.421.973 | 52.508.898 | 23.688.615 | 28.820.283 |
| ΙΣΗΜΕΡΙΝΟΣ | 7.789.997 | 1.605.783 | 6.385.537 | 4.226.332 | 7.262.179 | 9.784.338 | 18.758.483 | 12.623.398 | 11.536.133 | 18.830.537 | 15.849.605 | 17.265.947 | 10.993.189 | 18.830.537 | 1.605.783 | 17.224.754 |
| ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ | 5.567.543 | 2.720.183 | 936.829 | 950.373 | 6.455.741 | 6.174.765 | 12.228.650 | 5.823.076 | 924.076 | 393.565 | 267.717 | 276.431 | 3.559.912 | 12.228.650 | 267.717 | 1.1960.933 |

Πηγή: Eurostat

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία τα παραπάνω Πίνακα, ο οποίος μας παρουσιάζει την αξία σε ευρώ των εξαγωγών γαρίδας με προορισμό την αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την κάθε χώρα ξεχωριστά, οι κυριότερες χώρες κατά αύξουσα σειρά είναι η Αργεντινή, η Κίνα, η Ισπανία, η Ινδία, το Ηνωμένο Βασίλειο, το Βέλγιο και το Μπαγκλαντές.

3.3 Ελλάδα

Οι εκτιμήσεις ποικίλουν σχετικά με το μέγεθος της ελληνικής αγοράς ιχθυηρών αλλά είναι πιθανό να είναι άνω των 300.000 τόνων. Ο τομέας των ιχθυηρών μπορεί να χαρακτηριστεί από τη συρρίκνωση της άγριας αλιείας και μια ταχεία ανάπτυξη στον κλάδο των υδατοκαλλιεργειών. Το επίπεδο των εισαγωγών των ιχθυηρών έχει επεκταθεί τα τελευταία χρόνια. Συνολικά, η ζήτηση της αγοράς είναι σχετικά έντονη και επωφελείται από τις μεγάλες αλλαγές διανομής που λαμβάνουν χώρα στην αγορά.

3.3.1. Η προέλευση των γαρίδων στην Ελλάδα

Οι γαρίδες που διακινούνται στην ελληνική αγορά είναι οι εξής :

1. **Γαρίδες Ατλαντικής αλιείας:** Κατά πολλούς είναι οι καλύτερες γαρίδες στο κόσμο και είναι αυτές που έχουν το πρώτο λόγο στην παγκόσμια αγορά και σαφέστατα είναι από τις πιο ακριβές.
2. **Γαρίδες Αυστραλίας:** Μαζί με τις γαρίδες Ατλαντικής αλιείας είναι οι καλύτερες και ακριβότερες γαρίδες της υφήλιου.
3. **Γαρίδες Αργεντινής:** Εδώ και πέντε περίπου χρονιά μετά τη κατάρρευση της οικονομίας της Αργεντινής οι αλιείς αφέθηκαν ελεύθεροι να αλιεύουν ανεξέλεγκτα και αύξησαν τις εξαγωγές των συγκεκριμένων γαρίδων στην υφήλιο κατακόρυφα. Από την σκοπιά της διακίνησης είναι μια γαρίδα σχετικά φθηνή, εμφανίζοντας τη μισή τιμή από τις γαρίδες της Ατλαντικής αλιείας και Αυστραλίας. Εξαιτίας αυτού του γεγονότος προτιμώνται από τους καταναλωτές. Επίσης είναι αρκετά εύγευστες χωρίς να ξεπερνάνε σε επίπεδο αυτές του Ατλαντικού και της Αυστραλίας.

4. **Γαρίδες Νοτιοανατολικής Ασίας:** Στη προσπάθειά τους για εύρεση φθηνών γαρίδων, οι έμποροι ανακάλυψαν τα τελευταία χρόνια αυτές τις γαρίδες οι οποίες χωρίζονται σε δυο κατηγορίες, αυτές που είναι εκτρεφόμενες, και αυτές της ανοιχτής θάλασσας. Είναι γαρίδες άνοστες λόγω της αλμυρότητας του νερού και του βιοτόπου που ζουν αλλά και πολύ φθηνές.

Στην Ελλάδα συναντάμε συχνότερα τη λεγομένη γάμπαρη (*Penaeus kerathurus*) όπου έχει σκούρο χρώμα με καφέ ραβδώσεις. Η παραγωγή της είναι παρά πολύ μικρή και δεν φτάνει να καλύψει τις ανάγκες της αγοράς. Τα μέρη που την παράγουν είναι ο Αμβρακικός, η Καβάλα, τα παραλία του νομού Πιερίας και κυρίως ο Πλαταμόνας. Το συγκεκριμένο είδος δεν γίνεται πολύ μεγάλο σε μέγεθος (φτάνει έως τα 50 gr).

3.3.2 Οι εξαγωγές της Ελλάδος στην αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης

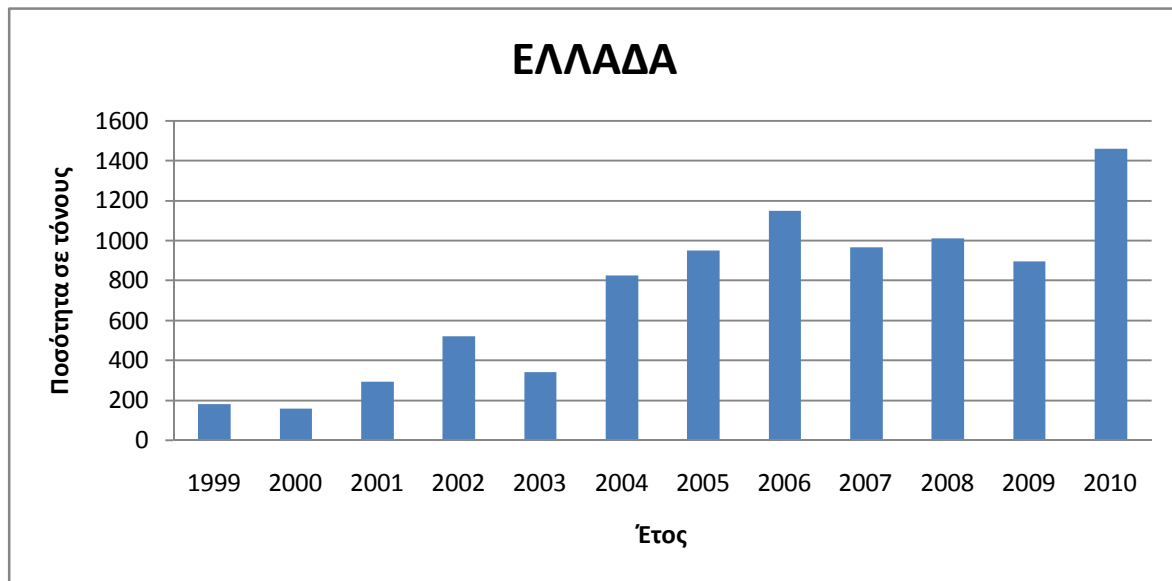
Η Ελλάδα παρουσιάζει μια αξιοσημείωτη εξαγωγή γαρίδας στην αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς από το έτος 1999 έως και το 2010 η συνολική της εξαγωγίμη ποσότητα ήταν 8760 τόνοι. Στον πίνακα που ακολουθεί, παρουσιάζονται οι ποσότητες σε τόνους που εξάγονται από την Ελλάδα προς την Ευρωπαϊκή Ένωση ανά έτος καθώς και η συνολική ποσότητα εξαγωγών.

Πίνακας 13: Εξαγωγές ελληνικών γαρίδων στην Ευρωπαϊκή Ένωση-EU15.

(Ποσότητα σε τόνους).

| ΕΤΟΣ | ΕΛΛΑΔΑ |
|-------------|---------------|
| 1999 | 181,2 |
| 2000 | 160,2 |
| 2001 | 293,3 |
| 2002 | 521,5 |
| 2003 | 341,5 |
| 2004 | 825,3 |
| 2005 | 952,2 |
| 2006 | 1.150,9 |
| 2007 | 967,0 |
| 2008 | 1.011,7 |
| 2009 | 895,9 |
| 2010 | 1.459,3 |
| ΣΥΝ | 8.760 |

Πηγή: Eurostat



Σχήμα 3: Εξαγωγές ελληνικών γαρίδων στην Ευρωπαϊκή Ένωση-EU15 (Ποσότητα σε τόνους).
Πηγή: Eurostat

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του Σχήματος 3 η Ελλάδα εμφανίζει μια ανοδική τάση στις εξαγωγές γαρίδων της προς την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η μέγιστη προσφορά εμφανίζεται το έτος 2010 με 1.459,3 τόνους σε αντίθεση με την ελάχιστη που εμφανίζεται το 2000 με 160,2 τόνους.

Σχετικά με το μερίδιο αγοράς που κατακτά η Ελλάδα στο σύνολο των υπό μελέτη ετών, αυτό αντανακλάται στο ποσοστό του 0,5% (Σχ. 19, Παράρτημα). Αναλυτικότερα, το μέγιστο μερίδιο αγοράς παρατηρήθηκε το τελευταίο έτος της μελέτης μας (2010) με 1% (Σχ. 18, Παράρτημα). Ενώ τα έτη 1999-2003 το μερίδιο αγοράς κυμαίνεται από 0,1% έως και 0,3% (Σχ. 7-11, Παράρτημα). Τέλος, την περίοδο 2005-2010 το μερίδιο αγοράς της Ελλάδας κυμαίνεται από 0,6% έως και 0,8% (Σχ. 30-41, Παράρτημα).

3.3.3 Οι εισαγωγές της Ελλάδας από την αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης

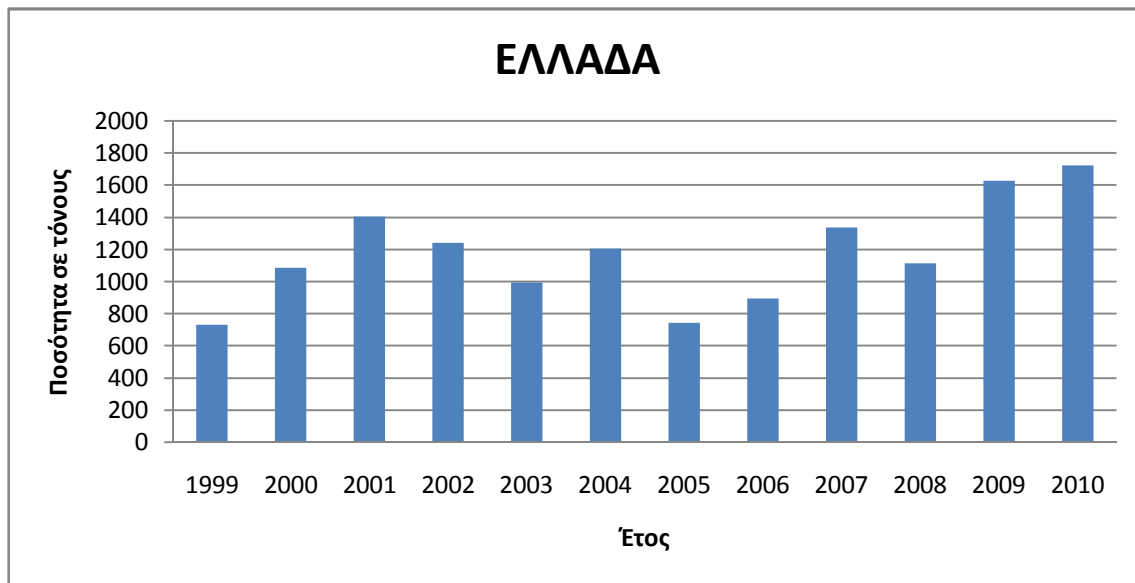
Οι εισαγωγές της Ελλάδας από την αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης κινήθηκαν σε ικανοποιητικά επίπεδα με εξαίρεση ίσως τα έτη 1999 και 2005. Ο Πίνακας 14 παρουσιάζει τις ποσότητες σε τόνους που εισάγει η Ελλάδα από την Ευρωπαϊκή Ένωση-EU15.

Πίνακας 14: Εισαγωγές γαρίδας από την Ευρωπαϊκή Ένωση-EU15

(Ποσότητα σε τόνους).

| ΕΤΟΣ | ΕΛΛΑΔΑ |
|---------------|-----------------|
| 1999 | 730,5 |
| 2000 | 1.084,2 |
| 2001 | 1.402 |
| 2002 | 1.240,1 |
| 2003 | 995 |
| 2004 | 1.206 |
| 2005 | 743,7 |
| 2006 | 893,9 |
| 2007 | 1.335,3 |
| 2008 | 1.114,7 |
| 2009 | 1.625,5 |
| 2010 | 1.720,2 |
| ΣΥΝΟΛΟ | 14.091,1 |

Πηγή: Eurostat



Σχήμα 4: Οι εισαγωγές γαρίδας από την Ευρωπαϊκή Ένωση-EU15 (Ποσότητα σε τόνους).
Πηγή: Eurostat

Αναλύοντας το Σχήμα 4 παρατηρούμε ότι οι εισαγωγές γαρίδων της Ελλάδας από την Ευρωπαϊκή Ένωση παρουσιάζουν σταθερή τάση, εξαιρώντας ίσως τα δυο τελευταία έτη της μελέτης (2009-2010), όπου παρατηρείται μια μικρή άνοδος. Η μέγιστη εισαγωγή παρατηρήθηκε το 2010 με 1720,2 τόνους ενώ η ελάχιστη το 1999 με 730,5 τόνους.

3.3.4 Οι εισαγωγές της Ελλάδος από τις υπόλοιπες χώρες

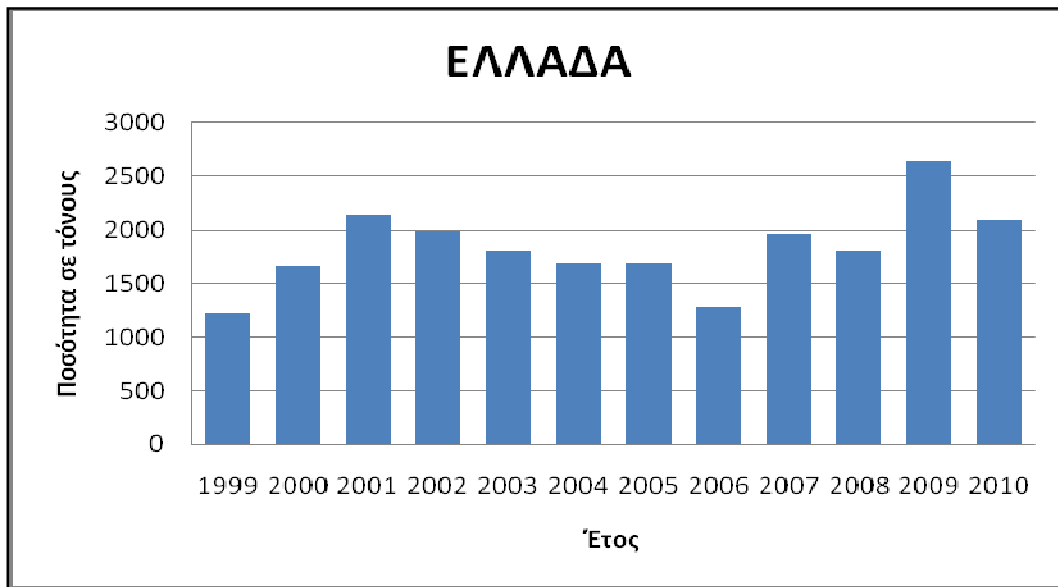
Οι εισαγωγές της Ελλάδας από τις υπόλοιπες χώρες εμφανίζουν μια σταθερή τάση, με εξαίρεση το έτος 2009. Ο Πίνακας 15 παρουσιάζει τις ποσότητες σε τόνους που εισήγαγε η Ελλάδα από τις υπόλοιπες χώρες πέραν της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Πίνακας 15: Οι εισαγωγές γαρίδας από τις υπόλοιπες χώρες.

(Ποσότητα σε τόνους).

| ΕΤΟΣ | ΕΛΛΑΔΑ |
|-------------|-----------------|
| 1999 | 1.218 |
| 2000 | 1.668,3 |
| 2001 | 2.151,2 |
| 2002 | 1.994,4 |
| 2003 | 1.810,9 |
| 2004 | 1.695,5 |
| 2005 | 1.693,5 |
| 2006 | 1.283,9 |
| 2007 | 1.965,6 |
| 2008 | 1.814,1 |
| 2009 | 2.640,1 |
| 2010 | 2.102,6 |
| ΣΥΝ | 22.038,1 |

Πηγή: Eurostat



Σχήμα 5: Οι εισαγωγές γαρίδας από τις υπόλοιπες χώρες (Ποσότητα σε τόνους).
Πηγή: Eurostat

Στο Σχήμα 5 παρατηρούμε τη μέγιστη εισαγωγή που κάνει η χώρα μας το έτος 2009 με 2.640,1 τόνους ενώ η ελάχιστη παρατηρείται το 1999 με 1.218 τόνους. Η Ελλάδα στο σύνολο των υπό μελέτη ετών έχει εισάγει 22,038,1 τόνους. Σύμφωνα με το Πίνακα 16, οι κυριότερες χώρες από τις οποίες εισάγει γαρίδες η Ελλάδα είναι το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ισπανία, η Ιταλία, η Αργεντινή, η Σενεγάλη, η Ολλανδία και η Αυστραλία.

Πίνακας 16: Οι κυριότερες εισαγωγικές χώρες για την αγορά της Ελλάδας.

(Ποσότητα σε τόνους).

| ΧΩΡΑ | ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ |
|---------------------|-----------------------------|
| ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ | 4.573,1 |
| ΙΣΠΑΝΙΑ | 3.782,7 |
| ΙΤΑΛΙΑ | 2.038,5 |
| ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ | 1.826,6 |
| ΣΕΝΕΓΑΛΗ | 1.071,5 |
| ΟΛΛΑΝΔΙΑ | 1.070,8 |
| ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ | 1.005,2 |

Πηγή: Eurostat

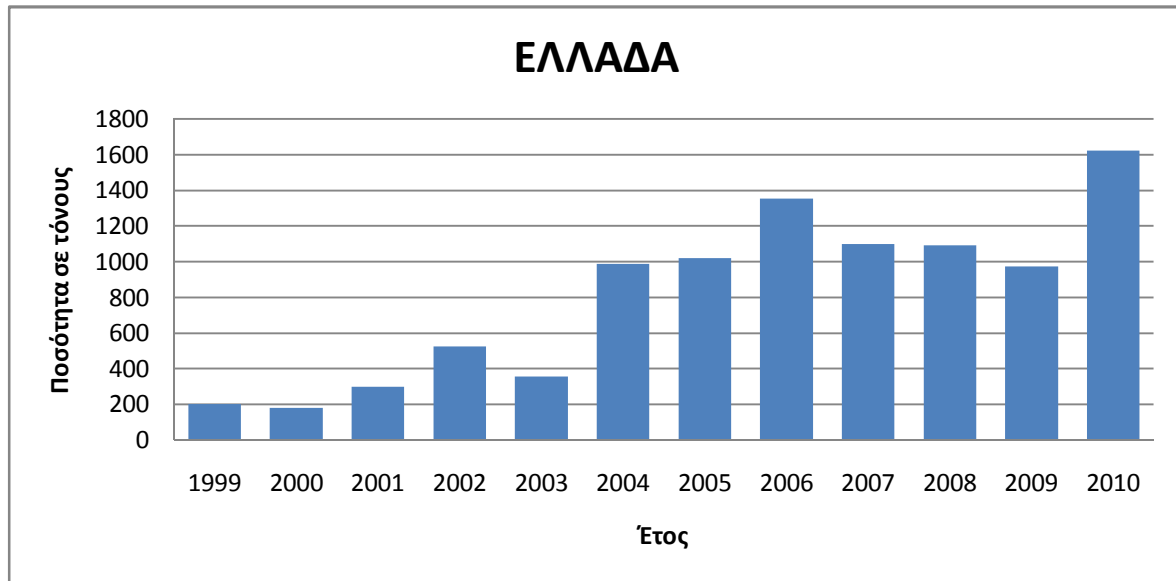
3.3.5 Οι εξαγωγές της Ελλάδος προς τις υπόλοιπες χώρες.

Οι εξαγωγές της Ελλάδας σε αγορές πέραν από αυτή της Ευρωπαϊκής Ένωσης εμφανίζουν ανοδική πορεία. Στο Πίνακα 17 παρατηρούμε τις εξαγωγές ανά έτος της Ελλάδας προς τις υπόλοιπες χώρες καθώς και τη συνολική ποσότητα εξαγωγών.

Πίνακας 17: Οι εξαγωγές ελληνικών γαρίδων προς τις υπόλοιπες χώρες (Ποσότητα σε τόνους).

| ΕΤΟΣ | ΕΛΛΑΔΑ |
|-------------|---------------|
| 1999 | 203,1 |
| 2000 | 182,5 |
| 2001 | 302,9 |
| 2002 | 527,4 |
| 2003 | 359,4 |
| 2004 | 987,1 |
| 2005 | 1.019,5 |
| 2006 | 1.351,8 |
| 2007 | 1.099,8 |
| 2008 | 1.091,0 |
| 2009 | 972,7 |
| 2010 | 1.622,8 |
| ΣΥΝ | 9.720 |

Πηγή: Eurostat



Σχήμα 6: Οι εξαγωγές ελληνικών γαρίδων προς τις υπόλοιπες χώρες (Ποσότητα σε τόνους).
Πηγή: Eurostat

Αναλύοντας το Σχήμα 6 παρατηρούμε ότι η χώρα μας παρουσιάζει ανοδική τάση στις εξαγωγές προς τις υπόλοιπες χώρες με σημαντική άνοδο να παρατηρείται το 2004. Αναλυτικά εμφανίζει την μέγιστη εξαγωγή της το τελευταίο έτος της μελέτης μας με 1622,8 τόνους, σε αντίθεση με την ελάχιστη η οποία παρατηρείται το 2000 με 182,5 τόνους, ποσότητα πολύ μικρότερη από αυτή της μέγιστης εξαγωγής. Οι κυριότερες αγορές στις οποίες εξάγει γαρίδες η Ελλάδα είναι η Ισπανία η οποία κατέχει και το μεγαλύτερο μερίδιο, ενώ ακολουθεί η Ιταλία με εξίσου αξιοσημείωτο μερίδιο, η Κύπρος, η Γερμανία και η Γαλλία. Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται οι προαναφερθείσες χώρες με τη συνολική εξαγωγή σε τόνους, από το έτος 1999 έως και το 2010.

Πίνακας 18: Οι κυριότερες εξαγωγικές χώρες για την αγορά της Ελλάδας
(Ποσότητα σε τόνους).

| ΧΩΡΑ | ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΑΓΩΓΩΝ |
|-------------|----------------------------|
| ΙΣΠΑΝΙΑ | 6.543,3 |
| ΙΤΑΛΙΑ | 1.275,3 |
| ΓΕΡΜΑΝΙΑ | 155,1 |
| ΓΑΛΛΙΑ | 108,7 |

Πηγή: Eurostat

Σύμφωνα με τον Πίνακα 18, η Ισπανία είναι η κυριότερη αγορά στην οποία εισάγει γαρίδες η Ελλάδα. Η Ισπανία με μέσο όρο εισαγωγών ετησίως τους 43.059,7 τόνους, είναι μια από τις αγορές με τη μεγαλύτερη δυναμική στην Ευρώπη. Η Κίνα και Αργεντινή καταλαμβάνουν ένα μεγάλο μέρος στην αγορά γαρίδας της Ισπανίας, κατέχοντας το 53,5% της συγκεκριμένης αγοράς.

Σύμφωνα με τον Σχήμα 56 (Παράρτημα) η Ελλάδα κατέχει συνολικό μερίδιο αγοράς 1,3% για το χρονικό εύρος της μελέτης, στην αγορά της Ισπανίας. Το 2010 παρατηρείται το μέγιστο μερίδιο αγοράς με 1,9%, ενώ το ελάχιστο μερίδιο αγοράς το 1999 με 0,03%. Το συμπέρασμα είναι ότι η Ελλάδα ακολουθεί μια αξιόλογη, ανοδική πορεία από το 1999 έως και το 2010 στην Ισπανική αγορά γαρίδας.

Οι ανταγωνιστές της Ελλάδας στην αγορά της Ισπανίας είναι αρκετοί. Η Βραζιλία με 1,7% μερίδιο αγοράς για το σύνολο των υπό μελέτη ετών, η Κολομβία με 1,7%, η

Ινδονησία με 1,5%, το Μαρόκο με 1,7%, η Μαλαισία με 1,6% και η Νικαράγουα με 1,2% είναι από τους κυριότερους ανταγωνιστές (Σχ. 56, Παράρτημα).

Αναλυτικά, η Βραζιλία εμφανίζει μια έκρηξη των εισαγωγών της στην αγορά της Ισπανίας από το 2002 έως και το 2007, εμφανίζοντας χαμηλά ποσοστά τα υπόλοιπα έτη. Το μέγιστο μερίδιο αγοράς παρατηρείται το 2004 με 5.1%, ενώ το ελάχιστο το 2001 με 0.03% (Σχ. 57, Παράρτημα).

Εν συνεχεία η Κολομβία παρουσιάζει σταθερή πορεία στις εισαγωγές προς την αγορά της Ισπανίας, με εξαίρεση το έτος 2001 όπου και παρουσιάζει και το ελάχιστο μερίδιο αγοράς με ποσοστό 0,3% (Σχ. 57, Παράρτημα).

Η Ινδονησία μια από τις σημαντικότερες χώρες παγκοσμίως στο εμπόριο των γαρίδων, παρουσιάζεται δύο μόνο συναπτά έτη με αυξημένες εισαγωγές. Το 2003 εμφανίζει μερίδιο αγοράς 4,6 % και την αμέσως επόμενη χρονιά, το 2004 το εκτοξεύει στο ποσοστό του 15%, όπου είναι και το μέγιστο μερίδιο αγοράς που παρατηρείται. Τα υπόλοιπα έτη παρουσιάζει μηδαμινά ποσοστά στα μερίδια αγοράς, με το ελάχιστο να παρατηρείται το έτος 2008, με μόλις 0,01% (Σχ. 57, Παράρτημα).

Η Μαλαισία ακολουθεί την ίδια πορεία με την Ινδονησία, παρουσιάζοντας και αυτή τα έτη 2003 και 2004 τα μεγαλύτερα ποσοστά σε μερίδια αγοράς, με το μέγιστο να καταγράφεται το 2004 με 10,9%. Αντιστοίχως παρουσιάζει μηδενικό μερίδιο αγοράς το έτος 2009 (Σχ. 57, Παράρτημα).

Αντιθέτως, το Μαρόκο παρουσιάζει την πιο σταθερή πορεία σε σχέση με τις άλλες χώρες εμφανίζοντας το μέγιστο μερίδιο αγοράς το 2003 με 3,3%, ενώ το ελάχιστο το 2005 με 1.2% (Σχ. 57, Παράρτημα).

Τέλος, η Νικαράγουα εισήλθε στην ομάδα των κυριότερων εισαγωγικών χωρών στην αγορά της Ισπανίας, σχετικά αργά, μόλις το 2008, όπου και άρχισε να εμφανίζει σημαντικά ποσοστά σε εξαγωγές, έχοντας μέσο όρο μεριδίων αγοράς 3,1% για τη τριετία 2008-2010 (Σχ. 57, Παράρτημα).

Συνοψίζοντας, η Ελλάδα κατέχει υψηλή θέση στην αγορά της Ισπανίας σε σχέση με τις άλλες Ευρωπαϊκές χώρες, έχοντας τις Βέλγιο, Ηνωμένο Βασίλειο ,Ολλανδία και Πορτογαλία να υπερτερούν σε εξαγωγές (Πίν. 19).

Πίνακας 19: Οι κυριότερες εισαγωγικές χώρες στην αγορά της Ισπανίας.

| ΧΩΡΑ | ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ |
|------------------|-----------------------|
| ΚΙΝΑ | 30,3% |
| ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ | 23,2% |
| ΒΕΛΓΙΟ | 3,5% |
| ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ | 3,4% |
| ΜΟΖΑΜΒΙΚΗ | 3,4% |
| ΙΣΗΜΕΡΙΝΟΣ | 2,7% |
| ΟΛΛΑΝΔΙΑ | 2,4% |
| ΙΝΔΙΑ | 2% |
| ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ | 2% |
| ΚΟΛΟΜΒΙΑ | 1,7% |
| ΜΑΡΟΚΟ | 1,7% |
| ΒΡΑΖΙΛΙΑ | 1,7% |

| | |
|------------|------|
| ΜΑΛΑΙΣΙΑ | 1,6% |
| ΙΝΔΟΝΗΣΙΑ | 1,5% |
| ΕΛΛΑΔΑ | 1,3% |
| ΝΙΚΑΡΑΓΟΥΑ | 1,2% |

Πηγή: Eurostat

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

4.1 Ανακεφαλαίωση της εργασίας

Στην παρούσα ερευνητική προσπάθεια επιχειρήθηκε η εκτίμηση των ελληνικών εξαγωγικών μεριδίων αγοράς για το προϊόν της γαρίδας προς την αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης-EU15 από το έτος 1999 έως και το έτος 2010. Εκτός αυτού, υπολογίστηκαν και τα μερίδια αγοράς των κυριότερων εξαγωγικών χωρών για το ίδιο προϊόν και χρονικό διάστημα προς την αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης-EU15.

Ειδικότερα, οι στόχοι επικεντρώθηκαν στη παρουσίαση της κατάστασης του κλάδου των γαρίδων σε Διεθνές, Ευρωπαϊκό και Εθνικό επίπεδο, όσον αναφορά τις εισαγωγές-εξαγωγές. Επιπλέον επιχειρήθηκε ανάλυση της αγοράς των γαρίδων σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης με το προσδιορισμό των κυριότερων εξαγωγικών χωρών.

Τέλος έγινε προσπάθεια για την εύρεση της συμβολής της Ελλάδός στις εισαγωγές και εξαγωγές γαρίδων στην αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

4.2. Συμπεράσματα για την συμμετοχή της Ελλάδος.

Η σημαντική πρόοδος που σημειώθηκε τα τελευταία χρόνια στο εμπόριο γαρίδων οφείλεται κατά πολλούς στον άριστο πλέον τρόπο μεταποίησης και συντήρησης τους όπως επίσης και στην υψηλή θρεπτική τους αξία.

Εξαιτίας των παραπάνω, οι γαρίδες έχουν αποκτήσει συνεχώς αυξανόμενη ζήτηση τις δύο τελευταίες δεκαετίες. Επιπροσθέτως, είναι ένα είδος ακριβό το οποίο εντάσσεται στην ομάδα των προϊόντων πολυτελείας.

Παρατηρώντας τις Διεθνείς αγορές της γαρίδας, διακρίνουμε ότι οι μεγαλύτεροι χώρες-παραγωγοί παγκοσμίως βρίσκονται στη νοτιοανατολική Ασία. Αυτό οφείλεται στο ότι,

στην περιοχή αυτή αναπτύχθηκαν οι πρώτες οργανωμένες προσπάθειες για την εκτροφή γαρίδας. Αξίζει να επισημανθεί ότι η πρωτοπόρος χώρα στην εκτροφή γαρίδας, η Ιαπωνία απουσιάζει από τη λίστα των κυριότερων αγορών παγκοσμίως.

Οι ελληνικές εξαγωγές γαρίδων προς την αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης-EU15 χαρακτηρίζονται από μία ανοδική τάση τα τελευταία χρόνια. Αναλυτικότερα, η χώρα μας, η οποία κάλυπτε το 0,1% των συνολικών εισαγωγών της Ευρωπαϊκής Ένωσης-EU15 το 1999, έφτασε το 2010 το 1%. Στο σύνολο των δώδεκα υπό μελέτη ετών η Ελλάδα καταλαμβάνει μερίδιο αγοράς που φτάνει το ποσοστό του 0,5%.

Η χώρα μας εξάγει γαρίδες ζωντανές, κατεψυγμένες και μεταποιημένες. Για να μπορέσει να ανταπεξέλθει στην ανταγωνιστικότητα που υπάρχει με τις άλλες χώρες, θα πρέπει να δώσει πολύ μεγάλη σημασία στην συσκευασία και στην μεταποίηση των γαρίδων που προορίζονται για εξαγωγή.

Συμπερασματικά, η ζήτηση των ελληνικών γαρίδων είναι μεγάλη και συνεχώς αυξάνεται τα τελευταία χρόνια. Αυτό οφείλεται στην σωστή και οργανωμένη δουλειά που γίνεται στο κλάδο των γαρίδων, αλλά και στην ανάπτυξη στους τρόπους αλιείας της γαρίδας. Η αύξηση στον αριθμό των μηχανοτρατών (γαριδάδικα) τα τελευταία χρόνια έχει βοηθήσει πολύ στην ανάπτυξη του κλάδου. Θα πρέπει εδώ να επισημάνουμε ότι, η Ελλάδα συγκαταλέγεται στις ανερχόμενες δυνάμεις στη παραγωγή και καλλιέργεια οστρακοειδών, κατηγορία στην οποία ανήκουν οι γαρίδες. Επομένως είναι φανερό η ανάγκη για ανάπτυξη στη χώρα μας της γαριδοκαλλιέργειας που μπορεί να αποφέρει στις επιχειρήσεις σημαντικότερα κέρδη.

4.3 Συμπεράσματα για τη συμμετοχή των υπόλοιπων χωρών.

Κατά πολλούς οι γαρίδες αποτελούν αντικείμενο σοβαρού εξωτερικού εμπορίου τόσο στις εξαγωγές όσο και στις εισαγωγές. Επομένως, πολλές χώρες στοχεύουν την αγορά της Ευρωπαϊκής ένωσης για την εξαγωγή γαρίδων με σκοπό την επίτευξη της μέγιστης κερδοφορίας τους. Επιπρόσθετα, η αύξηση των εξαγωγών σε μια χώρα διασφαλίζει την επιβίωση και την ανάπτυξη των επιχειρήσεων δημιουργώντας νέες ευκαιρίες απασχόλησης και εισοδήματος. Κατά συνέπεια, η ενδυνάμωση των εξαγωγών μιας χώρας θα της προσδώσει σημαντική δυνατότητα βελτίωσης των προοπτικών του κλάδου των γαρίδων και γενικότερα της εθνικής οικονομίας.

Αναλύοντας τις εισαγωγές γαρίδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ως οι σημαντικότερες εξαγωγικές χώρες από το έτος 1999 έως και το έτος 2010 εμφανίζονται η Ινδία, η Κίνα, η Αργεντινή, η Ολλανδία, το Μπαγκλαντές, η Ισπανία, το Βέλγιο, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Ινδονησία.

Ειδικότερα, η Ινδία, η Κίνα και η Αργεντινή καταλαμβάνουν τις πρώτες θέσεις εξαιτίας της μεγάλης παράγωγής των ειδών *Penaeus chinensis*, *Penaeus indicus* και *Pleoticus muelleri* που συναντώνται μόνο στις δύο ηπείρους, Ασία και Αμερική. Αξιοσημείωτο είναι ότι οι μισές από τις χώρες που παρουσιάζονται ως κυρίαρχες στις εξαγωγές γαρίδας προς την αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης ανήκουν στην Ευρώπη, όπως και η χώρα μας. Επομένως, είναι εύκολο να εννοηθεί πως η Ελλάδα πρέπει να αναπτύξει σε καλό σημείο το εμπόριο των γαρίδων της με σκοπό να πετύχει όσο υψηλότερα κέρδη μπορεί αλλά και να είναι περισσότερο ανταγωνίσιμη σε χώρες-στόχους όπως είναι η Ισπανία.

Η δυναμική που εμφανίζει ο κλάδος και κατ' επέκταση το εμπόριο των γαρίδων φαίνεται ότι μπορούν να το εκμεταλλευτούν οι Ευρωπαϊκές χώρες. Όμως, ο κίνδυνος της

εισβολής και άλλων χωρών από Ασία με τα είδη *Penaeus chinensi*, και *Penaeus indicus*, τα οποία δεν υπάρχουν στην Ευρώπη, μπορεί να δημιουργήσει προβλήματα σε αγορές-στόχους όπως αυτές της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αξίζει να σημειωθεί ότι ήδη και το Μπαγκλαντές κινείται στο δρόμο που χάραξε η Ινδία και η Κίνα με μια αξιοπρόσεχτη προσφορά γαρίδων παγκοσμίως.

Όσον αναφορά την αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης, παρουσιάζει μια σταθερή εισαγωγή γαρίδων από το 1999 έως και το 2010. Οι περισσότερες από τις κυρίαρχες χώρες εμφανίζουν ανοδική τάση στις εξαγωγές γαρίδας.

Ο πρώτος λόγος που ίσως οφείλεται αυτή η ανοδική τάση, είναι η ραγδαία ανάπτυξη που παρατηρείται την τελευταία δεκαετία στο κλάδο των υδατοκαλλιέργειών και περαιτέρω στις γαριδοκαλλιέργειες, ενώ νέες αναπτυσσόμενες επιχειρήσεις κάνουν την είσοδό τους στον συγκεκριμένο κλάδο.

Ο δεύτερος λόγος είναι το αποτέλεσμα της ταχείας τεχνολογικής ανάπτυξης στα αλιευτικά εργαλεία των αλιευτικών στόλων και στα μεγαλύτερα και αποτελεσματικότερα αλιευτικά σκάφη σε συνδυασμό με την αποτελεσματικότερη αλιευτική διαχείριση.

Η ικανότητα πλέον διατήρησης και αύξησης των μεριδίων αγοράς των εξαγωγών, σε επιλεγμένες αγορές στόχους καθορίζεται από το επίπεδο ανταγωνιστικότητας ή με άλλα λόγια από το βαθμό ικανοποίησης των αναγκών, επιθυμιών, απαιτήσεων και προτιμήσεων των καταναλωτών στους οποίους απευθύνονται.

Συνοψίζοντας, είναι αναγκαίο για την διατήρηση και εξέλιξη του κλάδου της εμπορίας και μεταποίησης γαρίδων, να οργανωθεί παραγωγική βάση εκτροφής γαρίδων για να ξεπεραστούν μια σειρά από μικροπροβλήματα, κυρίως στις νέες αναπτυσσόμενες αγορές όπως είναι της χώρας μας, με κύριο μέλημα την εξασφάλιση γαρίδων υψηλής ποιότητας.

Περαιτέρω είναι αναγκαίο η παροχή εκπαίδευσης στο ανθρώπινο δυναμικό που υπάρχει στις νεοσύστατες επιχειρήσεις, λόγω της τεχνολογικής ανάπτυξης που προαναφέραμε παραπάνω.

5. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

5.1 Ελληνική Βιβλιογραφία

1. Πολύμερος Κ., Τσακίριδου Ε., Κατρακυλίδης Κ. (2003) “Εκτίμηση των Μεριδίων Αγοράς των Ελληνικών Εξαγωγών Αλιευτικών Προϊόντων στην Αγορά της Ε.Ε”. Πρακτικά 2ου Πανελληνίου Συνεδρίου Υδροβιολογίας – Αλιείας.
2. Νεοφύτου Χ. (2005). Βιολογία υδρόβιων ζωικών οργανισμών, Εργαστηριακές σημειώσεις, σελ. 249.
3. Α. Τσακλάγκανος, “Βασικές Αρχές Μάρκετινγκ”, Τόμος Β΄, Β΄ Έκδοση (2001). Εκδοτικός Οίκος Αδελφών Κυριακίδη Α.Ε. σελ. 153.

5.2 Ξένη Βιβλιογραφία

4. Asche F., Kristin H. Roll, and Tveteres S. (2008) Chapter 9 Future Trends in Aquaculture: Productivity Growth and Increased Production.
5. Balassa B. (1965) “Trade liberalization and revealed comparative advantage”. The Manchester School of Economic and Social Studies. pp 1, p 99-123.
6. Bowen, H., and Pelzman J. (1984) “US export competitiveness: 1962-77, Journal of Applied Economics, Vol.16, p 461-473.
7. Debaere P. (2003). The effect of trade policy on the global shrimp market, pp. 2-7.
8. Fast A.W. (1992) An overview of Asian marine shrimp culture, p 623-640 in Marine Shrimp Culture: Principles and Practice. A.W. Fast and L.J. Lester (eds.) Elsevier Science Publications. B.V. Gain, P. 1995. Attack of the shrimps. New Internationalist, 267: 16-17.
9. Hagler M., Gianni M. and Cardenal L. (1997) The explosion of shrimp farming and the negative impacts on people and environment p 2-7, p 9-14.
10. Holthuis L.B. (1980) Fao Species Catalogue Vol.1 - Shrimps and Prawns Of The World. An Annotated Catalogue of Species of Interest to Fisheries
11. International Seafood Trade and Poverty (2003) Supporting Sustainable Livelihoods Among Poor Aquatic Resource Users in Asia p 10-21, p 70-74.

12. Johnston D., Soderquist C. and Meadows D.H (2000). The Shrimp Commodity System, A Sustainability Institute Report p 3-5
13. Keithly, W. R., and Diagne, A. (1998) An Economic Analysis of the US Shrimp Market and Impacts of Management Measures. Report submitted to National Marine Fisheries Service.
14. Liao, I.C. The World's Marine Prawn Culture Industries: Today and Tomorrow.
15. Phillips, M.J., C. Kwei Lin & Beveridge M.C.M. (1993) "Shrimp culture and the environment: lessons from the world's most rapidly expanding warm water aquaculture sector." pp. 171-197 in: Environment and Aquaculture in Developing Countries. R.S.V. Pullin, H. Rosenthal & J.L. MacLean (eds.). ICLARM Conference Proceedings 31. Manila. pp 359.
16. Poudel P. and Keithly W Jr. (2008) Analysis of United States and European Union Import Demand for Shrimp, p 3-5
17. Rigaux, L. (1971) "Market share analysis applied to Canadian wheat exports", Canadian Journal of Agricultural Economics, Vol. 19, p 22-34.
18. Rosenberry, B. (ed.) (1997) World Shrimp Farming 1997. San Diego, California, USA: Shrimp News International
19. Wallace R. and Richard S (2005) Basics Of Saltwater Shrimp Farming, Auburn University Marine Extension And Research Center.
20. Walters, Martin & Johnson (2007) The World of Animals. Bath, Somerset: Parragon.

5.3 Ηλεκτρονική Βιβλιογραφία

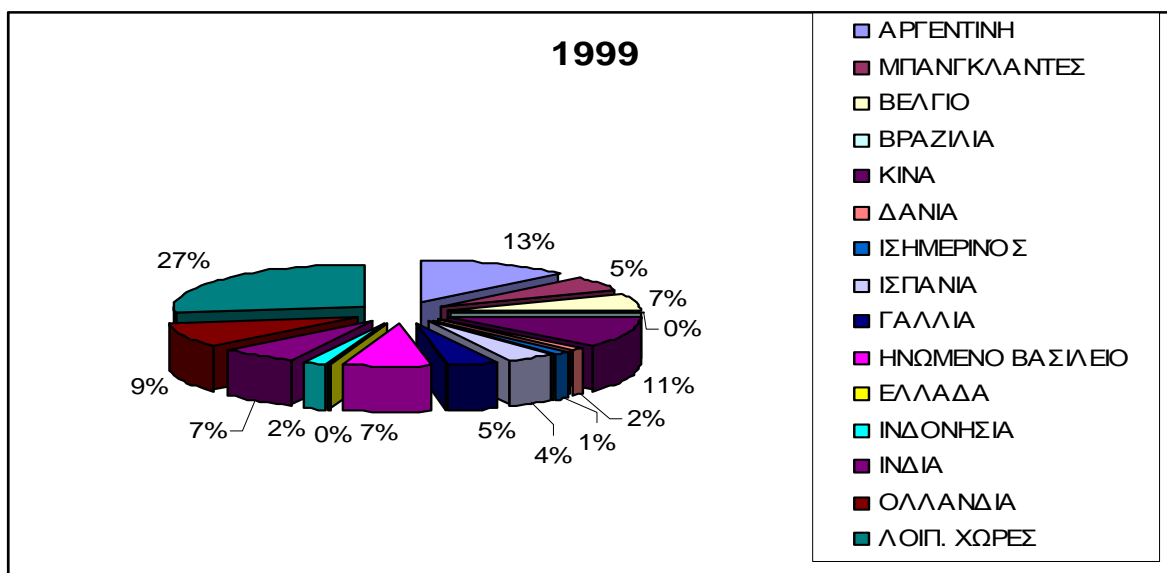
1. European Commission Eurostat
: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/external_trade/data/databases
(Πρόσβαση: 21-4-2010)
2. Ελληνική Στατιστική Αρχή-ΕΛ.ΣΤΑΤ.
: <http://www.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE/PAGE-database>
(Πρόσβαση: 16-09-2011)
3. Museum Victoria Australia. Biology of Shrimp
: <http://museumvictoria.com.au/crust/caribiol.html> (Πρόσβαση: 28-4-2011)
4. AQUA Culture AsiaPacific Magazine (2006). Part 1: Influence of farming methods. Quality issues in marketing white shrimp *Penaeus vannamei* to European markets, By Hervé Lucien-Brun and Frédéric Vidal
: <http://www.aquatechna.com/articles/32-33AquaCulture.PDF>
(Πρόσβαση 09/04/2011)
5. GlobeFish. Market Reports. Shrimps
: <http://www.globefish.org/shrimp-may-2010-eu.html> (Πρόσβαση: 25-06-2010)
6. FAO-Fisheries and Aquaculture Information and Statistic Service
: <http://www.fao.org/fishery/statistics> (Πρόσβαση: 12-07-2011)

ABSTRACT

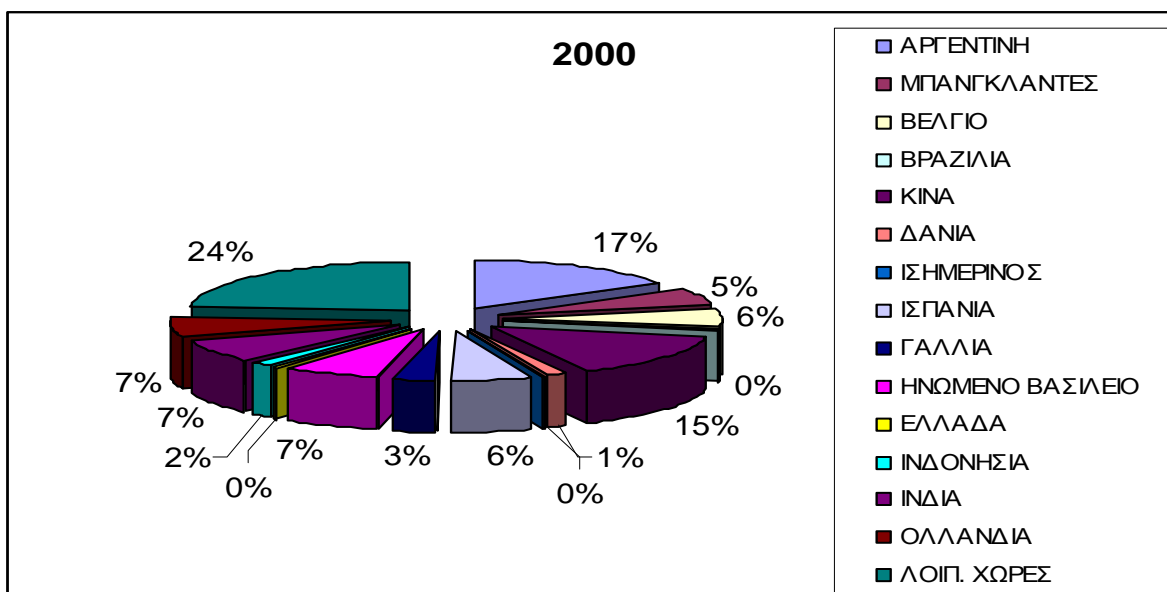
In the present study an attempt was made in order to analyze the situation of the shrimp industry, with main reference to the assessment of export market shares of shrimp marketed in the European Union-EU15, for the period from 1999 to 2010. The methodology used is based on the market share and is a result of a international literature review. The results reveal at European Union presents almost stable imports from 1999 to 2010. The main exporting countries are India, China, Argentina, Holland, Bangladesh, Spain, Belgium, United Kingdom, Indonesia, France. Greece has a remarkable supply shrimp marketed in the European Union from 1999 to 2010 and the total exports are 8.760 tons. Greece's imports from the EU market have been satisfactory, except perhaps in the years 1999 and 2005. Ultimately, shrimps have now become increasing demand in recent years and is an expensive item which is included in the group of luxury goods and Greek shrimp exports to the EU market characterized by an upward trend in recent years. Summing up the shrimps are the subject of world trade in both exports and imports. Therefore, many countries focuse to the EU market, By exporting shrimps in order to maximize their market shares.

Keywords: exports, shrimp, Greece, European Union-EU15

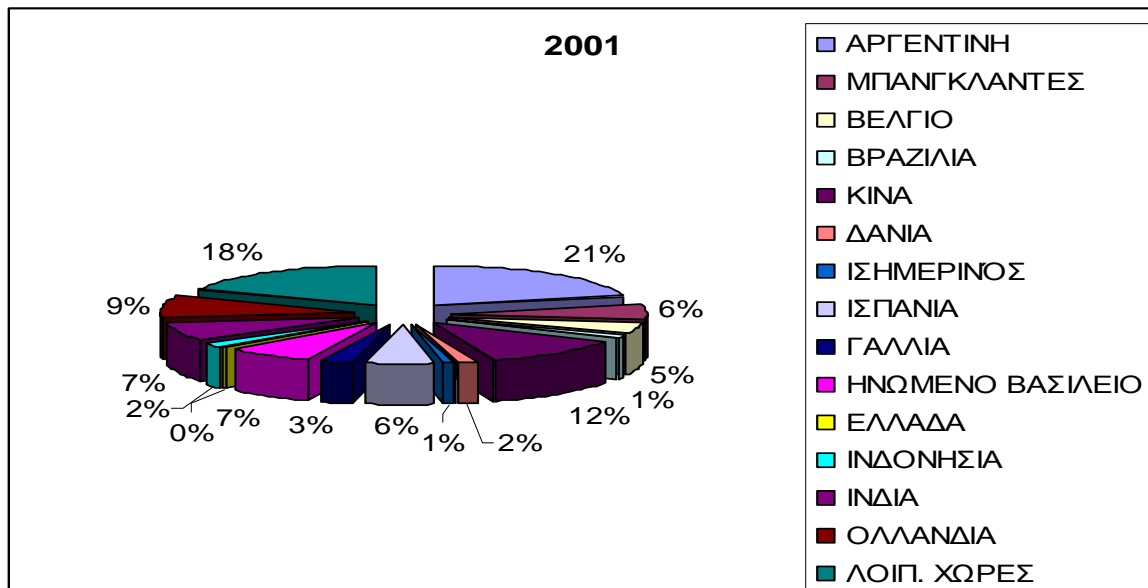
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ



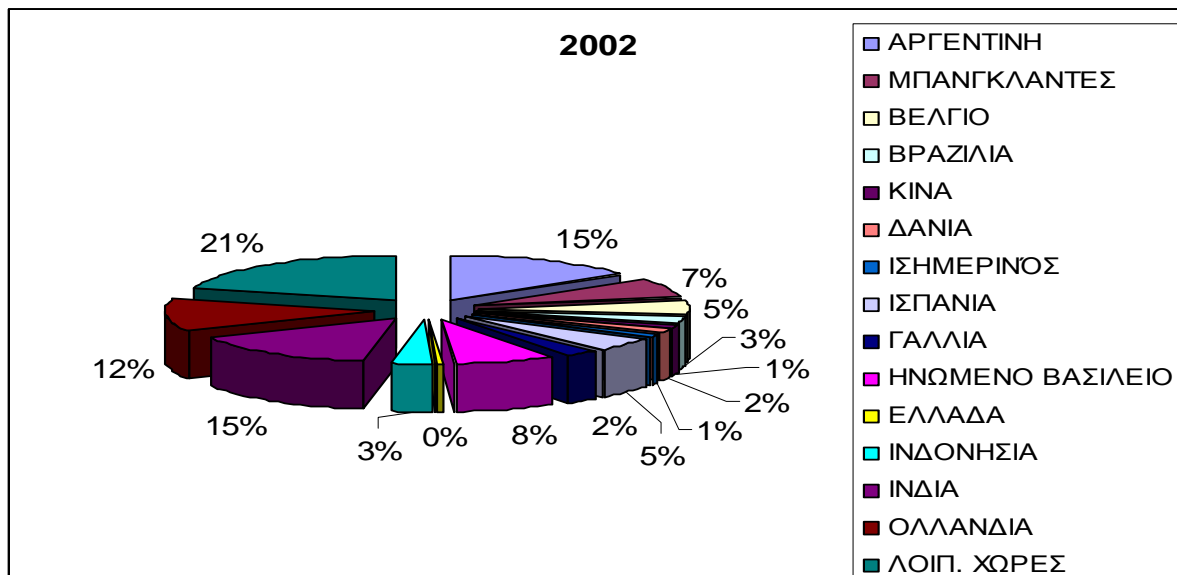
Σχήμα 7: Τα μερίδια αγοράς γαρίδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση-EU15 το 1999.
Πηγή: Eurostat



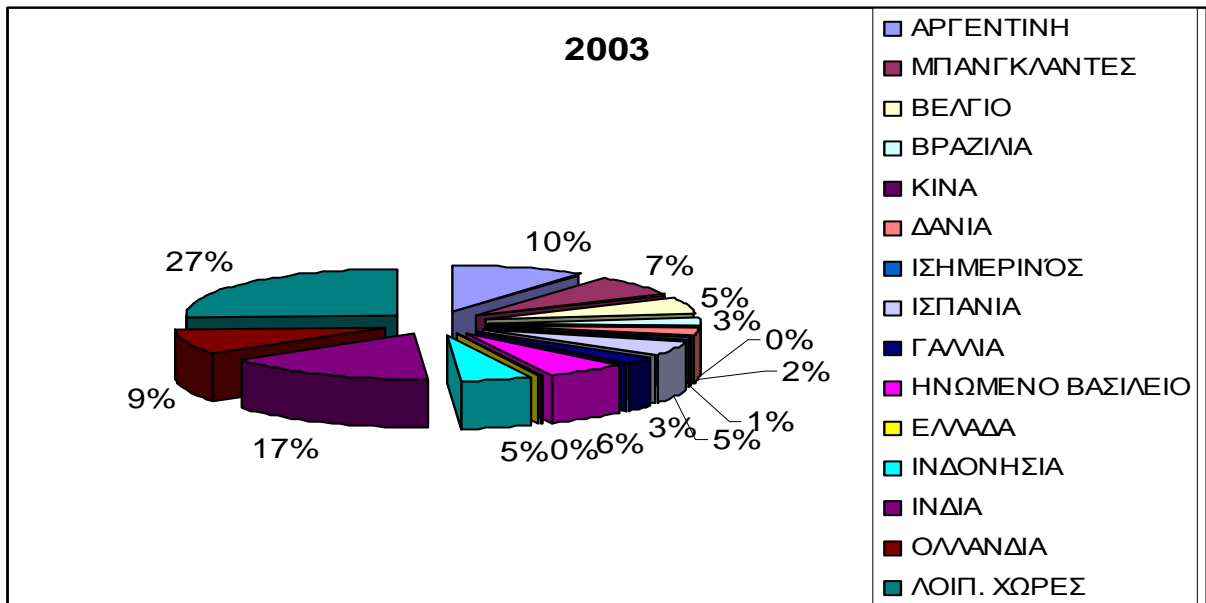
Σχήμα 8: Τα μερίδια αγοράς γαρίδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση-EU15 το 2000.
Πηγή: Eurostat



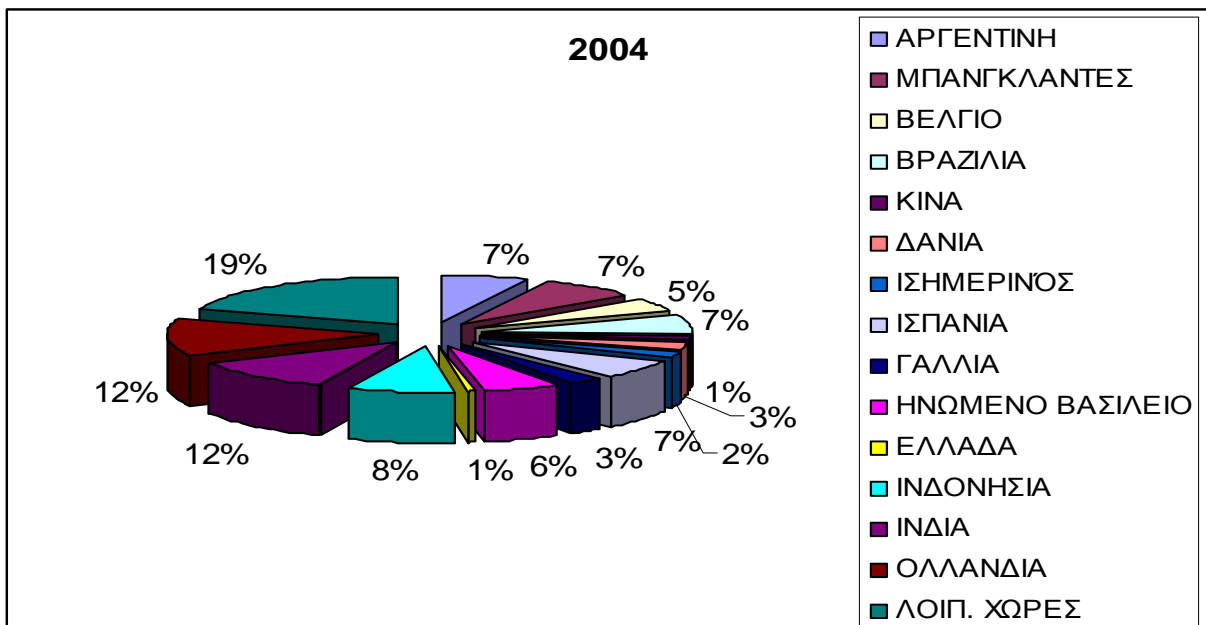
Σχήμα 9: Τα μερίδια αγοράς γαρίδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση-EU15 το 2001.
Πηγή: Eurostat



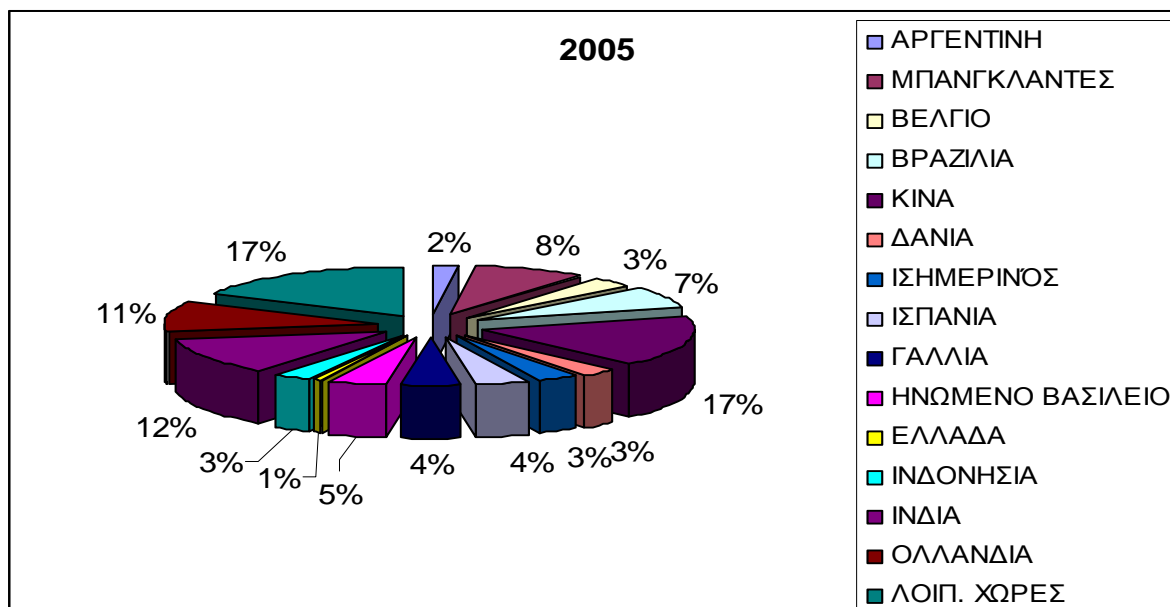
Σχήμα 10: Τα μερίδια αγοράς γαρίδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση-EU15 το 2002.
Πηγή: Eurostat



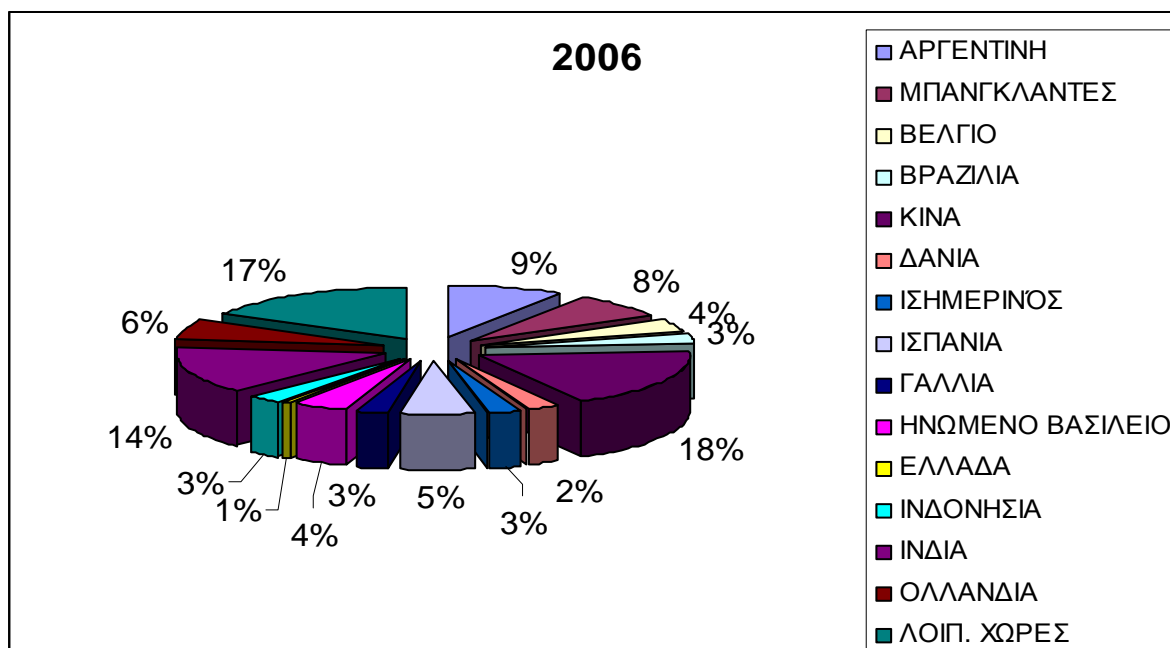
Σχήμα 11: Τα μερίδια αγοράς γαρίδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση-EU15 το 2003.
Πηγή: Eurostat



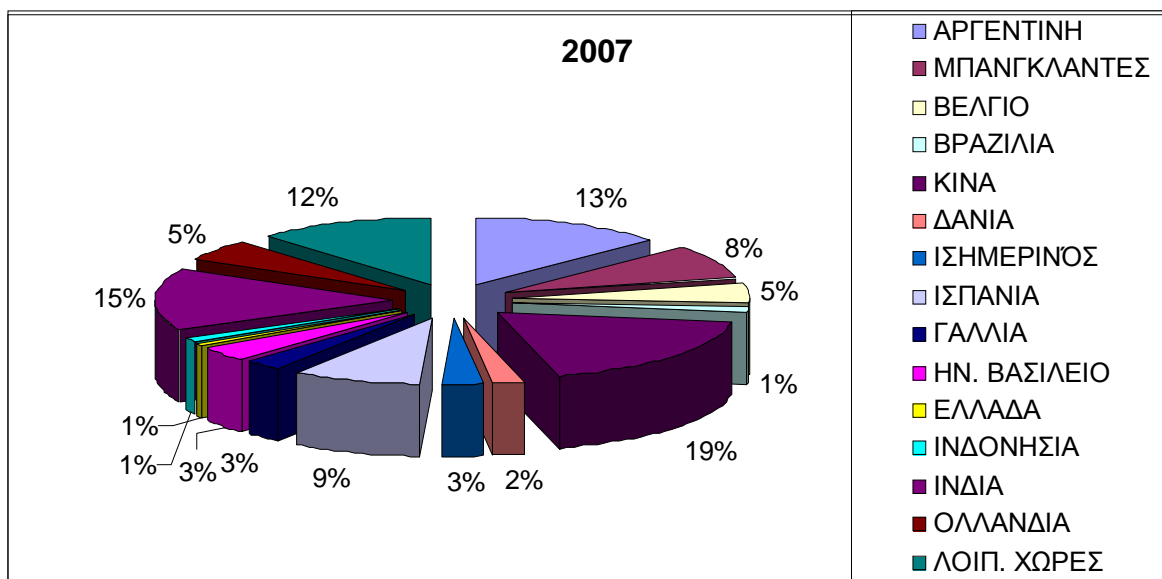
Σχήμα 12: Τα μερίδια αγοράς γαρίδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση-EU15 το 2004.
Πηγή: Eurostat



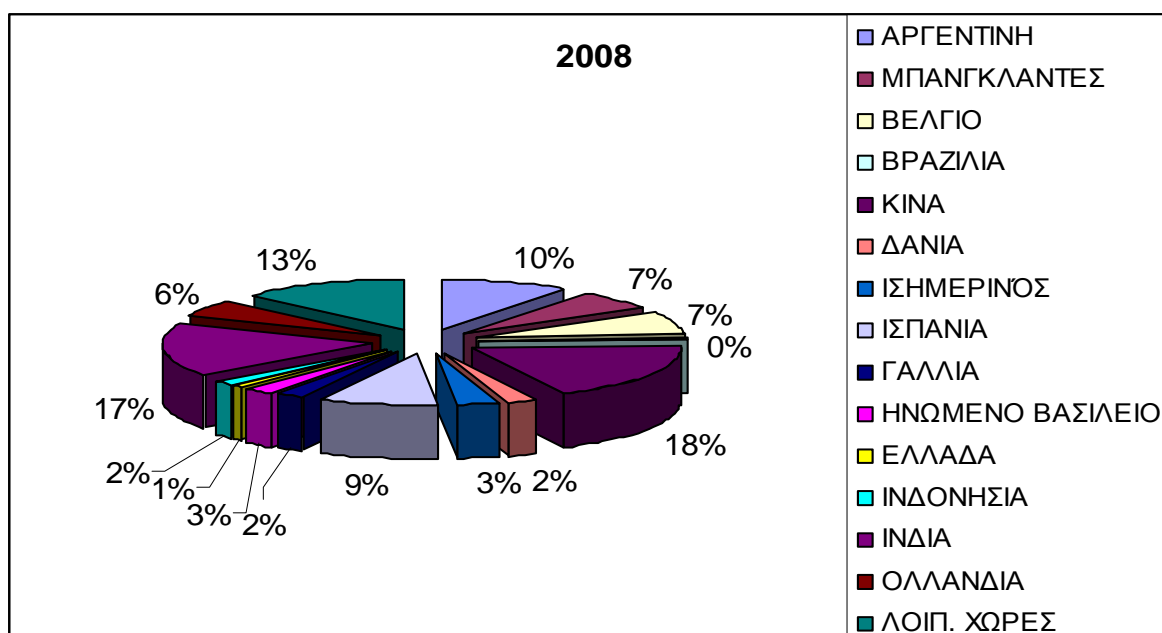
Σχήμα 13: Τα μερίδια αγοράς γαρίδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση-EU15 το 2005.
Πηγή: Eurostat



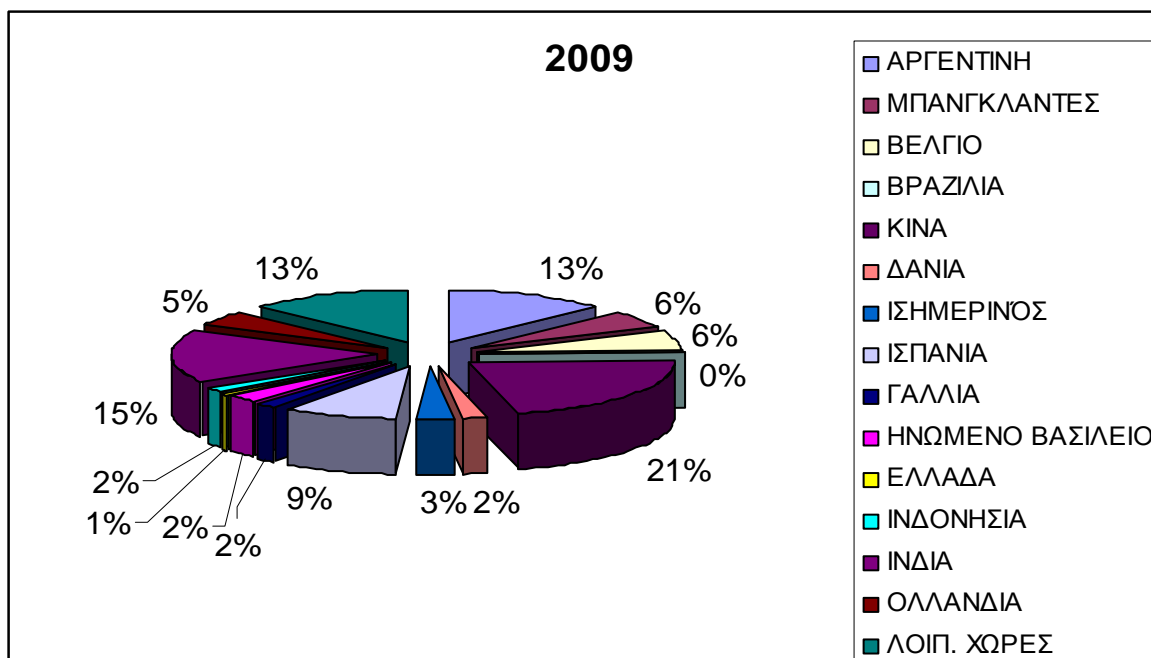
Σχήμα 14: Τα μερίδια αγοράς γαρίδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση-EU15 το 2006 .
Πηγή: Eurostat



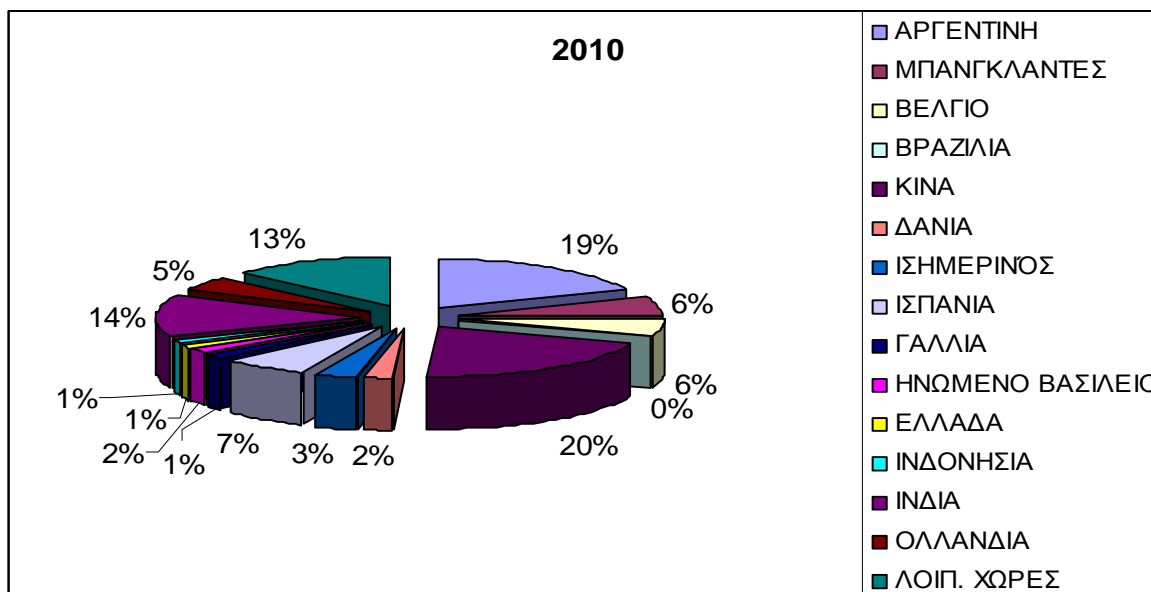
Σχήμα 15: Τα μερίδια αγοράς γαρίδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση-EU15 το 2007.
Πηγή: Eurostat



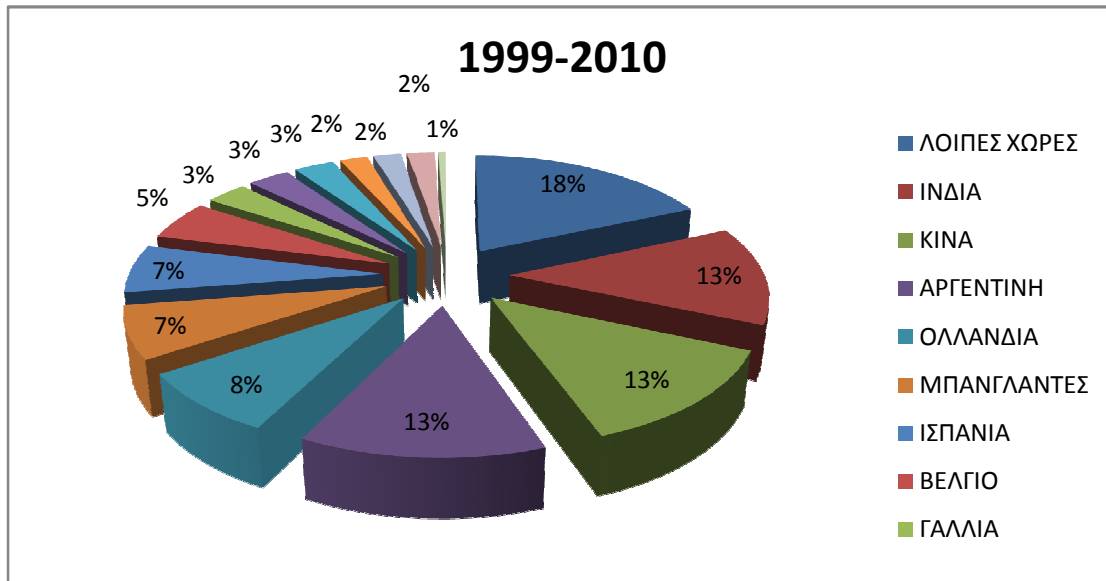
Σχήμα 16: Τα μερίδια αγοράς γαρίδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση-EU15 το 2008.
Πηγή: Eurostat



Σχήμα 17: Τα μερίδια αγοράς γαρίδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση-EU15 το 2009.
Πηγή: Eurostat

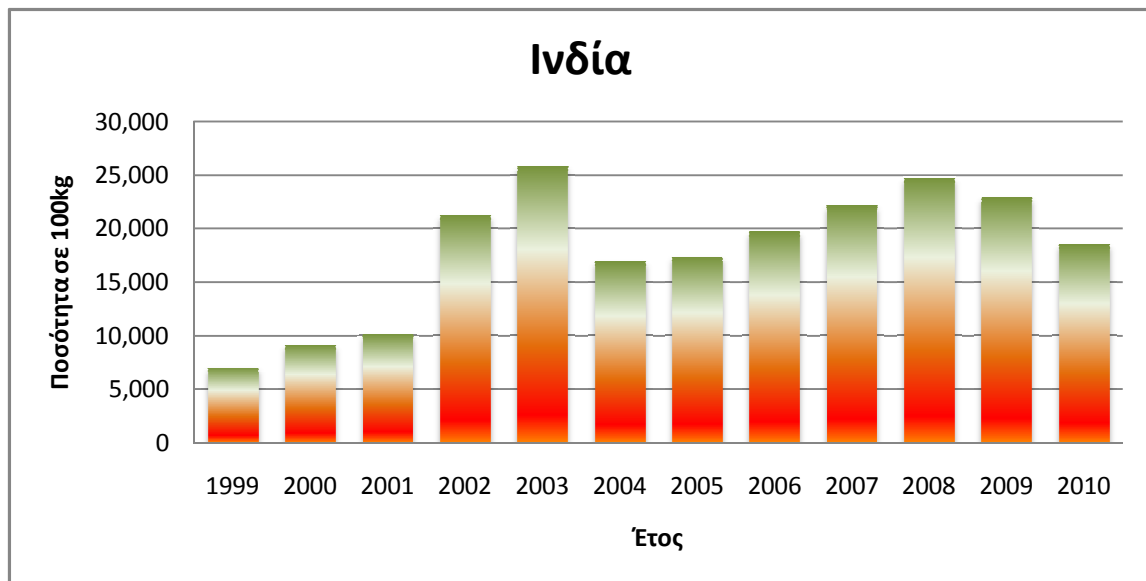


Σχήμα 18: Τα μερίδια αγοράς γαρίδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση-EU15 το 2010.
Πηγή: Eurostat



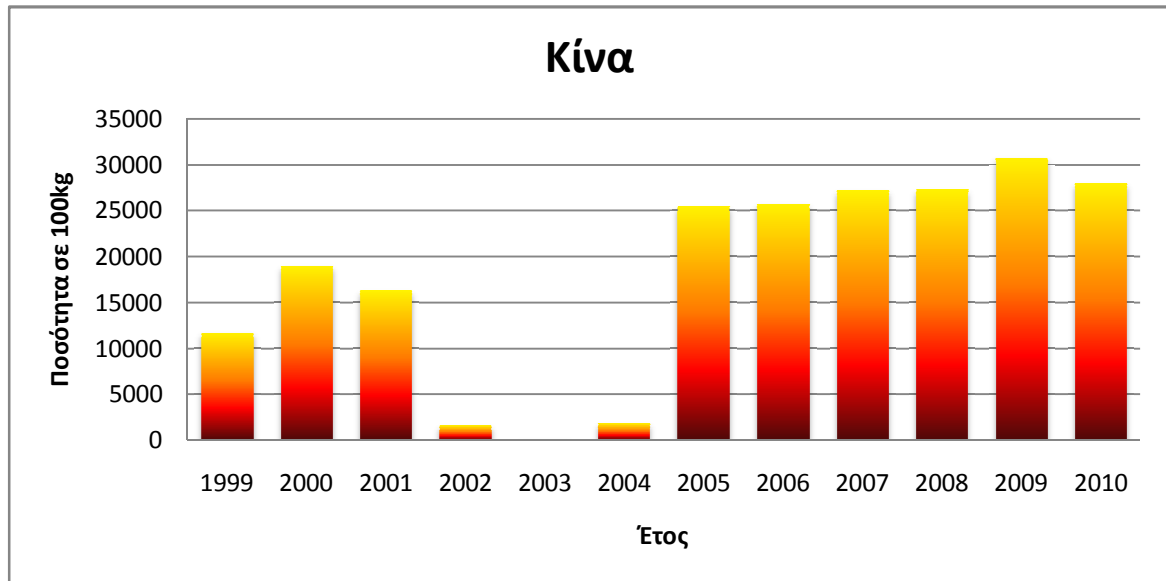
Σχήμα 19: Τα μερίδια αγοράς γαρίδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση-EU15 για το σύνολο των υπό μελέτη ετών.

Πηγή: Eurostat



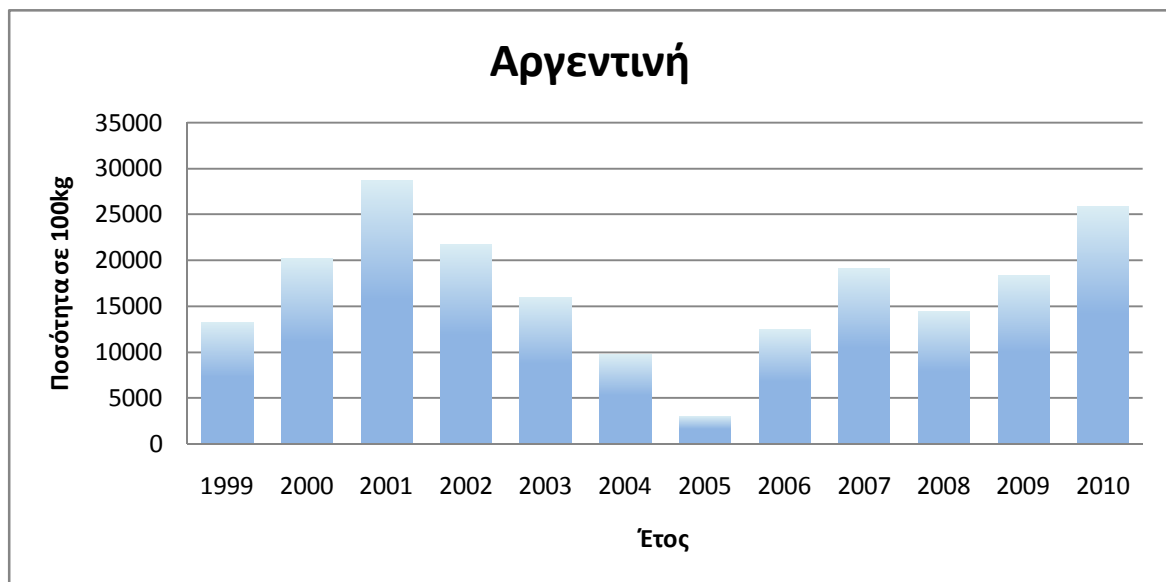
Σχήμα 20: Οι εξαγωγές γαρίδας της Ινδίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση-EU15 (Ποσότητα σε 100kg).

Πηγή: Eurostat



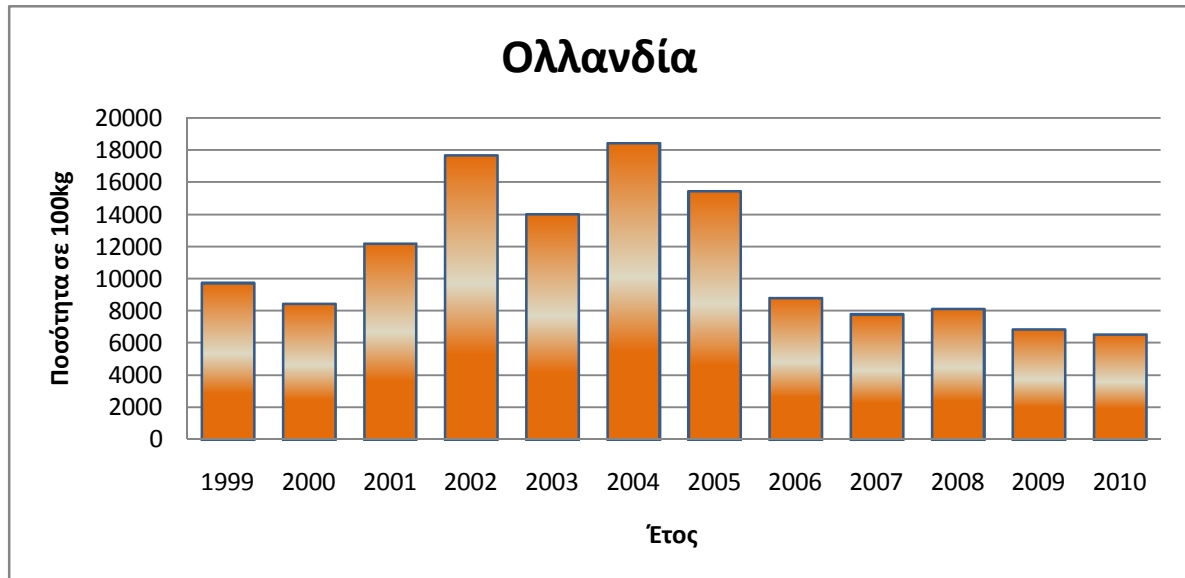
Σχήμα 21: Οι εξαγωγές γαρίδας της Κίνας στην Ευρωπαϊκή Ένωση-EU15 (Ποσότητα σε 100kg).

Πηγή: Eurostat

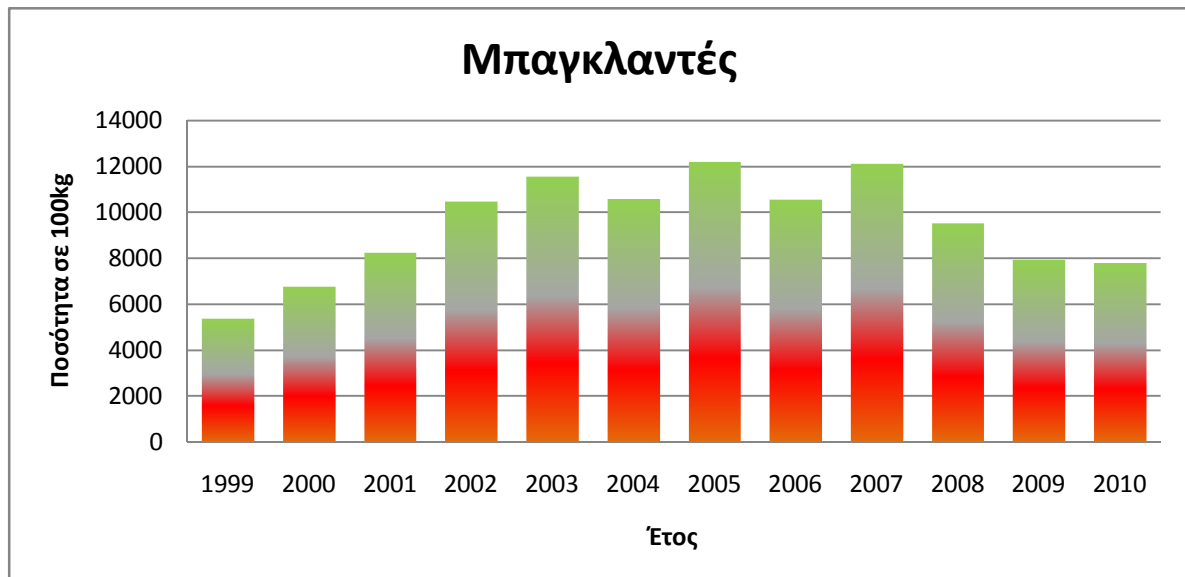


Σχήμα 22: Οι εξαγωγές γαρίδας της Αργεντινής στην Ευρωπαϊκή Ένωση-EU15 (Ποσότητα σε 100kg).

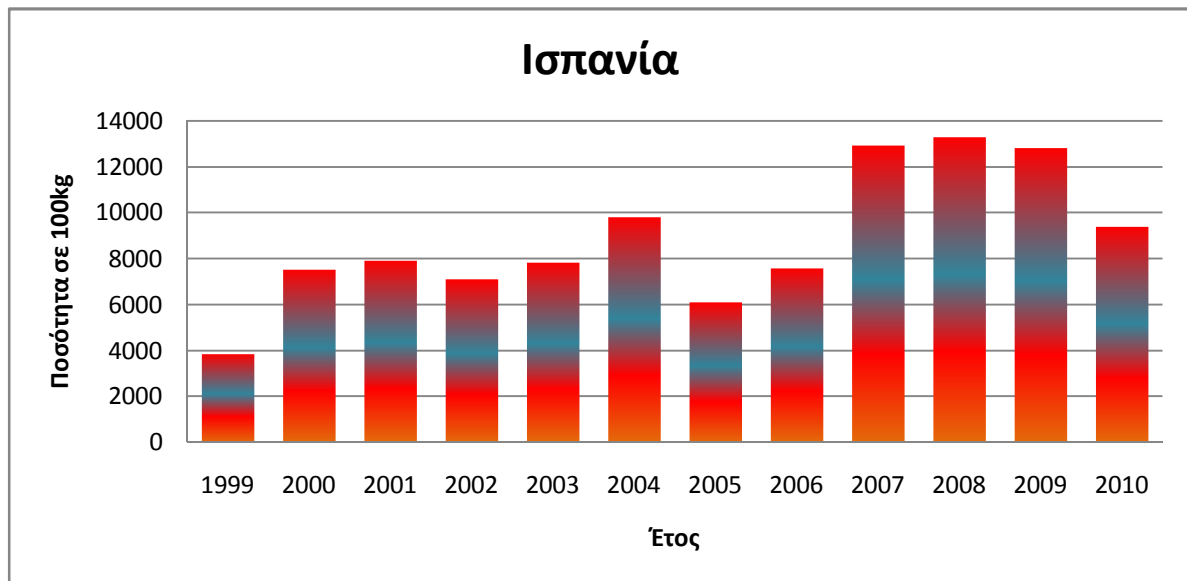
Πηγή: Eurostat



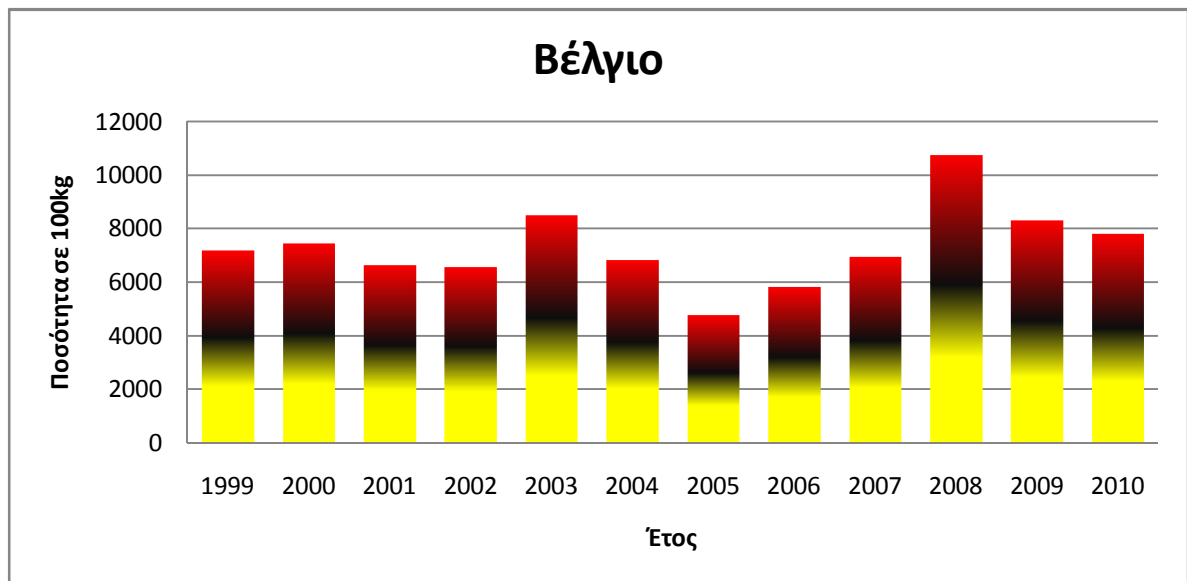
Σχήμα 23: Οι εξαγωγές γαρίδας της Ολλανδίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση-EU15 (Ποσότητα σε 100kg).
Πηγή: Eurostat



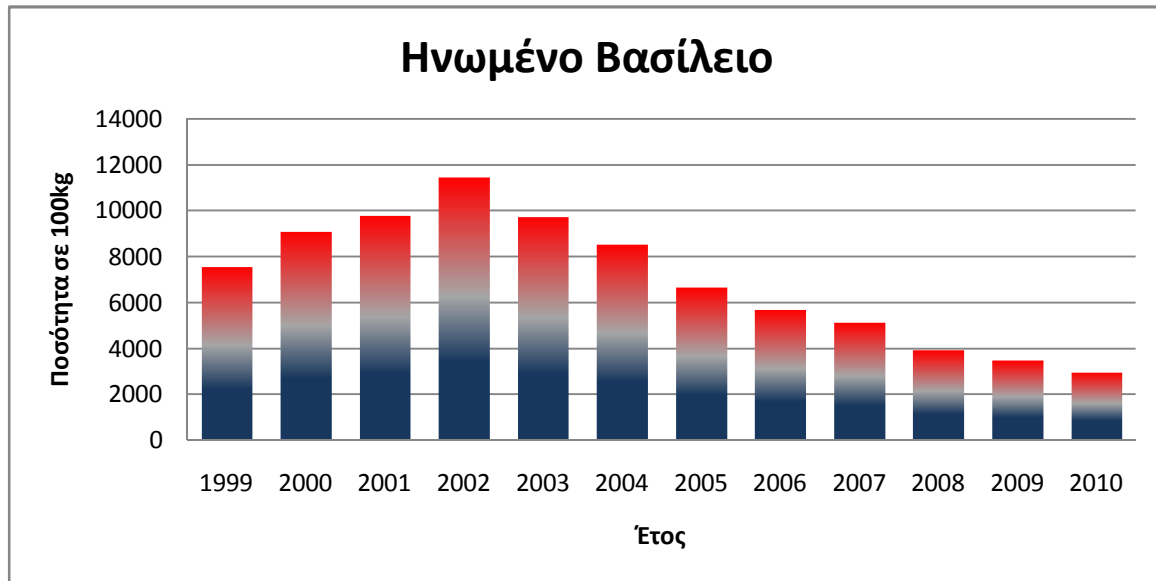
Σχήμα 24: Οι εξαγωγές γαρίδας της Μπαγκλαντές στην Ευρωπαϊκή Ένωση-EU15 (Ποσότητα σε 100kg).
Πηγή: Eurostat



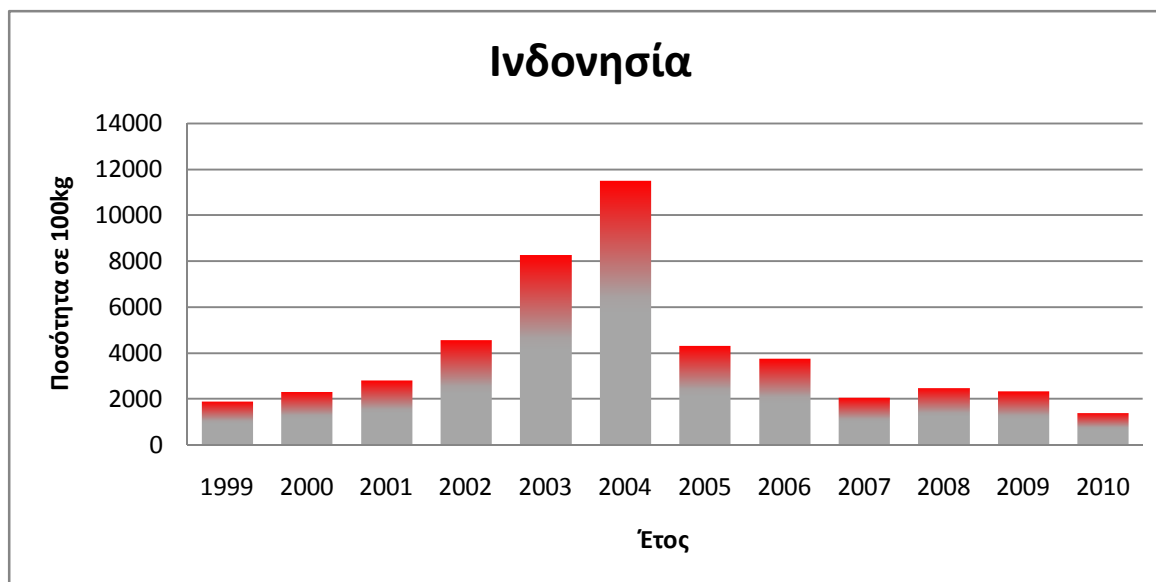
Σχήμα 25: Οι εξαγωγές γαρίδας της Ισπανίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση-EU15 (Ποσότητα σε 100kg).
Πηγή: Eurostat



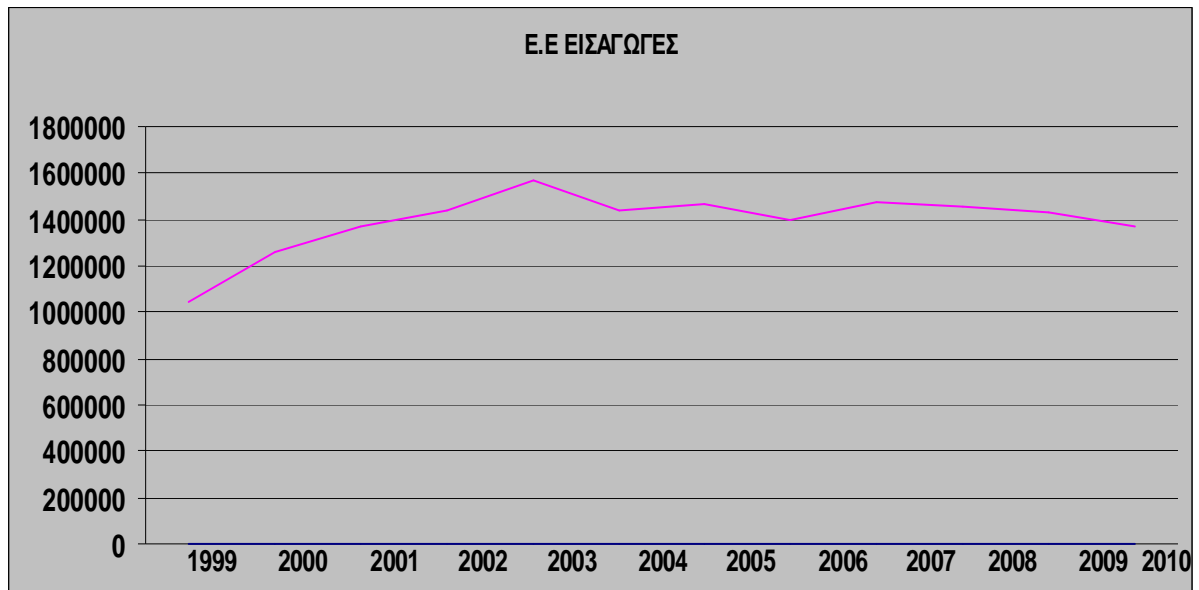
Σχήμα 26: Οι εξαγωγές γαρίδας του Βελγίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση-EU15 (Ποσότητα σε 100kg).
Πηγή: Eurostat



Σχήμα 27: Οι εξαγωγές γαρίδας του Ηνωμένου Βασιλείου στην Ευρωπαϊκή Ένωση-EU15 (Ποσότητα σε 100kg)
Πηγή: Eurostat

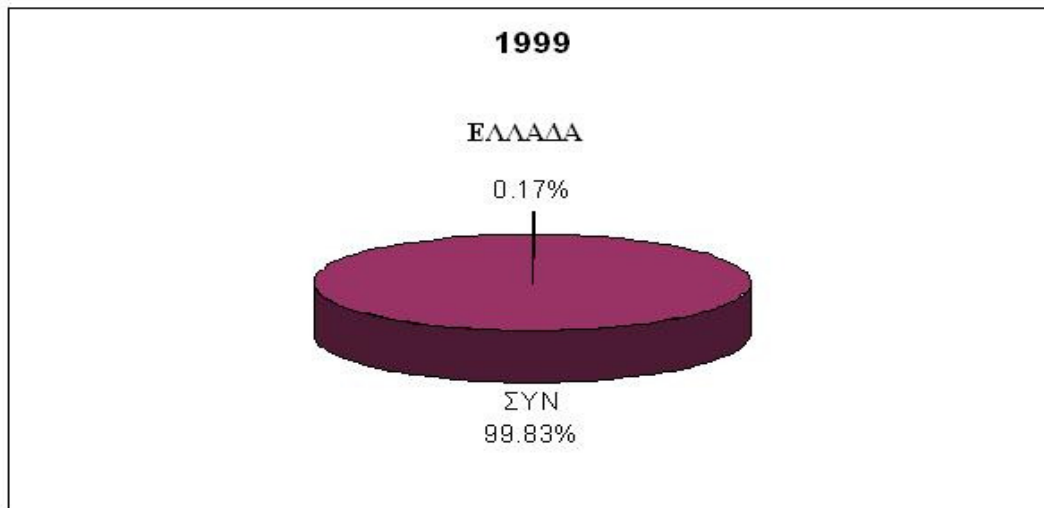


Σχήμα 28: Οι εξαγωγές γαρίδας της Ινδονησίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση-EU15 (Ποσότητα σε 100kg).
Πηγή: Eurostat



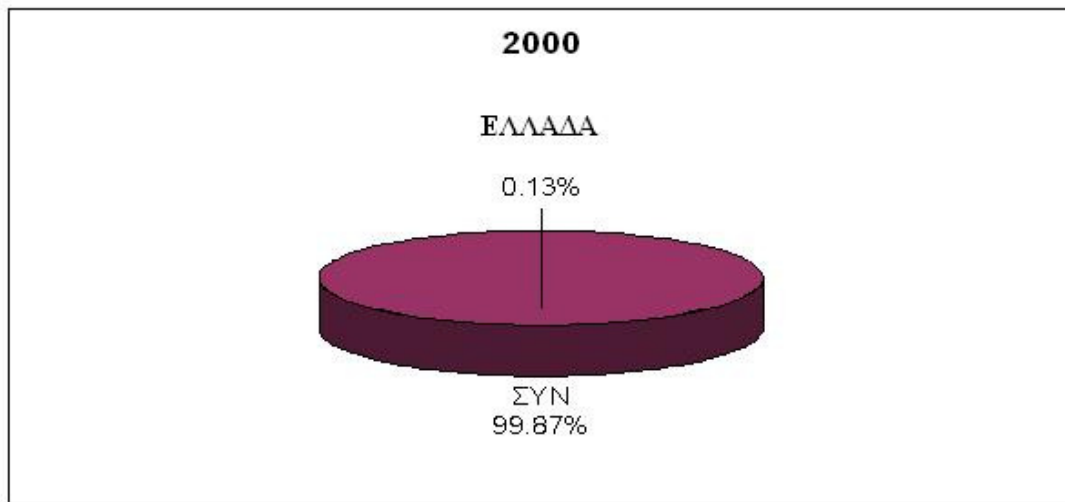
Σχήμα 29: Οι εισαγωγές γαρίδας στην Ευρωπαϊκής Ένωσης-EU15 διεθνώς (Ποσότητα σε 100 kg).

Πηγή: Eurostat

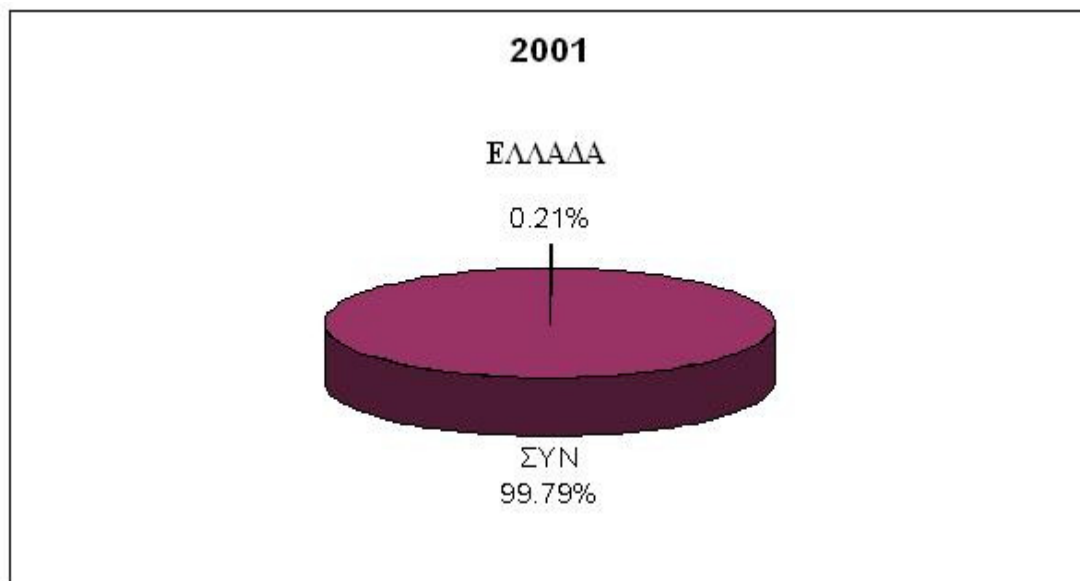


Σχήμα 30: Το ελληνικό μερίδιο αγοράς γαρίδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση-EU15 το 1999.

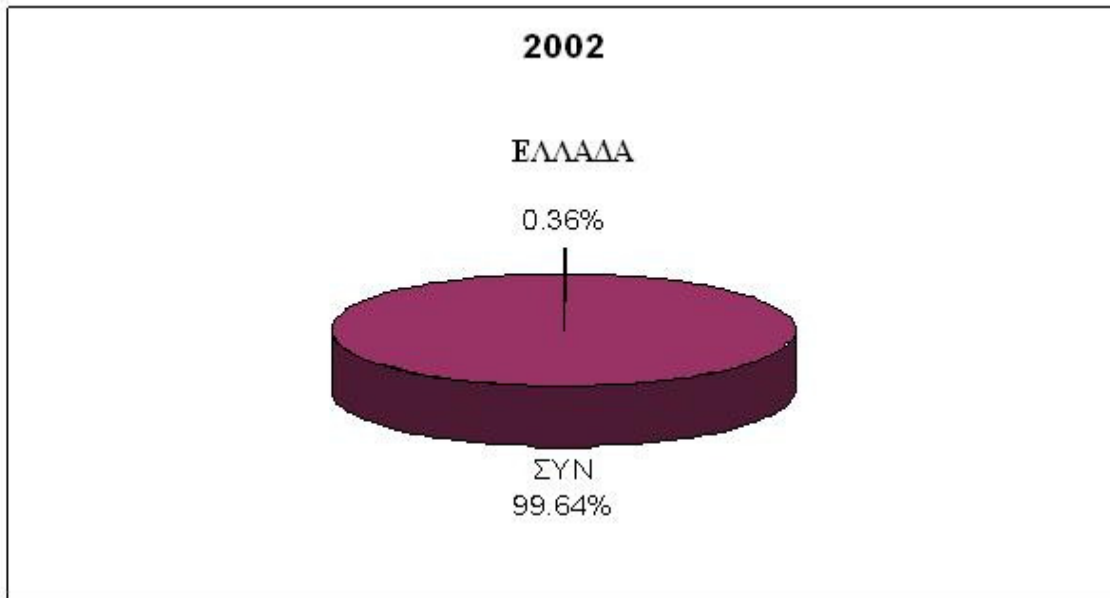
Πηγή: Eurostat



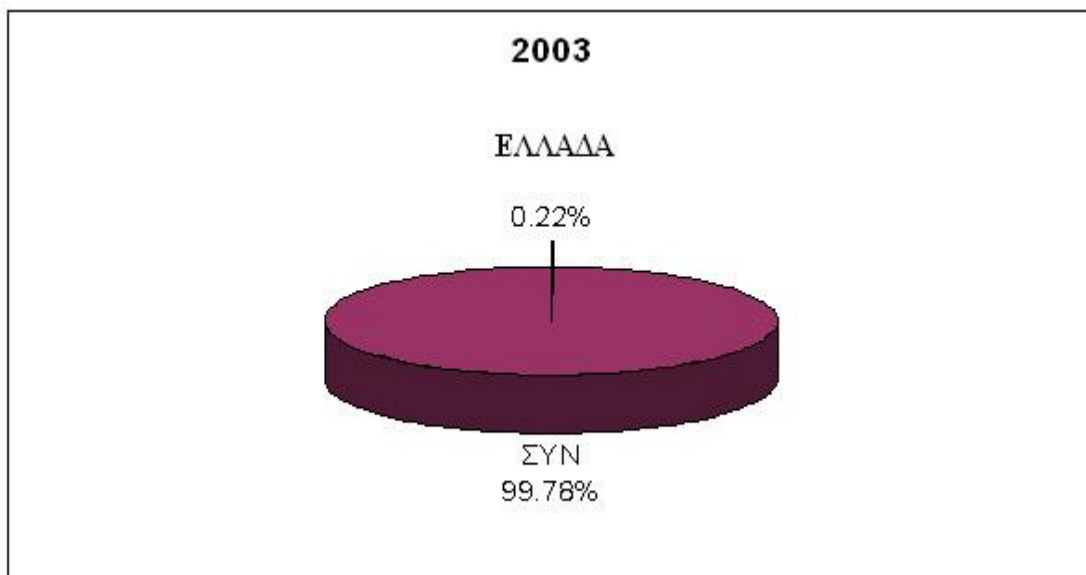
Σχήμα 31: Το ελληνικό μερίδιο αγοράς γαρίδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση-EU15 το 2000.
Πηγή: Eurostat



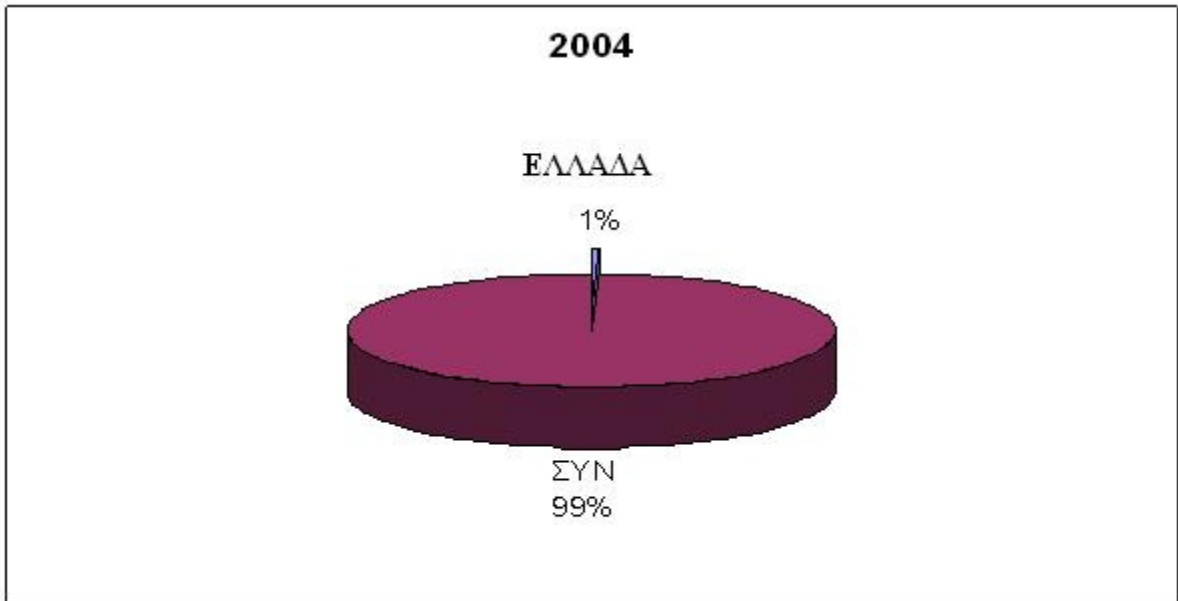
Σχήμα 32: Το ελληνικό μερίδιο αγοράς γαρίδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση-EU15 το 2001.
Πηγή: Eurostat



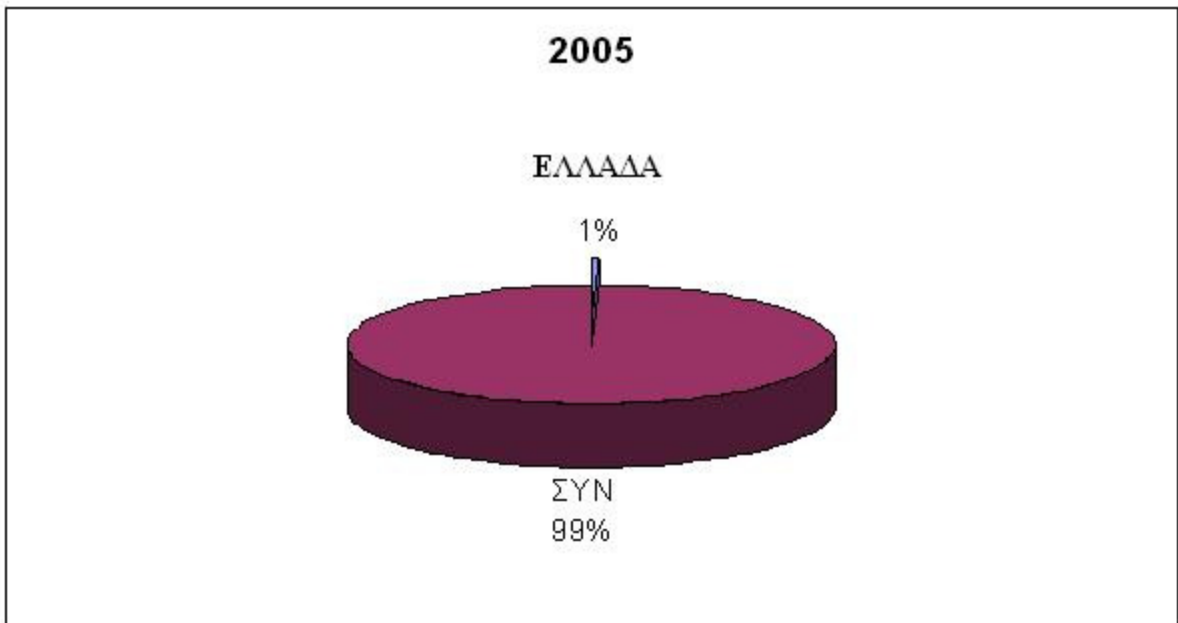
Σχήμα 33: Το ελληνικό μερίδιο αγοράς γαρίδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση-EU15 το 2002.
Πηγή: Eurostat



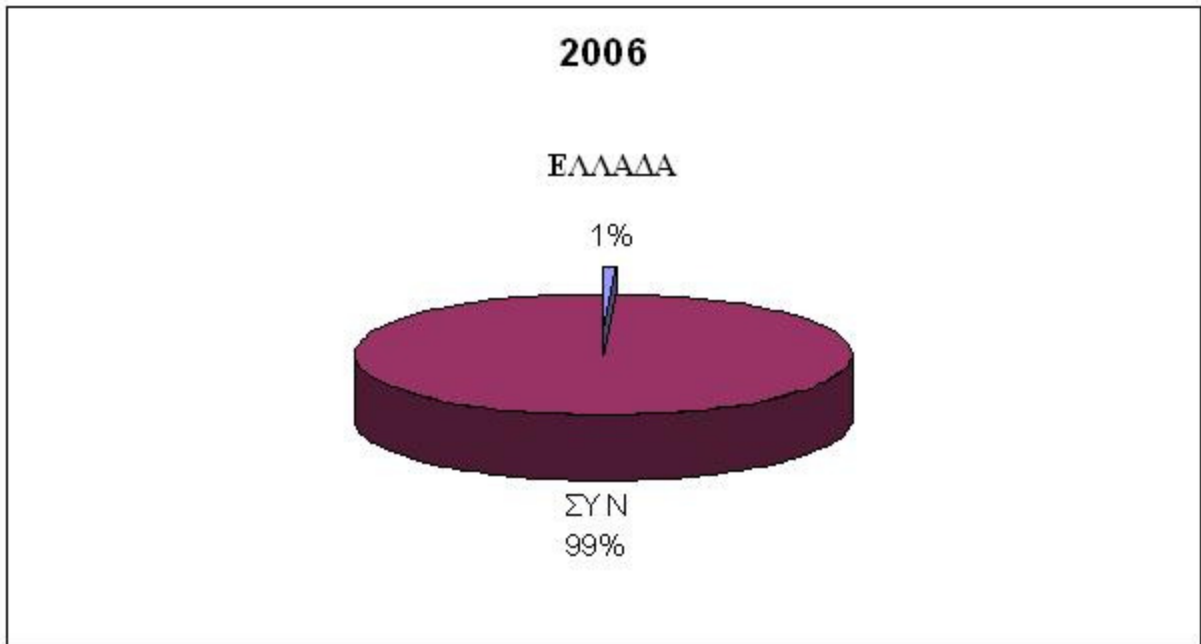
Σχήμα 34: Το ελληνικό μερίδιο αγοράς γαρίδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση-EU15 το 2003.
Πηγή: Eurostat



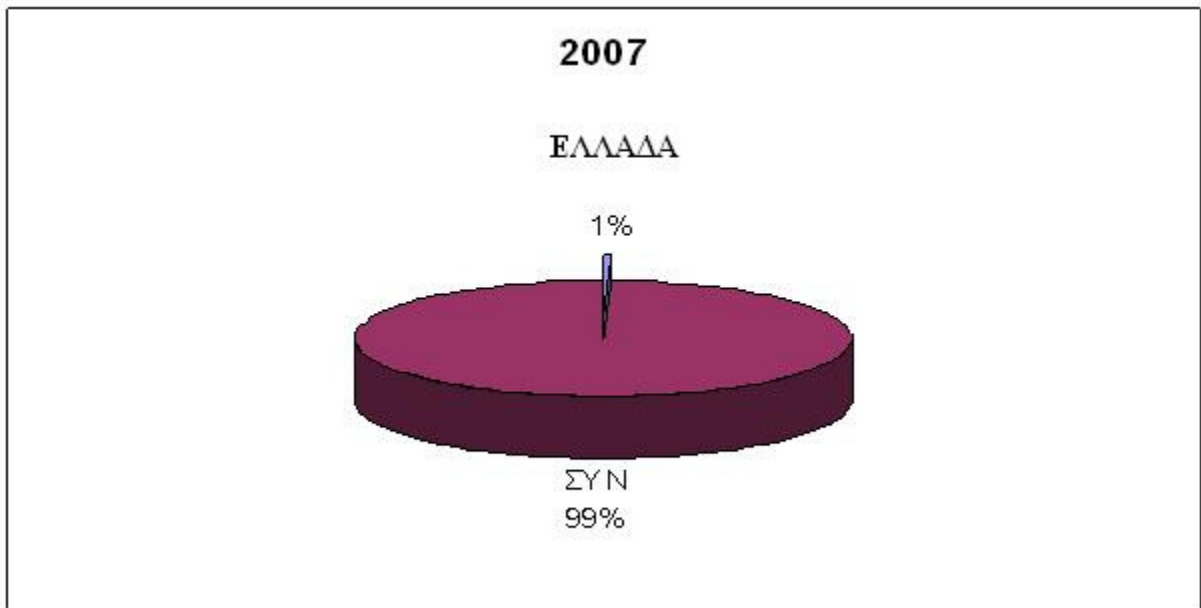
Σχήμα 35: Το ελληνικό μερίδιο αγοράς γαρίδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση-EU15 το 2004.
Πηγή: Eurostat



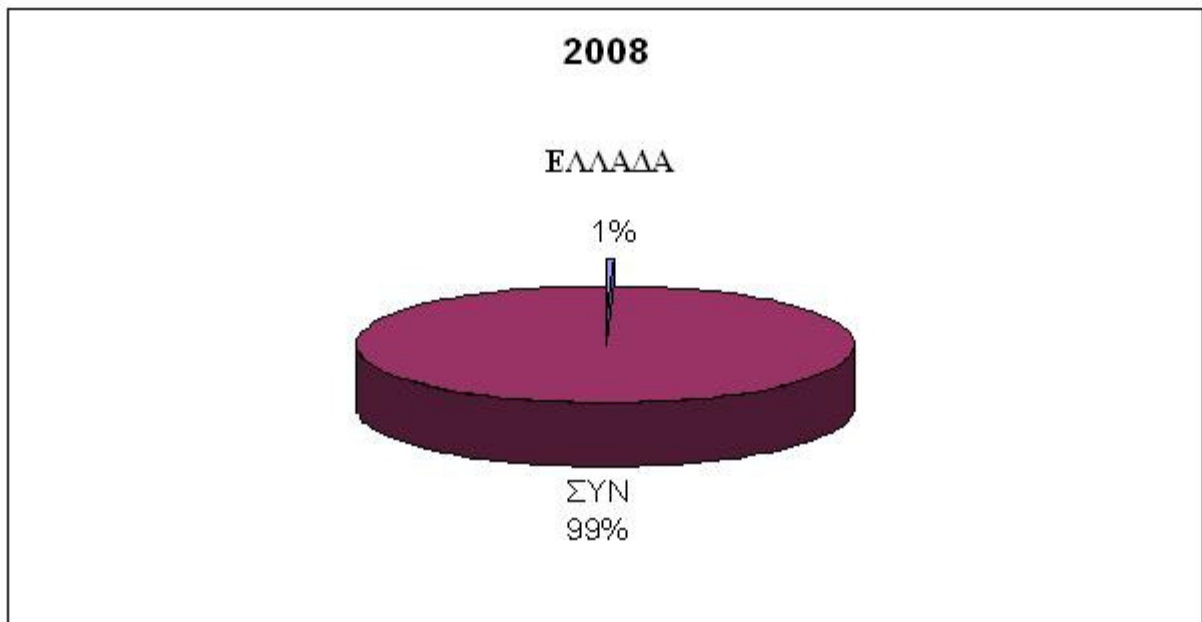
Σχήμα 36: Το ελληνικό μερίδιο αγοράς γαρίδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση-EU15 το 2005.
Πηγή: Eurostat



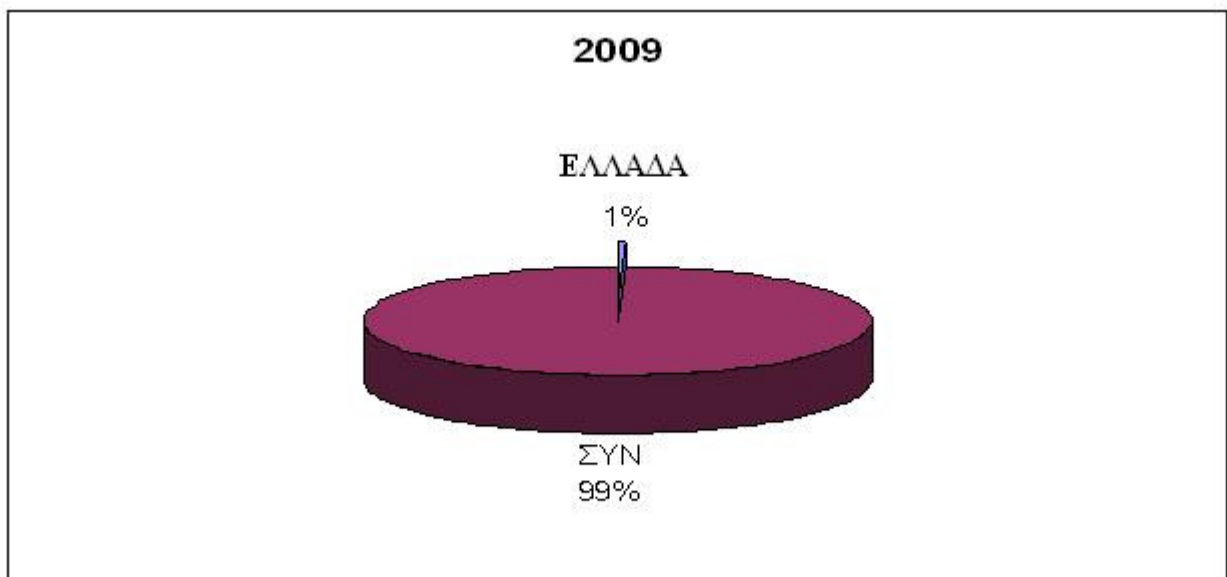
Σχήμα 37: Το ελληνικό μερίδιο αγοράς γαρίδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση-EU15 το 2006.
Πηγή: Eurostat



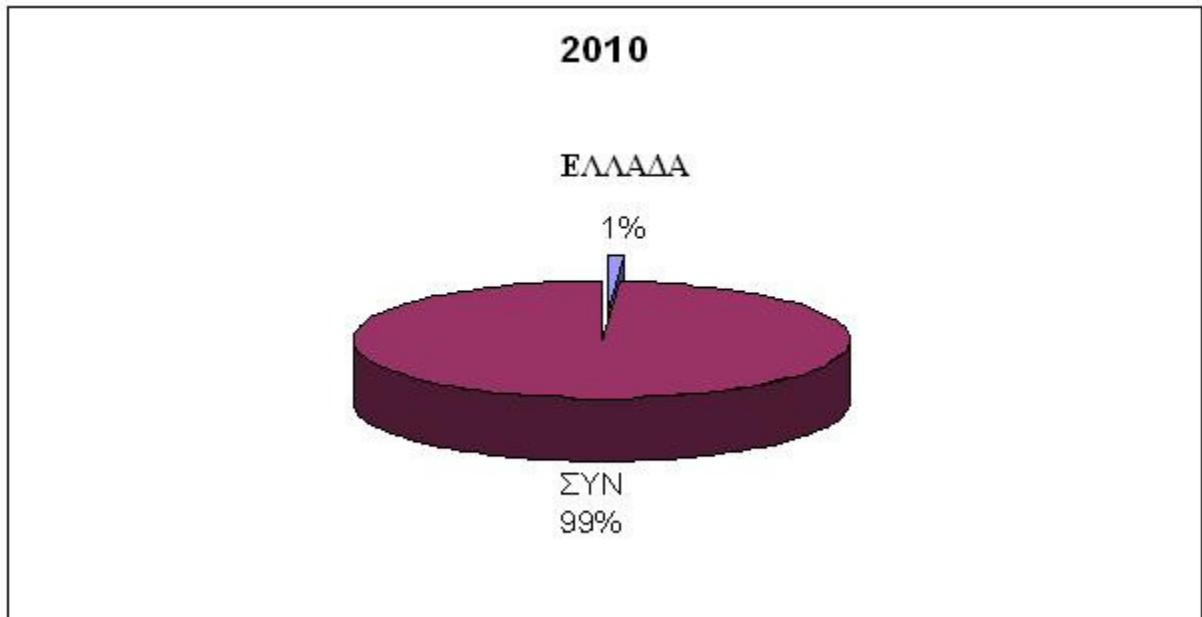
Σχήμα 38: Το ελληνικό μερίδιο αγοράς γαρίδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση-EU15 το 2007.
Πηγή: Eurostat



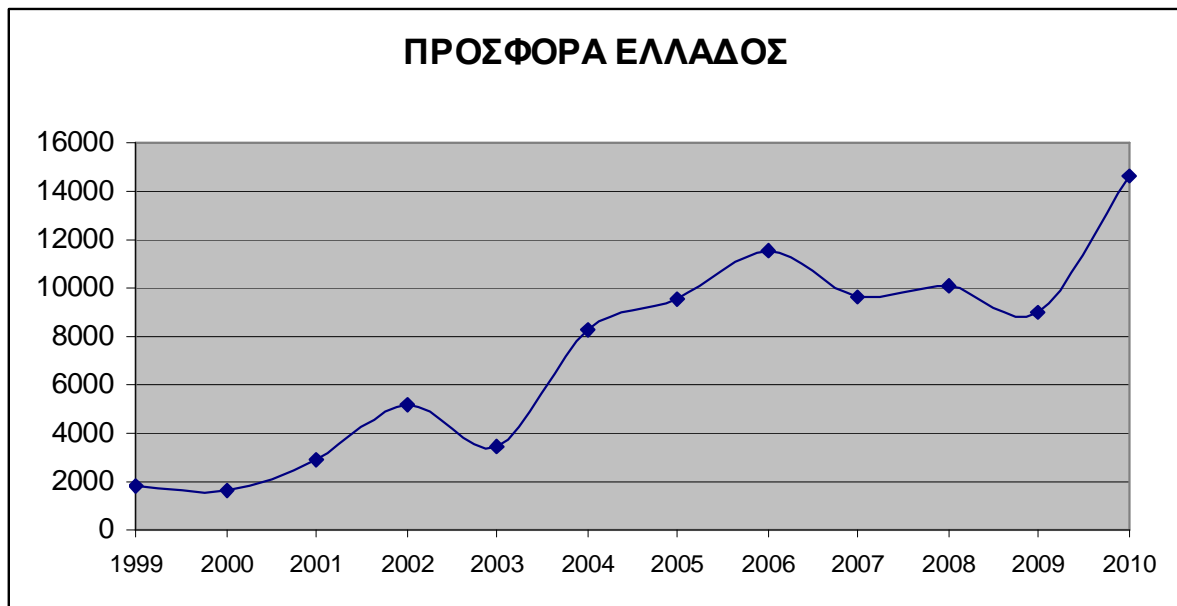
Σχήμα 39: Το ελληνικό μερίδιο αγοράς γαρίδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση-EU15 το 2008.
Πηγή: Eurostat



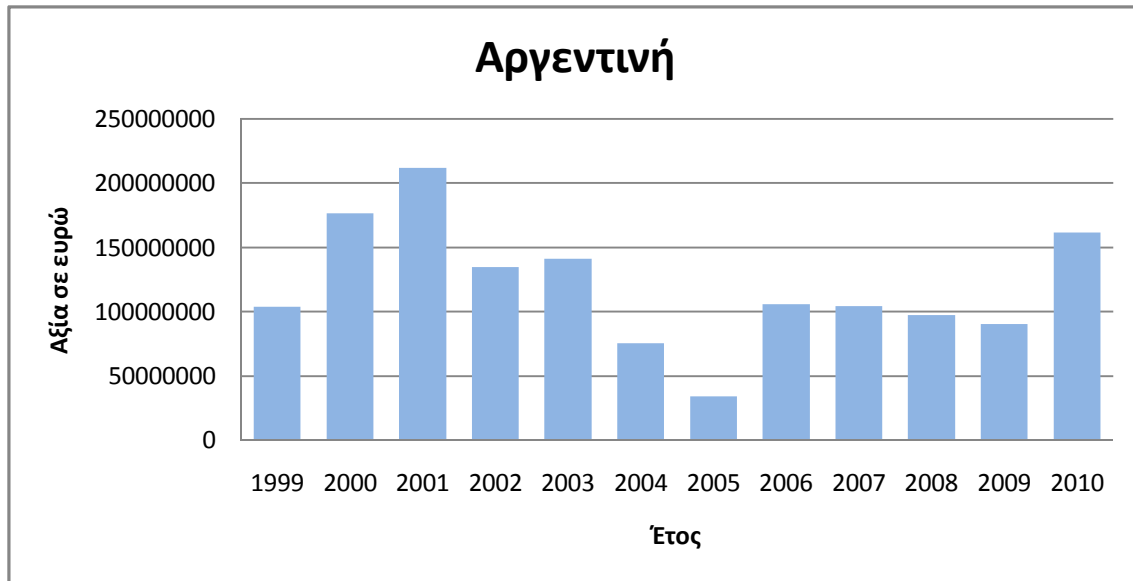
Σχήμα 40: Το ελληνικό μερίδιο αγοράς γαρίδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση-EU15 το 2009.
Πηγή: Eurostat



Σχήμα 41 Το ελληνικό μερίδιο αγοράς γαρίδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση-EU15 το 2010.
Πηγή: Eurostat

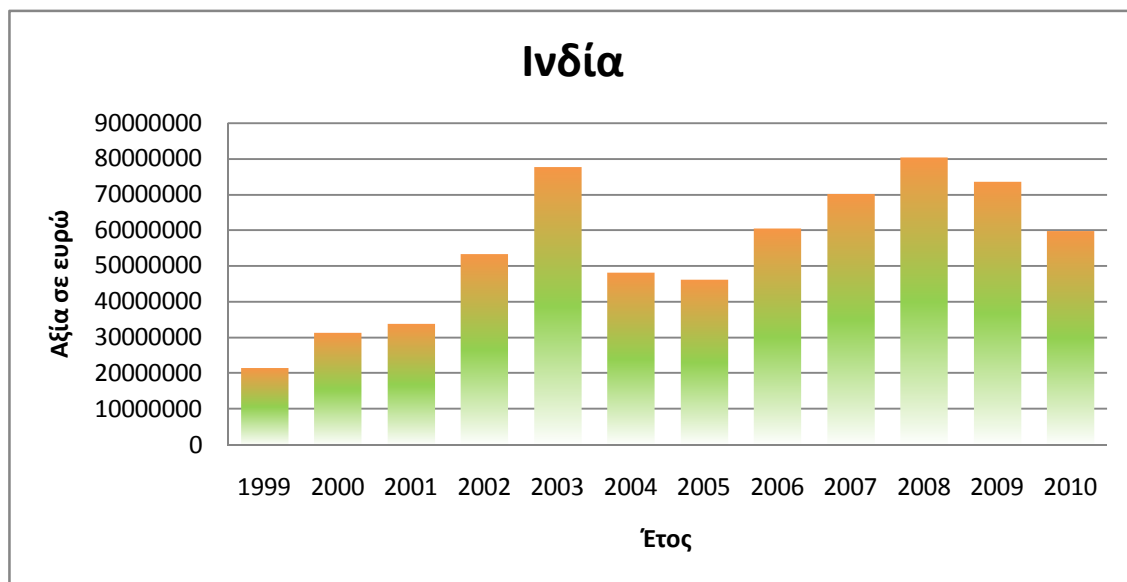


Σχήμα 42: Οι ελληνικές εξαγωγές γαρίδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση-EU15 (Ποσότητα σε 100kg).
Πηγή: Eurostat



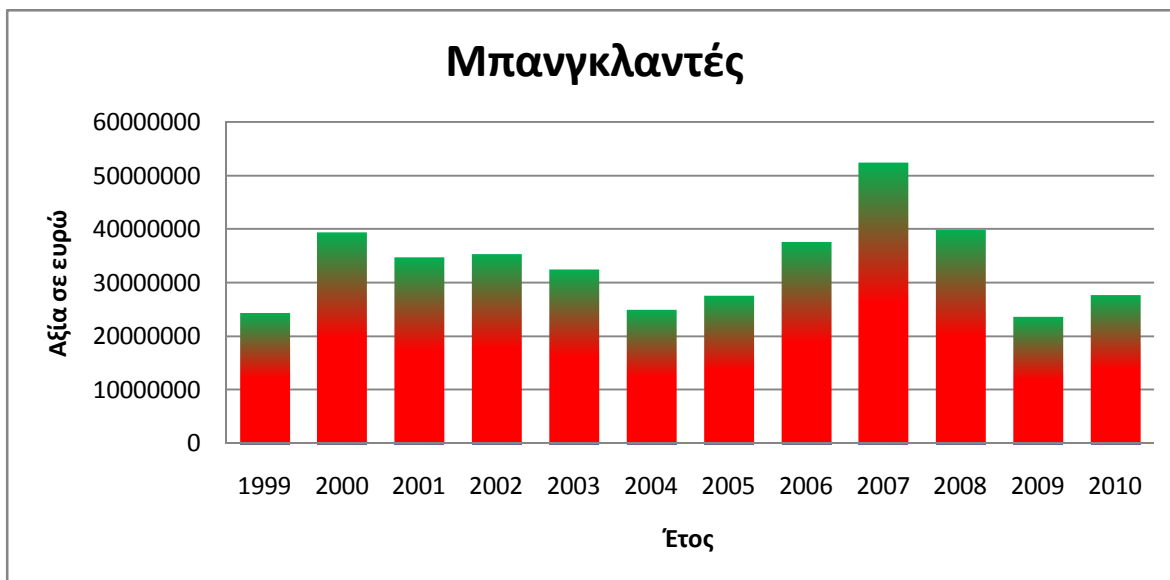
Σχήμα 43: Οι εξαγωγές γαρίδας της Αργεντινής στην Ευρωπαϊκής Ένωσης-EU15 σε αξία (ευρώ).

Πηγή: Eurostat



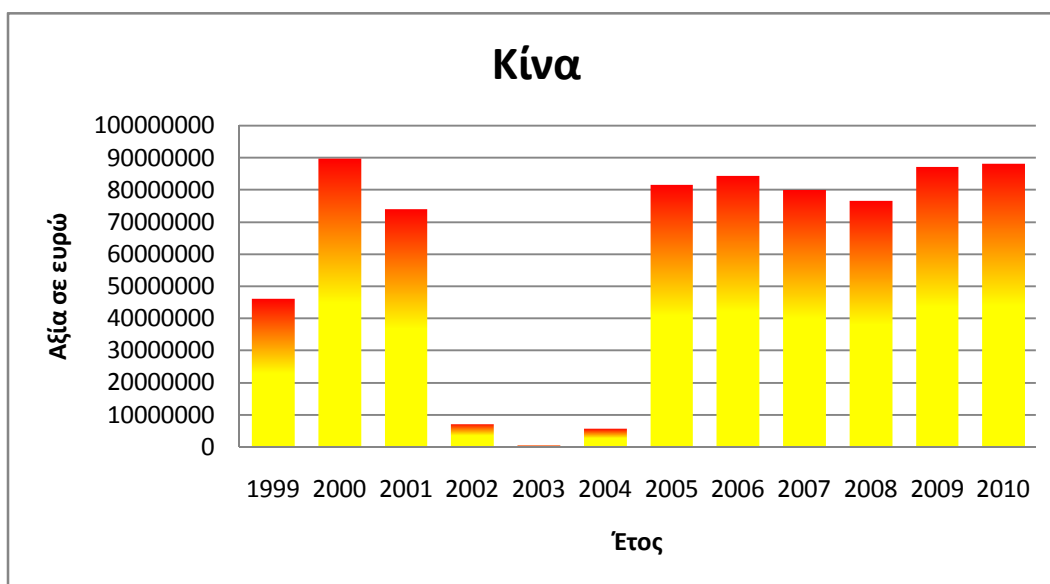
Σχήμα 44: Οι εξαγωγές γαρίδας της Ινδίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση-EU15 σε αξία (ευρώ).

Πηγή: Eurostat



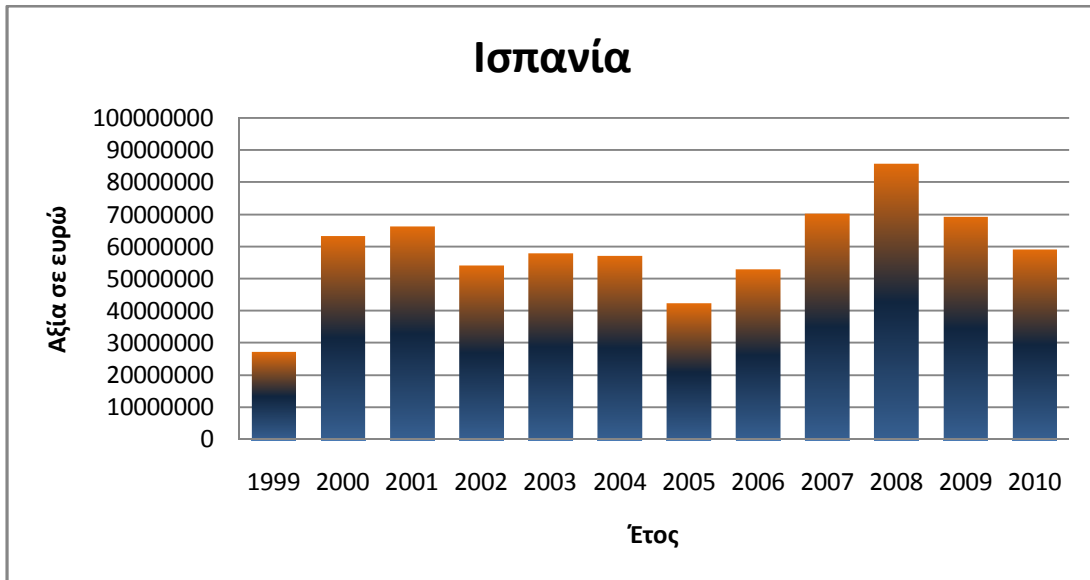
Σχήμα 45: Οι εξαγωγές γαρίδας του Μπαγκλαντές στην Ευρωπαϊκή Ένωση-EU15 σε αξία (ευρώ).

Πηγή: Eurostat

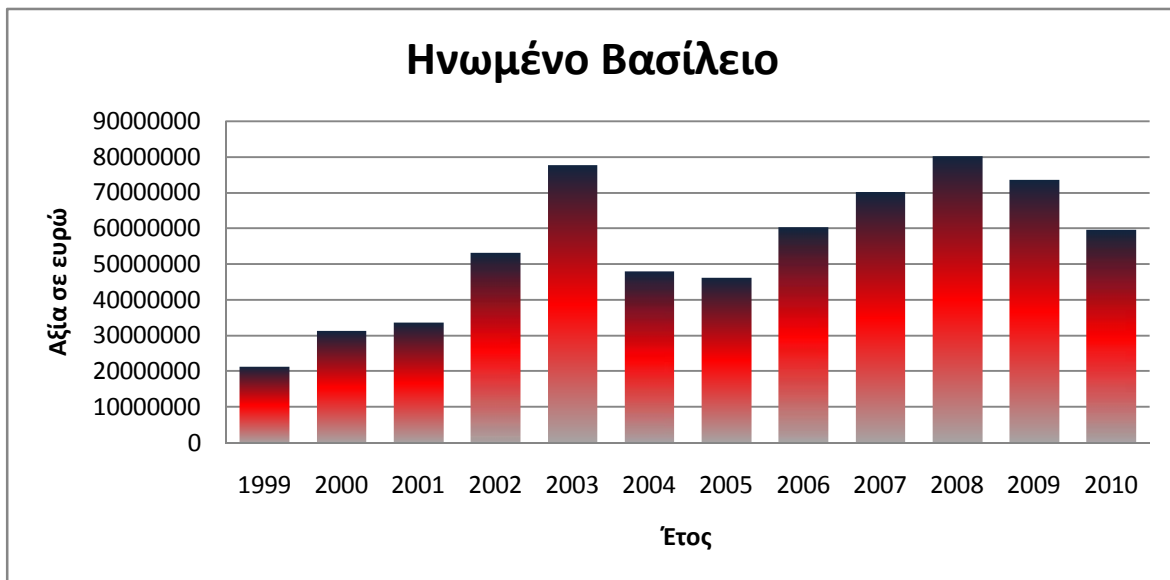


Σχήμα 46: Οι εξαγωγές γαρίδας της Κίνας στην Ευρωπαϊκή Ένωση-EU15 σε αξία (ευρώ).

Πηγή: Eurostat

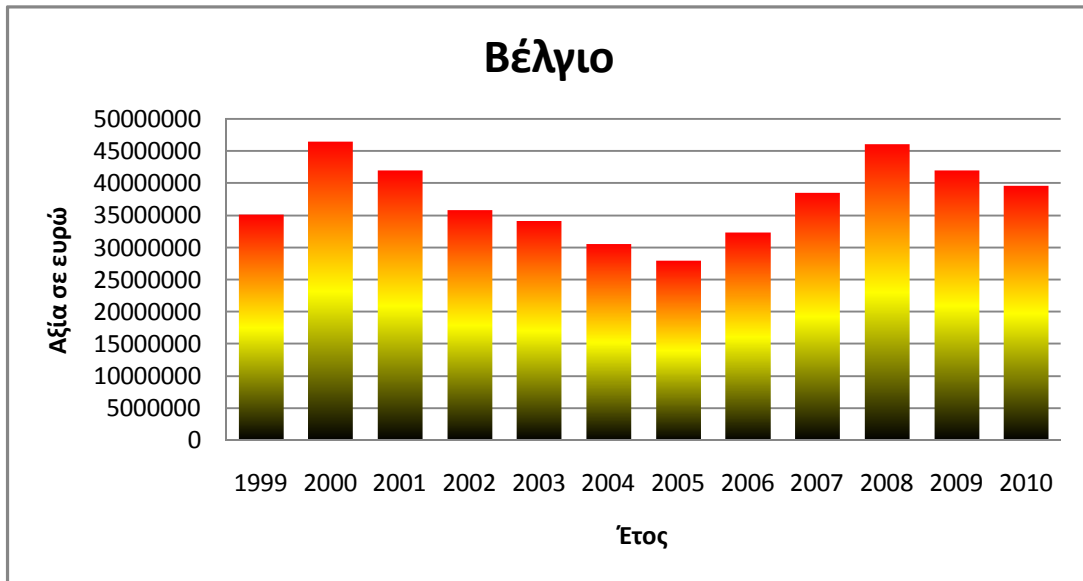


Σχήμα 47: Οι εξαγωγές γαρίδας της Ισπανίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση-EU15 σε αξία (ευρώ).
Πηγή: Eurostat

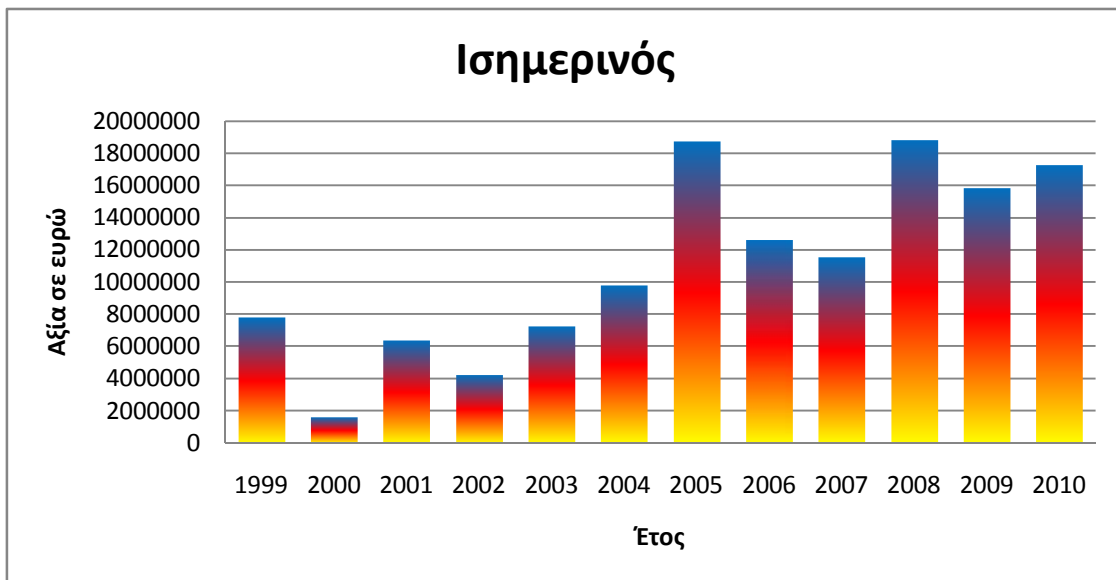


Σχήμα 48: Οι εξαγωγές γαρίδας του Ην. Βασιλείου στην Ευρωπαϊκή Ένωση-EU15 σε αξία (ευρώ).

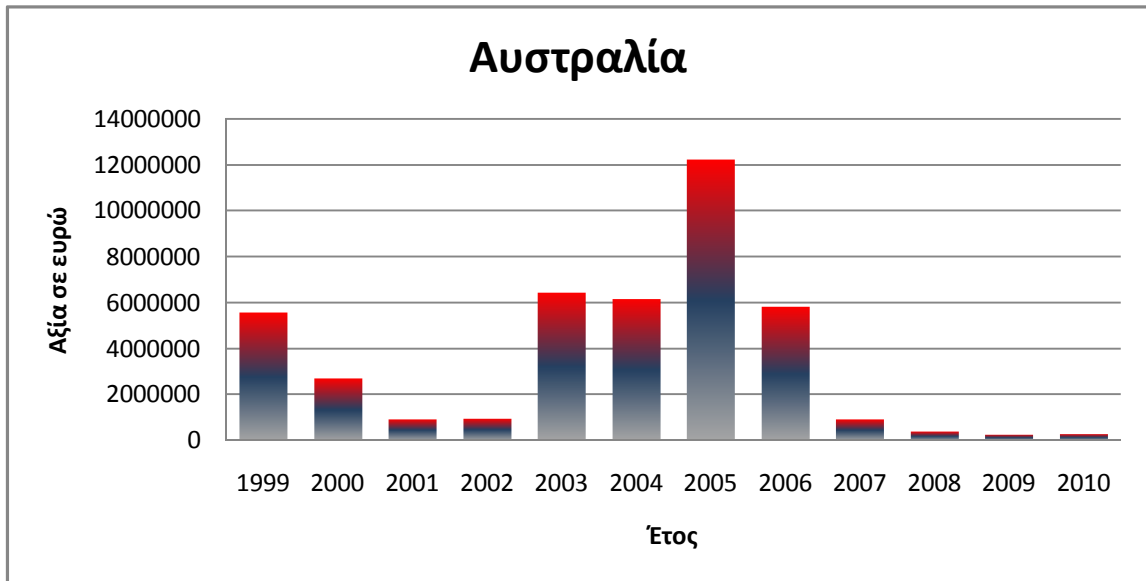
Πηγή: Eurostat



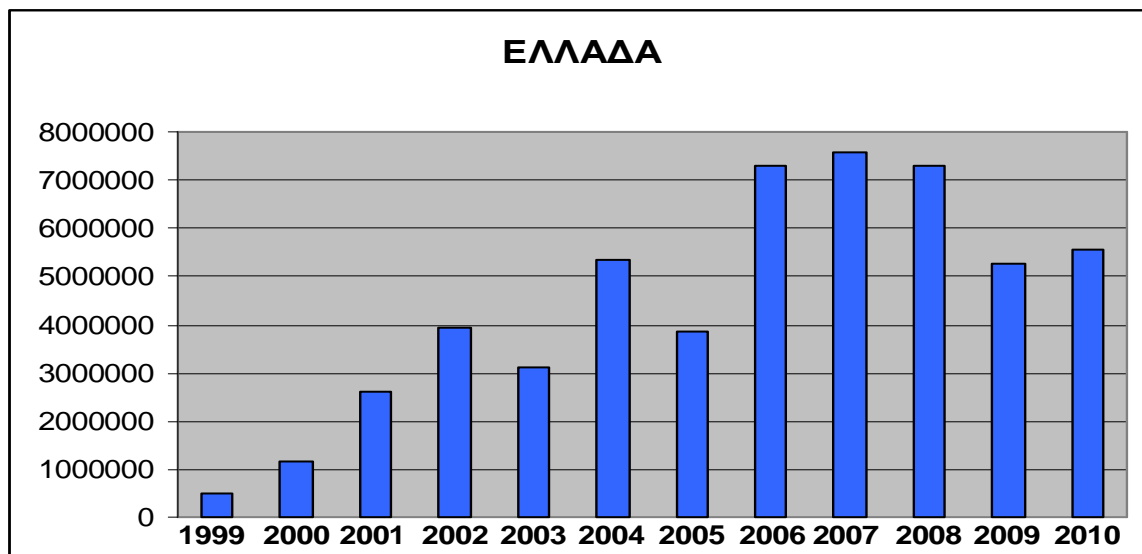
Σχήμα 49: Οι εξαγωγές γαρίδας του Βελγίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση-EU15 σε αξία (ευρώ).
Πηγή: Eurostat



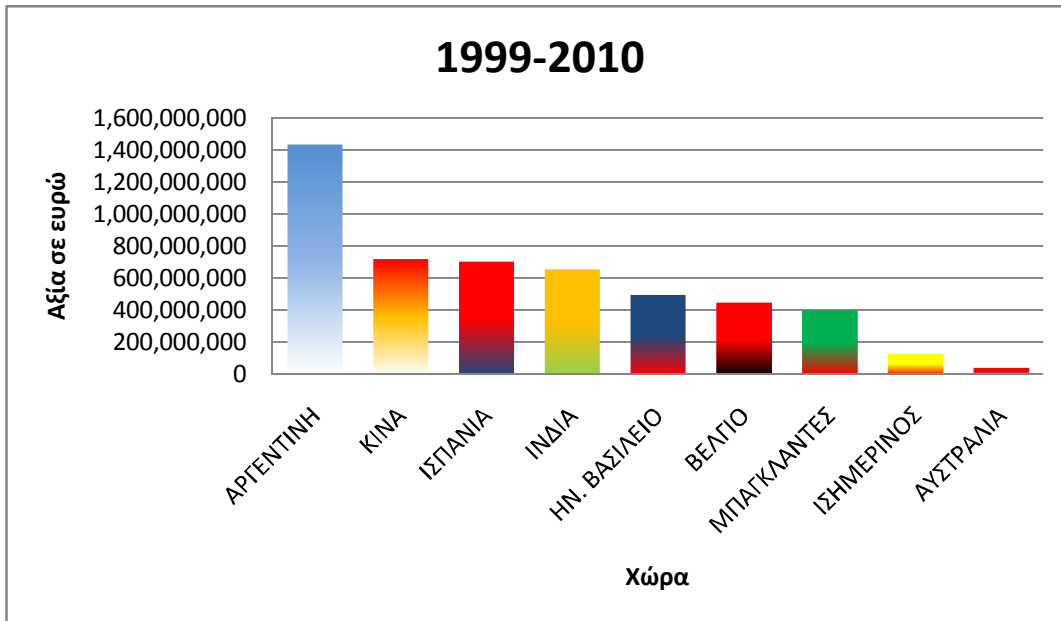
Σχήμα 50: Οι εξαγωγές γαρίδας του Ισημερινού στην Ευρωπαϊκή Ένωση-EU15 σε αξία (ευρώ).
Πηγή: Eurostat



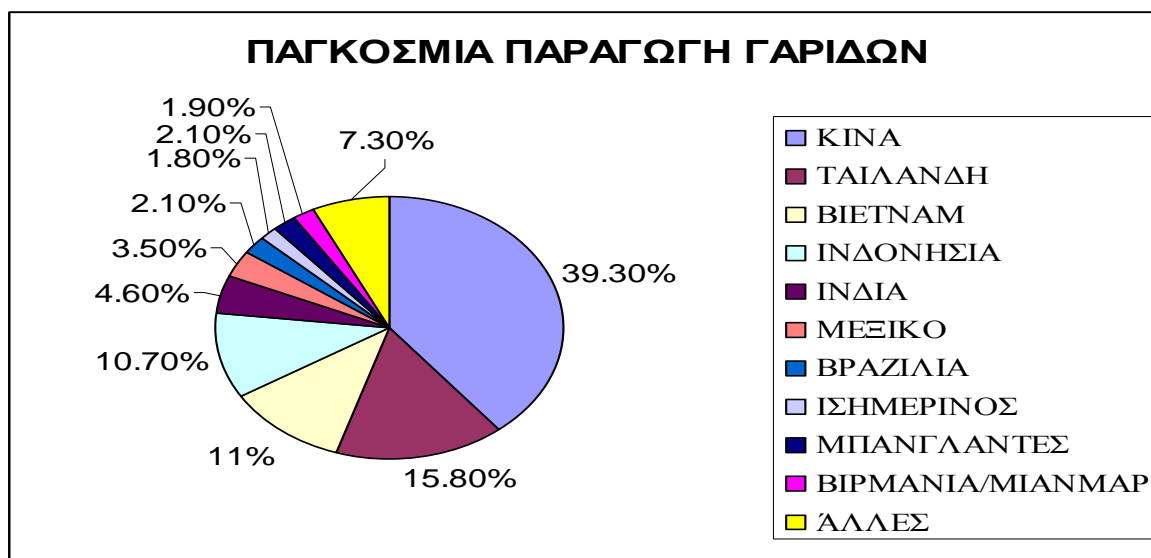
Σχήμα 51: Οι εξαγωγές γαρίδας της Αυστραλίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση-EU15 σε αξία (ευρώ).
Πηγή: Eurostat



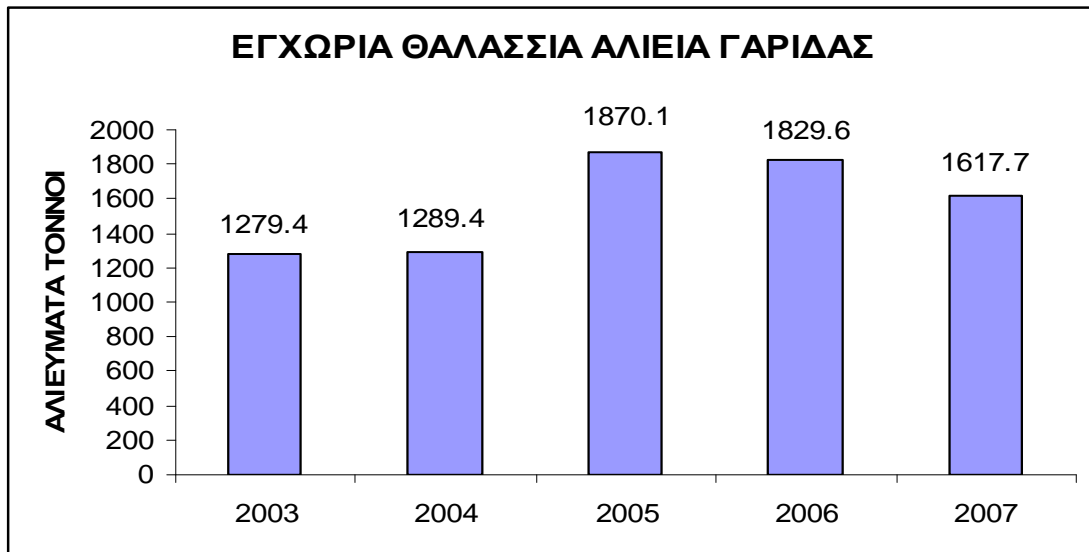
Σχήμα 52: Οι ελληνικές εξαγωγές γαρίδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση-EU15 σε αξία (ευρώ).
Πηγή: Eurostat



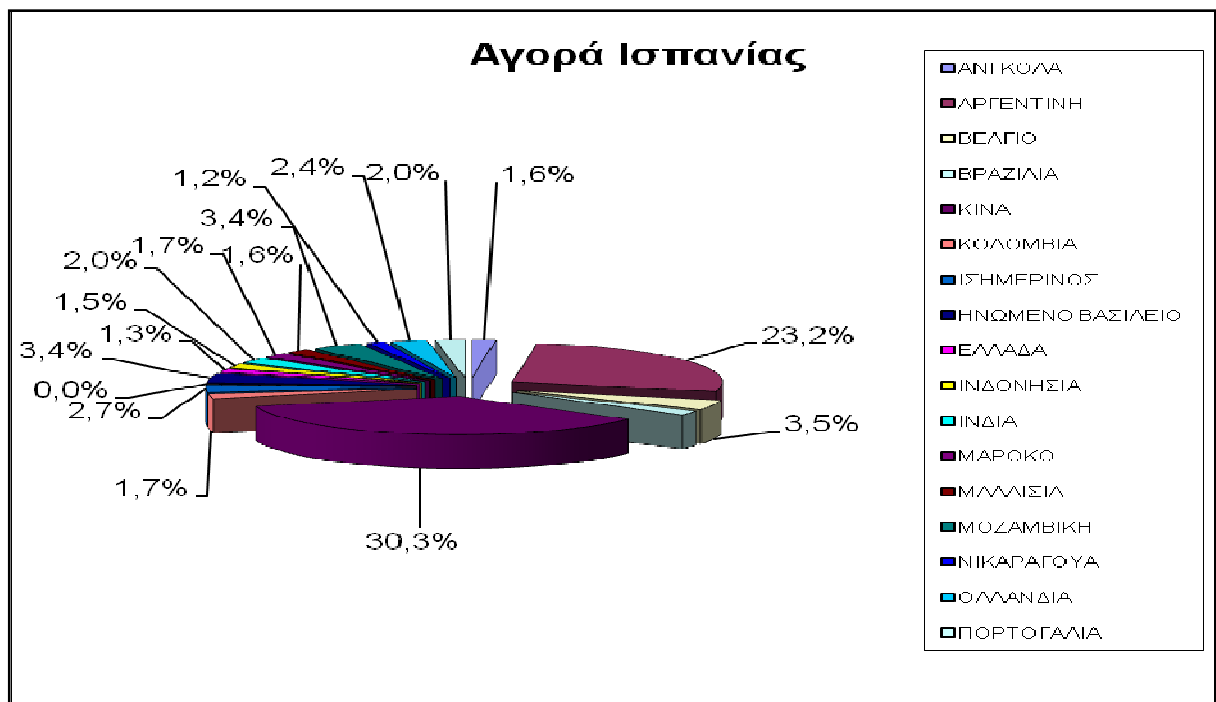
Σχήμα 53: Οι εξαγωγές γαρίδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση-EU15 σε αξία (ευρώ).
Πηγή: Eurostat



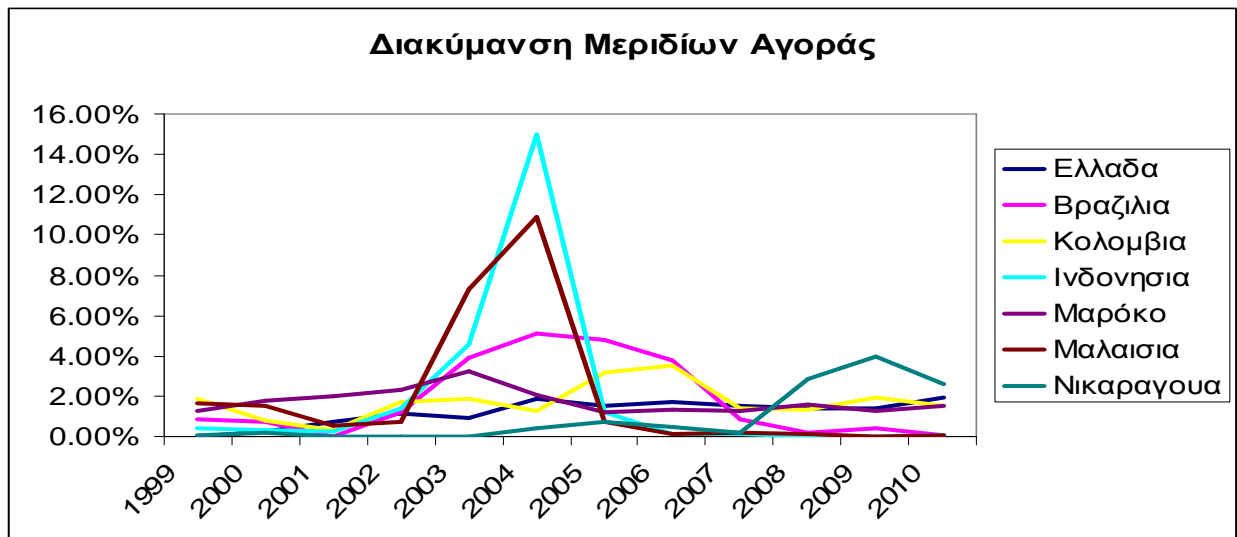
Σχήμα 54: Παγκόσμια παραγωγή γαρίδων για το έτος 2011.
Πηγή: FAO



Σχήμα 55: Εγχώρια Θαλάσσια Αλιεία Γαρίδας.
Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.



Σχήμα 56: Μερίδια αγοράς στην αγορά της Ισπανίας.
Πηγή: Eurostat



Σχήμα 57: Η Διακύμανση των Μεριδίων αγοράς των κυριότερων ανταγωνιστών της Ελλάδος στην

Ισπανία.

Πηγή: Eurostat